מספר 1824 שנה 36 ו' אלול תשל"ב 16.8.1972 המחיר 2.00 ל"י

העולם הזה

המישטרה חוזרת לימי השפל?

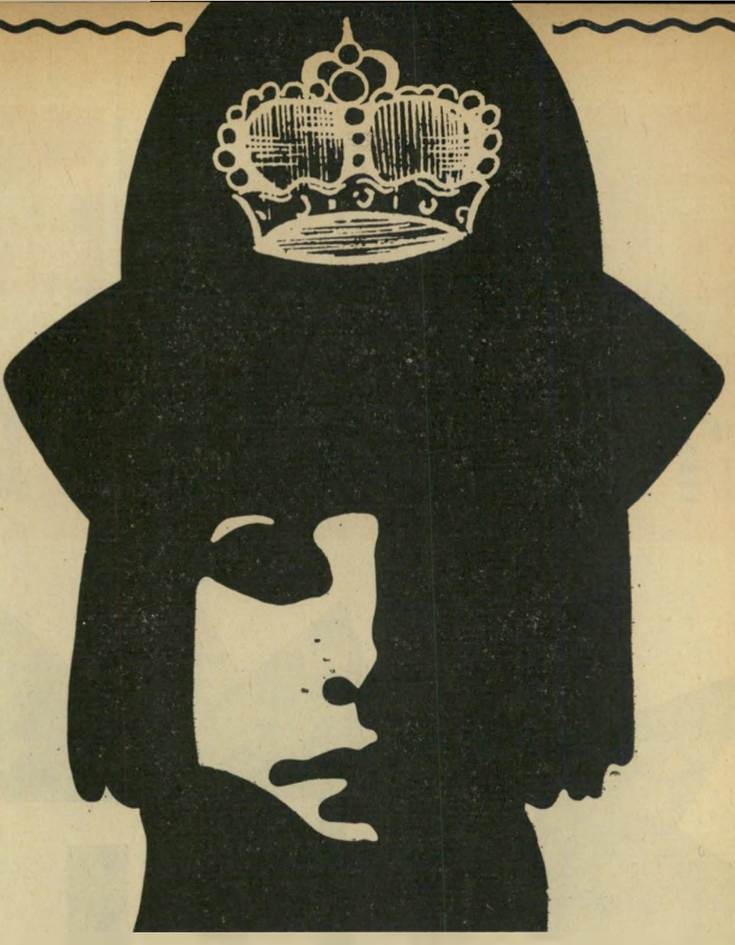
שחיתות במישטרה

קצין מושעה לאופולד

גנגסטר בינלאומי חילק מתנות

קציני המטה הארצי הזהירו חשודים

מים טיפאנים

בחסות העולם הזה

שתיערך ביום א'

27.8.1972

בשעה 9.00 בערב

במועדון טיפאנים

במלון „דן"

החודש עומדות להיכחר בשבעה מקומות שונים בעולם — שניים בצרפת, שלישה בספרד ואחד בגרמניה — במועדונים השונים של „טיפאנים" — שבע נערות שתתמודדנה על התואר „מים טיפאנים" העולמית. התחרות תיערך במחצית חודש ספטמבר במועדון החדיש והיפה ביותר של „טיפאנים" בצרפת, בי CANET PLAGE.

הנערה שתיכחר תזכה במילתחה עצומה, בחוזה לעבודה כדוגמנית בשכר לשנה בברצלונה, ובמיבחן־כר.

כיו"ר חבר השופטים יכהן השחקן אלן דילון.

מטום שכיר מיוחד מטעם חברי מועדון „טיפאנים" ייצא לתחרות העולמית, שבה תיכחר „מים טיפאנים" העולמית.

נערות נאות, היודעות גם לרקוד, מתבקשות לחת־קשר לטלפון 260135, בין השעות 10.00—12.00 בבוקר.

קוראים כתבים

„יצחק שדה דמה להר החרמון. אנו, בני העמק, יכולנו להתפעל מיציבותו המאסיבית, משלמותו המוחלטת שלא היו בה סדקים. יכולנו לטפס על עליותיו, עד שקצרה נשימתנו, להרגיש מעט בחדוות ההתנשאות מעל לפני המישור. אך מי מאיתנו יכול היה גם לחלום לראות את הפיסגה? ומי יכול גם עתה להעריך את האיש?"

השבוע, בחלקת הקבורה של קיבוץ גבעת־ברנר, בעת שנערך שם טכס האזכרה ל„זקן", אבי הפלמ"ח יצחק שדה במלאות 20 שנה למותו, נזכרתי בפיסקה זו שהתפרסמה בהעולם הזה בשבוע בו מת שדה. היא נשארה חרוטה בזכרוני ממש כמו ביום שקראתיה, כתלמיד גימנסיה, שהיה מעלעל בעמודי העולם הזה מתחת לשולחן בשיעורים.

לנו, לאנשי הדור הראשון שאחרי דור הפלמ"ח, היה כבר יצחק שדה לאגדה. להעולם הזה היה תפקיד נכבד בשימור האגדה הזו, בליבוי מחודש של מדורת הפלמ"ח, ובהנצחת המורשת הרוחנית־מוסרית של האיש שתימצת את מוסר המלחמה של החייל העברי במימרה קצרה אחת: „אהוב את הרובה ושנא את המלחמה!"

* * *

בכמבט יאחור אי־אפשר להשתחרר מהרושם כי במשך תקופה ארוכה בראשית שנות החמישים, שימש העולם הזה כפה לדור הפלמ"ח, למרות שעורכיו לא שירתו ב־פלמ"ח ולא נימנו על אנשי „מסביב למדורה."

ההתלבטויות של אנשי דור זה, בעיותיו הרעיוניות, הקונפליקט שלו עם דפוסי המציאות הישראלית שהתגבשו בניגוד לאידיאה הפלמ"חית — כל אלה קיבלו ביטוי קבוע מעל דפי העולם הזה. כתבת הענק של אורי אבנרי שהתפרסמה בהעולם הזה את־רי מותו של שדה (העולם הזה 774) תחת הכותרת בן־אדם, היכתה גלים בקרב הנוער הישראלי במשך תקופה ארוכה. (אגב, ב־1967, כאשר פירסם הארץ רשימת זיכרון ליצחק שדה תחת חתימתה של סילבי קשת, היתה מרביתה של רשימה זו מורכבת מהעתקה מילולית, ממש ללא שינוי, של כתבת העולם הזה שהתפרסמה 15 שנים קודם לכן). לא אנזים אם אומר שהעולם הזה היה אמצעי התיקשורת הבולט ביותר, שנשא את מורשת הפלמ"ח אל מחוץ למיסגרת הפלמ"חית והתנועות הפוליטיות שהולידו אותה, אל דורות וחוגים שלא ידעו את יצחק.

ליצחק שדה עצמו היה תפקיד ניכר בתופעה זו. כאשר החל העולם הזה להתגבש במתכונתו החדשה בראשית שנות החמישים, נמנה יצחק שדה על שולליו החריפים ביותר של העיתון. עדות מאותם ימים מציינת, כי „הסיגנון העיתונאי האמריקאי החדש, שהעולם הזה טיפח אותו, היה לו לזרא. הוא העדיף את הסיגנון הרוסי שהוא הרבה יותר שמרני."

למרות ששלל את סיגנון העיתון, נמנה על קוראיו המושבעים. כאיש שידו היתה מונחת תמיד על דופק ליבו של הנוער הישראלי, ראה בהעולם הזה את אחד מביטוייו של נוער זה. יחסו אל העיתון החל להשתנות בהדרגה כאשר ניהל העולם הזה את מאבקיו הציבוריים הראשונים, נלחם את מלחמותיהם של נכי צה"ל בבתגים העלובים שבתל־השומר ושל משפחות חללי מלחמת העצמאות.

מאוחר יותר, בימי מרד הימאים, כשהעולם הזה היה העיתון היחיד במדינה שהתייצב לצידם של הימאים המורדים, שיגנה יצחק שדה את יחסו לחלוטין כלפי העיתון. האיש שאיפיוניו היו היעדר פאתוס והפשטות הכובשת, המשיך לשלול את סיגנון העיתון, אך הכיר בחשיבותו כמכשיר של מאבק אזרחי, הבין את גודל התרומה שהוא יכול לתרום במלחמה נגד העוול והשיכחה. בכך דמה למארטין בובר.

* * *

איכשהוא נוצר קשר אישי בין שדה לבין מערכת העולם הזה, שכתוצאה ממנו הואצלה תורת שדה אל רעיונות העולם הזה, השפיעה על עולמם הפנימי של קוראיו. לעיתים קרובות היו עורכי העולם הזה מבקרים בביתו של שדה בג'בליה, מנסים לגבש בעצה אחת עימו את עמדת העיתון לגבי בעיות ציבוריות חשובות.

מבלי לדעת על כך, נהנו קוראי העולם הזה מתבונתו הצבאית של שדה, שהיה מדריך את עורכי העולם הזה בכל הענינים הצבאיים שמותר היה באותם ימים לדון בהם בפומבי.

באחת הפגישות היתווה שדה באוזני אורי אבנרי את תוכניתו לכיבוש הגדה המערבית בימי מלחמת 1948. כמה שנים מאוחר יותר, אחרי פטירתו של שדה, השתמש אבנרי בידע ששאב משדה בעת שפירסם תוכנית דמיונית של מהלכי המלחמה הבאה בין ישראל לארצות ערב. בתיאור כיבוש הגדה המערבית הסתמך אבנרי על תוכניתו של שדה. הצנזורה פסלה את התיאור הדמיוני. הסיבה: הוא היה דומה לתוכנית הסודית של צה"ל.

חודשיים לפני שנפטר מסרטן, הזמין שדה את אבנרי בדחיפות אל ביתו. תחילה חשש אבנרי ששדה עומד לנזוף בו על אחת הדיעות או הטעויות בהעולם הזה, כפי שהיה ערשה לעיתים מזומנות. אלא שהפעם הודיע לו שדה שהוא מבקש לפנות במכתב גלוי לקוראי העולם הזה, בי־קש את הסכמתו לכך, כעורכו הראשי של העיתון.

התיזה, אותה רצה שדה לפתח במכתבו הגלוי אל הנוער הישראלי, באמצעות העולם הזה, היתה שלא ייתכן נוער בלתי מפלגתי ועיתון בלתי מפלגתי. המפלגות הן הקובעות את גורל המדינה הדמוקרטית.

הפונה עורף לחיים המפלגתיים אינו אלא משתמט ממילוי חובתו.

שדה לא התכוון אז לעשות נפשות למפלגתו, מפ"ם (שהיתה אז מאוחדת באמת וכללה את אחדות־העבודה), אלא להטיף לעצם העיקרון. על כל אחד מבני הנוער להחליט, סבר שדה, מה היא המפלגה הקרובה לליבו, ולפעול בתוכה למען דיעותיו. אם אין מפלגה המבטאת דיעות אלה, צריך לאזור אומץ כדי להקים מפלגה חדשה.

* * *

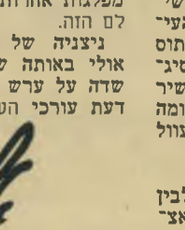
למרות שהתנגד לדיעותיו באותה תקופה, העמיד אבנרי לרשות שדה את כל המקום שיידרש לפירסום מיכתבו הגלוי אל הנוער. אבל המכתב לא נכתב מעולם. לפני שהספיק לכתוב אותו, גברה המחלה על הזקן. הוא דחה את הכתיבה, עד שהשיגו אותו המוות.

אחרי מותו פירסם אבנרי בשמו של שדה, את תמצית הדיעות שרצה שדה לפרסם בהעולם הזה. אבל הוא הוסיף עליה הסתייגות: „התווכחנו על כך שעה ארוכה, והיה זה אופייני לזקן שלא לחץ עלי לקבל את דעתו. הוא הסתפק לעורר את המחשבה, מתוך תקווה שהדיעה תתגבש מעצמה. איני מסכים גם היום לדיעה זו, אך אתה, הקורא, תשקול אותה כראות עיניך."

זה היה באוגוסט 1952.

שלוש־עשרה שנים אחרי מותו ניצח יצחק שדה גם בנושא זה. ההכרה שבהכרח הקיים במדינה דמוקרטית, להיאבק במיסגרת מפלגתית עד הצורך להקים תנועה חדשה שתבטא רעיונות שאינם קיימים במפלגות אחרות, כפתה את עצמה על הענולם הזה.

ניצניה של תנועת העולם הזה פרחו אולי באותה שיחת שיכנוע שניהל יצחק שדה על ערש דווי ושלא התקבלה אז על דעת עורכי העולם הזה.

פרסום דיד יעקבסון
קר...
קר...
18 קראט
עלית
18
קפה נמס גבישי
18 קראט קפה נמס גבישי
נמס במהירות במים קרים
וטעמו הנפלא אינו פג אפילו
כאשר הוא מוצב במקרר.
"בצינת שלג ביום קציר"
עלית
18 קראט קפה קר לקיץ

תשקיף

הממשלה רגישה לנישולים חדשים

נוכח הביקורת הקיצונית שנמתחה על הממשלה בפרשיות האחרונות, נעשתה הממשלה רגישה לכל בעייה הקשורה בפינוי ערבים.

לאחרונה בפינוי שבט בידואי למשך מיספר שבועות. הבעייה הובאה עד להכרעתה האישית של גולדה מאיר שפסקה כי אין להזיז את הבידואים ממקומם.

ייתכן פיחות הדולאר?

בצמרת משרד־האוצר הפסיקו לדבר על אפשרויות פיחות המטבע הישראלית, נוכח השמועות הפושטות וחולכות בחוגי הכלכלה, כי לא מן הנמנע שהדולאר האמריקאי יופחת זמן קצר אחרי הבחירות לנשיאות בארצות־הברית.

במקרה זה יחול פיחות אוטומאטי גם בלירה הישראלית ביחס למטבעות אחרים בעולם וממילא לא יהיה צורך לבצע פיחות נפרד.

התעשייה האווירית - לידי מסו"ת?

מאחרי הקלעים התחיל מאבק־איתנים על עתידה של התעשייה האווירית, אחרי שנמתחה ביקורת חריפה על הסדרים בה.

התעשייה האווירית שייכת כיום למישרד־הביטחון. אנשי כלכלה טוענים כי מישרד זה אינו מסוגל לנהל עסק יעיל, בגלל מינהגי הביזבוז והזילזול בכספים הנהוגים בו.

משום כך תובעים עתה אנשי־כלכלה בי־צמרת המדינה להעביר את התעשייה הַ־אווירית לידי מישרד המיסחר והתעשייה של חיים ברילב. הם מסתמכים על ארצות־הברית, שבה מיפעלי המטוסים הצבאיים הם בידי פירמות מיסחריות רגילות.

דינשטיין - מועמד כימעט בטוח

ד"ר צבי דינשטיין, סגן שר־האוצר, נו־תר מועמד כמעט בטוח לתפקיד שגריר יש־ראל בוושינגטון, אחרי שובו של יצחק רבין.

מעלותיו של דינשטיין בעיני האחרים: הוא מומ־חה לענייני נפט, הוא נהנה מאמונו של פינחס ספיר ביחס להשגת כספים מאמריקה, והוא יקבל הוראות מפי אבא אבן — בניגוד לרבין.

נימוק טוב נוסף: מאחר שדינשטיין הש־תרכב לפרשת „נתיבי־נפט", מעוניינת מיפ־לגת העבודה שלא יהיה בזירה המדינית הישראלית לקראת הבחירות.

השגריר והקונסול אינם מדברים ביניהם

חזית נוספת במיזחמות יצחק רבין: הוא ניתק את המגע עם הקונסול הכללי של יש־ראל בניו־יורק, דויד ריבלין, מנאמני אבן.

השניים אינם מדברים ביניהם, אינם מח־ליפים ביניהם אפילו ניירות, וכשרבין מבקר בניו־יורק אין לקונסוליה שם שום ידיעה על כך.

לאן נעלם גילוי־הדעת של הסופרים?

תעלומה המעסיקה מזה שלושה שבועות את מש־תפי פגישת הסופרים עם ראש־הממשלה בפרשת בירעם היא: לאן נעלם גילוי־הדעת שהוכן במהלך הפגישה הארוכה?

מסתבר כי עוד לפני שהסתיימה פגישת הסופרים עם גולדה, ניסח הסופר עמוס עוז, איש קיבוץ חול־דה, גילוי־דעת, העבירו בין הסופרים שהשתתפו בפגי־שה כדי שיחתמו עליו ויפרסמו אותו בתום הפגישה. מרבית הסופרים, להוציא את משה שמיר וחנוך ברטוב, חתמו על גילוי־הדעת. חיים גורי, משורר הפלמ"ח, הביע את נכונותו לחתום אף הוא, אבל ביקש לעיין בנוסח גילוי־הדעת „במשך הלילה."

גילוי־הדעת לא פורסם עד כה. מסתבר כי חיים גורי, שביקש רק לעיין בו, השאיר אותו אצלו, נסע יחד עימו לחופשה ביוון של הקולונלים. עכשיו מכינים חבריו הסופרים, שנשארו בארץ, גילוי־דעת חדש.

פני הנביאים על הבולים?

חוגים דתיים עומדים ליזום סערה ציבו־רית בגלל כוונת משרד התיקשורת לנפק בולים שישאו את דיוקני הנביאים.

השירות הבולאי הודיע לגראפיקאים שמותר להציע הצעות של דיוקנים לבולים המוקדשים לשלושת הנבי־אים הגדולים, אך ספק אם יעז המישרד להדפיס בולים כאלה. הדתיים יתנגדו בתוקף לדיוקנים על בולים בעלי מוטיב דתי מובהק כזה.

האם סירב ריביקוף בגלל גולדה?

בקרב יהודי ארצות־הברית פושטת הדי־עה כי ממשלת ישראל הכשילה את הסיכוי הראשון שיהודי יהיה נשיא ארצות־הברית.

ג'ורג' מק־גובארן הציע שלוש פעמים לסנאטור היהו־די אייב ריביקוף להתמנות כמועמד המיפלגה הדמוק־ראטית לתפקיד סגן הנשיא — הן מפני שריביקוף הוא אחד מעוזריו העיקריים, הן מפני שסגן יהודי היה משפר את סיכוייו לזכות בקולות היהודיים, שהם חיו־ניים בשתי מדינות חשובות. בכל שלוש הפעמים סירב ריביקוף, ובכך מנע אפשרות תיאורטית שיהודי יהיה לנשיא ארצות־הברית במיקרה שמק־גובארן ייבחר וימות בתקופת כהונתו.

מניחים כי ריביקוף הציוני סירב לקבל את ההצעה על פי הנחיה מחוגי גולדה מאיר, המעוניינת, כמו יצחק רבין, ב־בחירת ניכסון. משום כך נאחז ריביקוף בנישו־איו מלפני שבוע כתואנה לשחררו מהמינוי.

יועצי מק־גובארן מגיעים לישראל

למרות מאמציו הנואשים של הסנאטור ג'ורג' מק־גובארן, המועמד הדמוקרטי לנשיאות ארצות־הברית, להוציא את העניין היהודי ממלחמת הבחי־רות בינו לבין ניכסון, אין הוא עצמו מוותר על המאמצים לזכות במרבית הקולות היהודיים, ש־באופן מסורתי ניתנו למיפלגה הדמוקרטית.

כשבוע הבא, ב־22 בחודש, עומדים להגיע לישראל אנשי צוות מיוחד של ח־סנאטור, במאמץ לכבוש את דעת־הקהל הישראלית למען מק־גובארן, להרגיע את ממשלת ישראל מחששותיה מפני בחי־רתו, ולזכות בתמיכה רחבה ככל האפשר, מתוך הנחה שלתגובה הישראלית תהיה השפעה על הבוחרים היהודיים בארצות־הברית.

בין צוות היועצים יהיו כנראה גם כמה יש־ראליים היושבים בארצות־הברית ושהתגייסו למע־רכת הבחירות של מק־גובארן.

מי לקח את אקדח החוטפים?

אחד הסודות השמורים ביותר נחשף השבוע. ב־מהלך מישפטן של שתי חוטפות מטוס סבנה ב־בית־הדין הצבאי בצרי־פין, סיפר חוקר המיש־טרה, כי אחד האקדחים שהיו בידי החוטפים לא הוגש לבית־המישפט כ־מוצג מישפטי, מאחר ש־הוא נלקח למזכרת על־ידי אישיות בכירה.

כתוצאה מכך התעורר גל של ניחושים, מי לקח את האקדח? היו שטענו כי הוא נמצא באוסף ה־פרטי של שר־הביטחון. אחרים היו מוכנים להי־שבע כי אלוף פיקוד ה־מרכז, רחבעם („גנדי") זאבי, לקח אותו למז־כרת. כל המנחשים טעו.

האקדח נמסר ב־שעתו לקברניט הי־יהודי של מטוס „סב־נה", רנ'ינאלד לוי, כמזכרת על ליל האי־מים שעבר עליו כ־מטוס החטוף.

גולדה הגדולה, מלכת ישראל

Adv. מעיין

TIMEX
זמנים השתנו עם טיימקס אלקטריק

יותר אנשים קונים טיימקס מכל שעון אחר בעולם

מפיצים בלעדיים בישראל: "נציגים בע"מ" ת.ד 36540 ת"א

מכתבים

לפיעת העולם הזה —

כוח חדש בהסתדרות

אנו מודים לכם על התייצבותכם לימיננו במאבקנו על הדרישות הצודקות.
אחדות הפועלים בתמיכת ההסתדרות ובהנהגת הח' בן־אהרון מהווים כח דינאמי להשגת התנאים הריאליים של הפועל.

יצחק גליגוכפקין,
ועד פועלי ביהח"ר עלית, רמת־גן

המדינה ואזרחיה

אל תשאל מה המדינה יכולה לעשות למענך, שאל מה אתה יכול לעשות למדינתך!

ג'ין פ. קנדי

סיסמה זו נכונה רק כאשר אין הבדלי פער כה גדולים בחברה החיה במדינה אחת.
נולדתי בתל־אביב ועברו עלי נעורים נורמליים. אני רק מתפלא איך נשארתי בריא ונורמאלי בתנאים התת־אנושיים ה־קיימים במדינה לזוגות צעירים.

נסים פראנקו
עזרה לזוגות צעירים

אבי עלה ארצה ב־1934. בהתבוננו ב־ירידה התלולה של המישטר בכל התחו־מים, אמר לי יום אחד: „אם הייתי צעיר ב־15 שנים, הייתי בורח לאוסטרליה."
למה?
מפני שהורי גרים בחדר אחד, ולבניהם ששירתו את המדינה במלחמה אין קורת־גג לראשם.
באם המדינה לא מסוגלת להיות לעזר לתושביה, ובמיוחד לזוגות הצעירים בה שהם עתידה, מוטב שיהיה אפילו מישטר קומוניסטי, ולא אנרכיה או דיקטטורה כפי שכבר הולך להיות בארץ.

נסים פראנקו, תל־אביב

הסוס נגמר

מאין האימרה „נגמר הסוס"?
בחיל הפרשים של אחד הצבאות קיבל טירון את שיעורו הראשון ברכיבה על סוס. לפני שהתחיל להבין למה ומדוע, מוצא הוא את עצמו על הסוס הדוהר. והטירון? הטירון מתחלק לאט אבל בטוח, אל זנבו של הסוס ונופל על הקרקע. הוא מתייצב לפני הקצין, ומודיע: „אדוני, נגמר הסוס".
דומים אנשי תנועת ארץ־ישראל השלמה לסוס ולטירון, ברגע היפרדם אחד מהשני.

ציון חפץ, חיפה

גולדה והסופרים

פגישת גולדה עם הסופרים: תיקו לטו־בת הסופרים.

ראובן כהן, קריית־חיים

יום הדין

אנו קבוצה של דיירים הגרים באיזור צפון ת"א. הפוליטיקה כמעט זרה לנו, ובוודאי שלא היא המנחה את מאבקנו בעתיד. החלטנו להתארגן ולגייס כספים ואנשים על־מנת לקיים את מה שהבטחנו לעשות בעת שהליבראלים העצמאיים ציפצפו עלינו ועל מאות ואלפים של אזרחים תושבי צפון ת"א והקימו על אף מחאתנו וזעמנו ותחנוניו את המפלצת ששמה רדינג.
כבר אז הזהרנו אותם שאומנם קולנו עתה הוא קול ענות חלושה, אבל יגיע יום הבחירות, יום דינם!
אנו לא נקרא להצביע בעד רשימה זו או אחרת, אבל כאמור נגייס כל אגורה, כל נייר וכל ילד לעשות הכל על־מנת לקיים הבטחתנו ולהרחיק את הליבראליים העצ־מאיים מראשות העירייה.
ייזהרו ראשי העיר גם להבא מלרמוס את יופיה של עירנו ובעיקר את בריאות ילדינו ומשפחותינו.

דליה איצקוביץ, תל־אביב

דו־קיום

מטרת הדתיים: דו־קיום בשילשום!

רימון בן־צבי, חיפה

בונבוניירה בין העיניים

„העולם הזה" 1823, „מה קרה באמת?" על האונס בדירתו של מרדכי שולמן.

זה היה ביום שבת. ישבתי עם המיש־פחה לארוחת צהריים חגיגית. היו ליד השולחן ההורים, אחי, ילדי ואשתי. כמו שאנחנו יושבים ונהנים מהטשולנט, אני שומע דפיקה בדלת. פתחתי וחטפתי שבץ. בפני עמד לכל רוחבו, שכני מן הבית מול — שולמן ישלם.
בחיים לא אמרתי לו שלום. אף פעם לא התלפתי איתו אפילו מילה. ופתאום הוא עומד לי בדלת, חיוך שמן זית מרוח לו על כל החזית וביד הוא מחזיק... בונ־בוניירה.
בקיצור, הוא נכנס, התיישב, והתחיל לנפח את השכל לכל המישפחה. היה ממש לא נעים. הוא עם הסיפורים שלו וכל הילדים מסביב לשולחן.
הציל את המצב אח שלי.
כל הזמן ששולמן היה מדבר, הוא הס־תכל עליו בעיניים קרועות. לא הבין מה הוא עושה במישפחה. בסוף שולמן תפס עצבים, הסתובב אליו ושאל: „מה יש? מה אתה תוקע לי עיניים?" אמר ותקע לו אגרוף כזה שלאחי נעצמו העיניים.
אחרי זה הלך לשולמן מצב־הרוח הטוב, והוא קם והסתלק.

שכן שיו, גבעתיים

כנסייה עם נשק

לאור הפירסומים השונים בקשר לפשי־טת המישטרה על בירעם, צויין בכמה עי־תונים, כי כוח המישטרה לא נכנס כלל לכנסייה.
מאחר והייתי נוכח במקום, עלי לציין שראיתי במו עיני את מפקד מישטרת צפת מר לוי נכנס לכנסייה עם אקדח.
הערתי לאחד מקציני המישטרה שהם נכ־נסים למקום קדוש עם נשק, אך הקצין דרש ממני את הפרטים האישיים שלי והציע לי לסתום את הפה.
יותר מאוחר, כאשר התחילו בפינוי ה־תושבים בכוח, חסמו כוחות המישטרה את הכניסה לכנסייה.

חיים, צה"ל

לתלות איתו

מידיעה שהתפרסמה בעיתון מעריב מן ה־8.8.72 נמצאתי למד כי עשרה תלמידי שביעיות הביעו, במכתב שנשלח אל שר־הביטחון, את תדהמתם על „קולת העונש שהוטל על סרבן הגיוס גיורא נוימן" — (שמונה חודשי מאסר בלבד).
הנני מצטרף למחאתם ומכריז בזאת על הקמתו של הוועד לתליית גיורא נוימן.

מיכאל קאופמן, תל־אביב

(המשך בעמוד 8)

זעקת חקלאים

בעיקבות השמדת שדות החיטה של הכפר עקראבה, נסענו מיספר חברי קיבוץ הראל להביע את מחאתנו על המעשה.
בדרכנו לכפר הזדעזענו למראה שני שטחי מיטווחים הממוקמים באמצע שטחים חקלאיים פוריים, ומטרים ספורים מהכביש המוביל לכפר.
בשיחה עם תושבי עקראבה שמענו כי הם החליטו החלטה נחושה לעבד את השדות המרוססים, אף אם יעלה להם הדבר בדמם. (זהו מקור המחייה היחידי שלהם, לפי דברם).
אנו מוחים נגד התנחלות ישראלית בשטחים חקלאים על חשבון לחמם של אנשי עקראבה.
אנו דורשים להעמיד לדין את האשמים בגרימת העוול.
הגענו למסקנה שרק התעוררות פעילה של דעת־הקהל בארץ תוכל לעזור לאנשי עקראבה.
אנו פונים אל כל החקלאים וכל אדם המוכן להביע הזדהותו עם מחאתנו להצטרף אלינו.
על תוכן מחאה זו שהבאנו עימנו לכפר חתמו 30 מחברי הראל: „אנו חברי הראל מבינים כחקלאים את העוול שנעשה לכם על־ידי ריסוס שדות החיטה שלכם, ימים ספורים לפני הקציר.
„קבלו נא חלק מיבול שדותינו בשנה זו לאות הזדהות."
שרשים מחברי קיבוץ הראל

סבון טבק
לגברים בלבד!
לגברים, כמו
שנשים אוהבות...
מיוצר ע"י עין הזית

סעיף חדש בחקציב הטלוויזיה הישראלית: „שומרי ראש"

אנשים

■ בפעם הראשונה בתולדותיה, הופיע השבוע בתקציב הטלוויזיה הישראלית סעיף של „שומרי ראש". שומר ראש אישי מיוחד נשכר על־ידי הטלוויזיה לכתב החדשות **עמנואל דוראי**, שהכין כתבה על ה־ג'וגל בשוק הכרמל בתל־אביב. השומר, מזויין בנשק, מלווה את דוראי בכל מקום, מחשש לנקמה מצד בעלי החזקות בשווקי תל־אביב.

■ בקונצרט שערך המלחין היווני **מיקיס תיאודורקיס** בשבוע שעבר בקיסריה, נכח מלבד סגן ראש הממשלה **יגאל אלון**, ח"כ **משה כרמל** ובעל המלונות דן **שמואל פרדמן**, גם מפקד אכ"א אלוף **שלמה להט** („צ'יץ") שהתלהב מההופעה. בסיום הקונצרט, אמר להט: „אם מישהו היה יושב עכשיו ומחתים אנשים לצאת למלחמה ביוון למען החופש, הוא היה מצליח לגייס פלוגות שאורכן מפה עד יוון."

■ בישיבת מרכז מפלגת העבודה שדנה בפרשת בירעם ואיקרית, הצהירה ראש־הממשלה **גולדה מאיר**, כי „הסערות של **אורי אבנרי**, **דן בן־אמוץ** ו**עמוס קינן** אינן משפיעות עלי כחוט השערה." רק ידיעות אחרונות, בו מפרסם עמוס קינן את רשימותיו, דיווח על ההצהרה של גולדה בנוסח הבא: „הסערות של אבנרי, דן בן־אמוץ וחבריהם אינן משפיעות עלי."

■ כששתי נשים נפגשות במקום פומבי כששתיהן לבושות באותו דגם של שימלה, צפויות סערות. וזה מה שקרה כשנפגשו **ברכה צמח**, אשתו של האמרגן **שמואל צמח**, ו**גבי זיטו**, אשתו של האמרגן **יצחק זיטו**. השתיים הופיעו להצגת הבכורה של להקת ג'ס פלוס — בשמלות זהות. הסערה התחוללה בהפסקה: השתיים מדדו אחת את השנייה בעיניים רצחניות וגברת צמח לא התאפקה והפליטה לעבר גברת זיתו: „לפני שאת מעיזה ללבוש שימלה כזאת, את צריכה להוריד קודם כמה קילו מהמקום הבולט בגופך!" אחר היפנו השתיים את חלקיהן הבולטים אחת לשנייה וניגשו כל אחת לקצה אחר של האולם.

■ האהבה היא לא גושא הסתדרותי. בזאת נוכח הבמאי **תיאודור תומא** שביקש לעלות על בימת בית לייסין את המחזה של **מרסל אשר** אם תרצו לשחק איתי. כל הצגה המועלית בבית לייסין צריכה לעבור ועדה מטעם הוועד הפועל ורק אם רעיון ההצגה הסתדרותי מספיק, היא מקבלת אישור. כששמעו חברי הוועדה כי רעיון ההצגה הוא אהבה, שאלו: „מה הקשר של המחזה עם ההסתדרות?" „אין קשר. יש רק אהבה," השיב להם הבמאי. „אז זה לא נורא שההסתדרות מעוניינת בו," פסקו הקומיסארים.

יוסקה גיו (מימין) איש המיסתורין והסיפורים המציג מדי פעם צילומים שלו עם גדולי־העולם, הצליח להצטלם השבוע כשהוא לוחץ את ידו של סגן ראש־הממשלה יגאל אלון. היה זה בטקס אזכרה שנערך ליצחק שדה בגבעת־ברנר. יוסקה התייצב סמוך לבני משפחת שדה וכשאלון עבר לידו, הוא הושיט לעברו את ידו. כשנשאל ג'ו מה פתאום בא לאזכרה ואם היה בפלמ"ח, השיב: „לא יודע! לא זוכר!" כשנשאל אם הוא הכיר את יצחק שדה, ענה: „יכול להיות. לא יודע איפה נפגשנו. לא זוכר מאיפה אני מכיר אותו." באותו מעמד גילה יוסקה לנוכחים כי לפני שבועיים נפגש עם גולדה מאיר והיא הציעה לו 10 ל"י כדי שיסתפר. „סירבתי להצעה".

יצחק בן־אהרון

מזכ"ל ההסתדרות העסוק במאבקי פועלים, נתקל השבוע ב־צלם עיתונות שצילם אותו ממרחק של חצי מטר. למראה המצלמה קפץ המזכ"ל לפוזות צילום. עבר במקום אחד ממכרין ואמר לו: „למה אתה מצטלם לבד? תצטלם עם בחורה יפה." הצלם הזריז ניצל את ההזדמנות, ניגש לשתי בחורות שעמדו בקירבת מקום וביקש מאחת מהן להתקרב אל בן־אהרון. המזכ"ל חיבק אותה מייד, בחיוך רחב.

■ שיא ארצי במספר הצגות רצוף הושג השבוע על־ידי הצגת אמי הגנרלית שהועלתה כבר 607 פעמים. השיא הקודם היה שייך לקזבלן: 606 הופעות. במסיבה שנערכה ב־ביתו של מפיק ההצגה **מנחם** („טוטי") **נוביק**, הוענק לכוכב ההצגה **גבי עמרני** גביע מוכסף. את הגביע אמור היה להעניק לו כוכב קזבלן **יהו"רם גאון** שברגע האחרון הודיע כי הוא לא יכול לבוא. לכן העניקה את הגביע **עדנה פלידל** המשחקת את התפקיד הנשי הראשי באמי הגנרלית.

■ הטלפון צילצל במשרדו של כתב הספורט של ה־טלוויזיה **אלכס גילעדי**. מי־העבר השני היה דובר הנוער העובד: „אלכס, יש שייט מפרשיות בהשתתפות 1200 מפרשיות. כדאי לכם לצלם." „בסדר, נבוא," השיב אלכס. כעבור חצי שעה צילצל הטלפון במשרדו של הדובר. על הקו היה אלכס גלעדי: „מה אתה מבלבל לי את המוח? הרי בכל הארץ אין 1200 מפרשיות." רק אז הסביר לו הדובר כי הכוונה למפרשיות־זוטא בגודל חצי מטר שבנו חברי הנוער העובד.

■ השחקנית **אתי גרוסמן** המשחקת את התפקיד הנשי הראשי בסרט סלמוניקו, הלכה השבוע לבקר את אמא שלה שהתעניינה איך הולך בסרטה? אתי סיפרה לה כי באחת הסצינות היא משתתפת באזכרה לאמא הקולנועית שלה. „איך את לא מתביישת," התרגזה האמא. „מה יגידו השכנים? הרי אני חייה!" אתי ניסתה להסביר לה שזה לא על באמת, אלא רק בסרט. אבל ההסברים לא שיכנעו: „איזה מן בת את? בבוסתן ספרדי אמרת, אמי עליה השלום, ופה את הורגת אותי עוד פעם!"

■ במיסגרת חגיגות מלאות 13 שנים לצמד הפרברים נערכה להם בשבוע שעבר מסיבה באולם צוותא בת"א. את המסיבה הינחה **עזריה רפפורט** שהקדים לשם כך את שובו מניו־יורק בכמה שעות. בין השאר סיפרה שם **יפה ירקוני** על טיוליה ברחבי העולם: „הייתי בגרמניה, הופעתי ביפאן, בארצות־הברית, בורמה..." כאן הפסיק אותה עורך התוכנית **מוזי שפירא**: „ראית שם אולי את גודיק?" ואילו **שייקה אופיר** שנכח אף הוא באותה מסיבה, שיבח את הפרברים — **נעים מנחם** ו**יוסי חורי** — ואמר: „אתם הצמד הכי טוב שהיה אי־פעם בארץ." אז הוא הבחין בצמד הדוגמנים — **בני אמדורסקי** ו**ישראל גוריון** — שישבו בין שורות הקהל. שייקה נסוג בו ואמר להם בהתנצלות: „טוב, אבל אתם לא יודעים לנגן. אבל בשירה — יש שני צמדים הכי טובים בארץ."

פסוקי השבוע

● **גולדה מאיר על פרשת בירעם**: „לא רק המנצח משלם את מחיר הניצחון. גם המנוצח משלם את מחיר המפלה."

● **הנ"ל כנ"ל**: „כל הכבוד לנוצרים אבל אנחנו צריכים לחיות עם המוסלמים."

● **אחד מעובדי החדשות בטלוויזיה**, במהלך פגישה עם חברי הוועד המנהל של רשות השידור: „אם אקח חמישה אנשים מן התחנה־המרכזית בתל־אביב ועוד אדם מקריית־מלאכי, הם יוכלו להפיק את מבט כפי שהוא היום."

פטריציה בלמונדו

(19), בתו של השחקן ז'אן־פול בלמונדו, עובדת כעת זרת במרפאת שיניים במשכורת זעומה ואינה מקבלת כסף מאביה, אותו היא מכנה „קמצן". כדי להגדיל את הכנסותיה היא מדגמנת בעירום.

מכתבים

■ הסינור של סכתא

„העולם הזה" 1822, איגרת לקוראו על תוכנית השלום של אריה (לובה) אליאב, החופפת את תוכנית השלום של „העולם הזה".

ארץ הצבי הוא שם סיפרו של ח"כ אריה אליאב שיצא זה עתה לאור.

גם סיפרו של אורי אבנרי, שיצא לאור זמן רב קודם, דן באותו נושא.

האם בעיקבות ספרים אלה יבוא מיפנה במחשבתו של הסטודנט והמשכיל הישראלי?

האם הוא יחליט סוף־סוף להינתק מהסינור של הסבתא ולצאת מהתלם אל המרחב, אל האור, אל עתיד זוהר ופורה לשלום ולחיי רווחה לדורות הבאים?

ימים יגידו.

מאיר בלומברג, ראשון־לציון

■ הכנסת קונטרה

מה שחסר לפסוקאי המזהיר, שלום רוזנפלד, ממעריב, זה מישהו שיתן לו כמה פסוקי־קונטרה.

כמו למשל לפסוק שלו: „הקרע הנפשי של כמה ממעבדי אדמות ערביות לשעבר, מתבטא בכך שהם רואים עצמם כובשים פניהם בקרקע כבושה."

על זה הייתי מכניס: „הרקע הנפשי של כאלה שלא עיבדו מימיהם אף שעל אדמה, נובע מכך שהם כובשים בלשונם את מה שקטנו מלכבוש בידיהם."

אורן גיליי, רעננה

■ למה הנוער עבריין?

פשוט מאוד: הוא רואה מסביבו שחיתות — ציבורית, פרטית וממשלתית — ומגיב באותה שיטה.

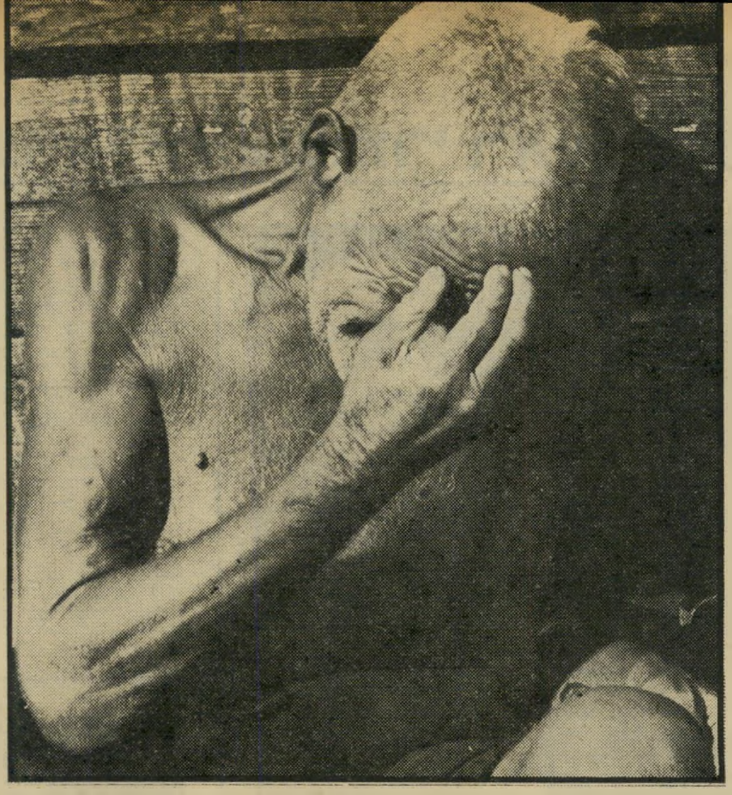
למעשה כל אזרחי ישראל הם עבריינים: עקרת הבית המנערת שטיחי ריצפה מזרמים מעל ראשי העוברים ושבים היא עבריינית.

הנהג הצופר לנוחיותו ולהנאתו הוא עבריין.

הממשלה שחוקקה חוק למניעת רעש וזיהום אוויר ואינה מקיימת אותו היא עבריינית.

אנשי נתיבי נפט ואוטוקרס הם עוד עבריינים בעלי צווארון לבן.

איפה השיכונים שמגיעים לחיילים ש־

קבצן „אבו ג'ידה"
הפגזת אבנים

נשארו בחיים וחזרו הביתה!!! איפה כל ההבטחות החגיגיות על חופש הדת ואי־הפליה בין גזע, דת, מין ועדה!!!

הכל שקר, סילוף, וצביעות. ואחרי כל זה מעיזים המבוגרים להמשיך להטיף לנוער מוסר לפי כללי התורה — במקום להטיף לעצמם.

הנוער איננו עיוור: הוא רואה את השקר הגדול ומסרב להיות מרומה. תגובתו הבריאה היא: כמוכם — כמונו!

ישראל סחי, חולון

■ מהרסיך ומחריביך ממך יצאו!!!

גל השינאה ליהדות השוטף את מדינת־ישראל ומאיים להרסה ולהחריבה מבית, הולך וגואה.

איזבל של ימינו, כוהנת הבעל של ההתבוללות הרוחנית, עו"ד שולמית אלוני ואחאב החדש עו"ד יוסף בן־מנשה. בעזרתם של „סופרים" כמשה דור, חיים חפר, עמוס קינן ובועז עברון, אינם מרפים ממלחמתם בתורת ישראל ומורשתו ההיסטורית. (יחד עם מלחמתם בעד: נסיגה מהמולדת, וזכויות „העם הפלשתינאי").

ח"כים המייצגים את שולי החברה כאבנרי, איש ה„שבועון המסויים," ודומיו, נעזרים עתה במפלגות, שחרוטה על דיגלן, הריסת דתו של עם ישראל במדינתו המתחדשת, ומנסים לחדש את תנועת התיועונות בימינו.

הגיעה העת להבהיר ברורות: כהני בעל וגביאי שקר היו בעם ישראל וסופם שנגדעו ועברו כולם מן העולם.

עם ישראל ישמור לעד על הברית המשולשת בין העם לבין ארצו השלימה ותורתו הצרופה.

על אזרחי ישראל הנאמנים להיאבק נגד הגל העכור של ה„קידמה" המזוייפת ולא להרפות עד אשר תוסר סכנת השמד הרוחני מן המולדת.

תמוגר החרפה!!!

יסתם ביב השופכין ה„מתקדם"!!!

ארגון „דב", ירושלים

● מכתב זה על נייר רשמי הגיע ל־מערכת ככרוז משוכפל עם חותמת וסמל האירגון.

■ „מצד אחד אש, מצד שני טיפש!"

קראתי בעיתונות על הקמת ועדת מומחים בין־משרדית בראשותו של זאב שר, ועל המלצותיה לחוקק חוקים חדשים לצימצום צריכת העישון.

אני מקווה שכל המלצותיה יתקבלו. אבל יחד אם זה אנחנו עדים לתופעות שליליות המתרחשות יום־יום: זילזול מוחלט בחוק.

מאחר שכבר קיים חוק על איסור עישון באוטובוס ובמקומות ציבוריים, מדוע אין מקפידים על ביצועו?

הממונים על שמירת החוק מזלזלים בחוק, ורק מסיבה זו הציבור מזלזל בחוק ובשומרי החוק גם יחד.

אני מציע לוועדה לאמץ לעצמה את הסיסמה שמחברה חיים נחמן ביאליק: „מצד אחד אש, מצד שני טיפש!"

דוד לרנר, קרית טבעון

■ הדלפין המפגיז

„העולם הזה" 1822, „פטורים ממס", על אביוני תל־אביב.

אם כבר קבצנים, אז איך זה ששכחתם את אחת הדמויות הציוריות ביותר של תל־אביב: אבו ג'ילדה.

תראו לי ילד אחד גזעי, שלא חטף ממנו אבן אי־פעם, ואני בטוח שאתם מראים לי ילד דבילי.

גם כשצילמתי את התמונה הזו ניצלתי בנס. בדיוק כשגמרתי לצלם הוא התחיל להתעורר, ובשנייה הבאה הייתי תחת הפגזה כבדה של אבנים.

אורי נשרי, תל־אביב

■ אבד כובע

בשבת 5.8.72 אבד כובע בעת העצרת באיקרית. הכובע לבן, עשוי קש (עבודת יד) ועטור בפרח אדום. הכובע הוא בעל ערך סנטימטלי רב עבורי.

המוצא הישר מתבקש להתקשר עם צביה שידלוביצקי, ת"ד 9448 חיפה (או טלפון 89810—04).

צביה שידלוביצקי, חיפה

●

קוראים חשוחים מכתבים מתבקשים לנפח אותם בקצרה. עדיפות תינתן למצרפים תמונות למכתביהם.

תמרורים

נתמנה. לתפקיד דובר צה"ל, במקומו של אל"מ יוסף כלב, העומד לסיים את שירותו הפעיל בצה"ל, אל"מ **פנחס להב** (51). יליד פולין, עלה לארץ ב־1938 והצטרף לפלוגת סטודנטים של ההגנה ב־חיפה. בין 1940 ל־1941 שירת במישטרת היישובים העבריים וגוייס ב־1943 לצבא הבריטי. ב־1948 שירת בפלוגת הסיור של גבעתי ובין 1961 ל־1969 שימש בתפקידי מטה בכירים בגייסות השריון ובפיקוד צפון.

נישאו. בתו של שגריר ישראל בצ'אד המכהנת במחזמר אל תקרא לי שחור, **רותי נבון** שהיתה חברתו של הפנטומימאי ג'וקי ארקין, ומלחין המוסיקה למחזמר, יוני נמרי (22).

עומדים להינשא. בתו של בעל מלונות דן שמואל פדרמן, **רונית פדרמן**, העובדת בבוטיק השייך לאמה, והסטודנט לכלכלה ומינהל עסקים **טומי שוורץ**.

עומדים להינשא. אחותן של זא־זא ואווה גאבור, **מאגדה גאבור** (51) והיועץ הכלכלי ממוצא הונגרי **ניבור חל־טאי** (52) שהתאלמן ב־1964 מאשתו הרא־שונה. מאגדה היתה נשואה כבר חמש פע־מים: לטייס בריטי, לשני עורכי־דין אמרי־קאיים, לאציל הונגרי ולגיסה לשעבר, ה־שחקן הבריטי שהתאבד, ג'ורג' סאנדרס.

עומדים להתגרש. השחקנית **אלי** (סיפור אהבה) **מקגרו** ובעלה, שהוא אחד המנהלים של חברת הסרטים פאראמונט, **רוברט אוואנס**. לזוג ילד אחד: יהושע.

נחוג. בבית הרופא בתל־אביב, בנו־כחות בני משפחה, ידידים ויפהפיות רבות,

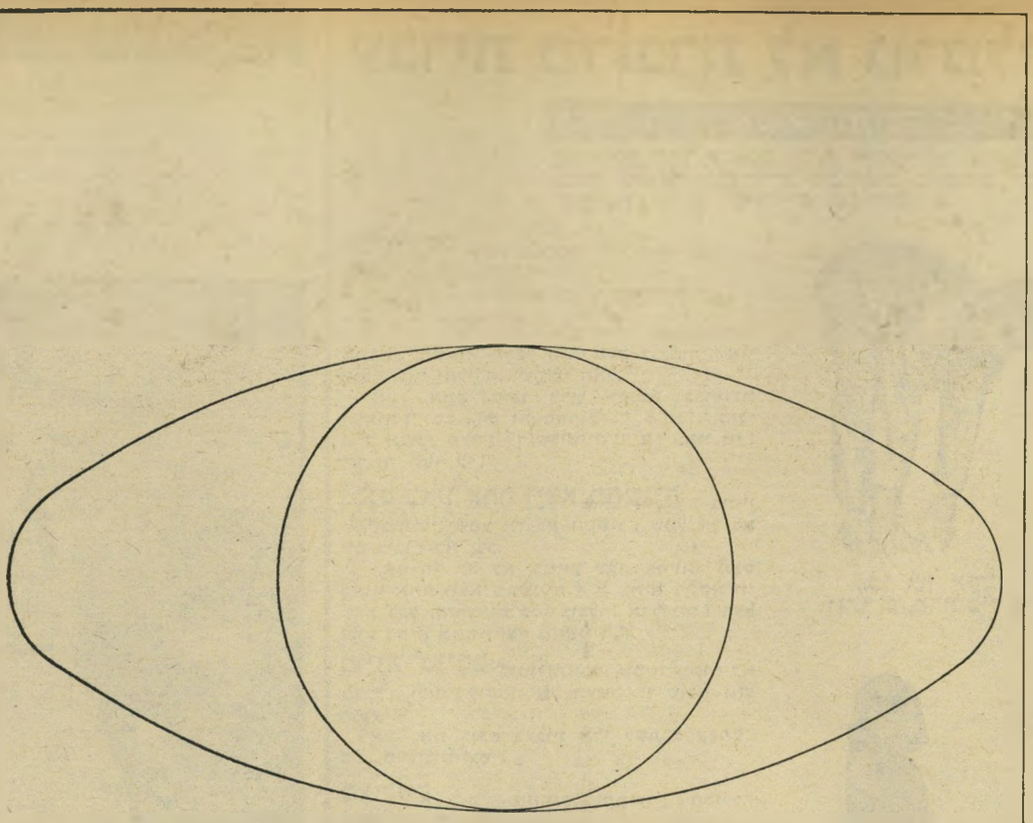
אלישבע חיימובסקי
כל היפהפיות

הבר־מיצווה של **רוני חיימובסקי**, בנם של דיילת היופי הראשית של הלנה רו־בינשטיין אלישבע חיימובסקי ובעלה ה־קבלן דב. לזוג בת נוספת בגיל תשע.

נפטר. בחוותו שבנורת־סטראטפורד, מהתקף־לב, בגיל 60, מנהיג השמאל החדש בארצות־הברית **פול גודמן** שהיה סופר, פסיכותראפיסט ומבקר חברתי.

נפטרה. בתל־אביב, בגיל 72, **רי־גה ניקובה** שהיתה אחת המורות הוותי־קות לריקוד בארץ. ילידת רוסיה, סיימה לימודיה בקונסרבטוריון במוסקבה, עלתה לארץ ב־1925 והקימה כאן את בית־הספר הראשון לבלט. ב־1933 הקימה בית־ספר לאמנות ואחר הקימה וניהלה את האולפן הירושלמי לבלט תנ"כי וקלאסי.

נפטר. בבית־החולים שערי צדק בירושלים, בגיל 86, הרב **דוד כהן**, שכו־נה בשם הרב הנזיר, בגלל שמיעט בדיי־בור, לא לבש בגד שבא מן החי והיה צימחוני קיצוני. יליד ליטא, למד בישי־בות ובאוניברסיטאות, התגורר מ־1922 ב־ירושלים, בה עמד בראש ישיבה.

גם בישראל! סטילה-
הטיפות המרעננות עינים עיפות

סטילה הטיפות הכחולות המיפות ומרעננות עיניהם של מיליוני נשים וגברים בארצות רבות - מעכשיו גם בישראל. סטילה מרענן עינים עיפות. מסלק אדמומיות מעינים מגורות וצורבות ובכך מבליט את יופין הטבעי והעמוק. סטילה הטיפות הכחולות שיעזרו לעיניך לאחר רחצה בים, בחום נסיעה או שהייה באזור מלא אבק או עשן מכוניות. לאחר קריאה ממושכת ובכל עת כדי להראות טוב יותר. סטילה הוא סודם של שחקני במה, קולנוע וטלויזיה. המעניקים לעצמם עינים יפות ומביעות יותר.
סטילה נמכר בבקבוקון המעוצב במיוחד כדי שפעולת הטפטוף תהיה קלה ביותר. דבר המאפשר לכל אחד לטפטף את הטיפות לעצמו בקלות רבה. סטילה טיפות סטריליות לחלוטין. רשיון משרד הבריאות מס' 1312/234 הרוקח שלך יספר לך על סטילה. כי את הטיפות הכחולות ניתן להשיג רק ב־בתי מרקחת. מחיר הבקבוקון 4.05 ל"י.

עיניים יפות. עיניים רעננות עם סטילה.

STILLA
טיפות עינים כחולות
אבירון

באור - ורשבסקי

קרא מהר! קרא מהר! קרא מהר! קרא מהר!

אין לך מה להפסיד!

מיל"ה — המכון הישראלי לשיפור הקריאה מזמין אותך!
בפתיחת הקורס: **בדוק מהירות קריאתך והבנתך — חינם**
לאחר מכן תוכל להצטרף לקורס

קריאה מהירה

מה תוכל להפיק מהשתתפותך בקורס? אתה תכפיל את מהירות קריאתך (שהיא כיום כ-150 מילה בדקה) פי-שניים, לפחות. אולם אתה מסוגל לקרוא פי-שלושה, פי-ארבעה ופי-חמישה יותר מהר. אם הנך כשרוני במקצת, אתה מסוגל לקרוא מעל 1000 מלים בדקה (כשלושה וחצי עמודים) וכל זאת, תוך קליטה והבנה של חומר הקריאה. הקורסים יפתחו:

בתל־אביב, בבית ציוני אמריקה ביום חמישי 17.8.72 וביום שני 21.8.72.
בירושלים, בבית אלישבע (קטמון) ביום רביעי 16.8.72 וביום שני 21.8.72.
בחיפה, בבית רוטשילד ביום רביעי 16.8.72 וביום שני 21.8.72.
פתיחת כל הקורסים תתקיים בשעה 6.00 בערב.
* לקבוצות מאורגנות ולמוסדות — הנחות. פרטים: טל. 916185

קרא מהר! קרא מהר! קרא מהר! קרא מהר!

סיקורת

כלכלה נוסח צרפת: חברת אלקטרוניקה קטנה ומשגשגת עומדת למכירה. בעליה יוצאים לגימלאות. חברה בריטית מבקשת לקנות אותה, משום שהיא מיצרת אביזרים צבאיים הנדרשים בכל אירופה. אנשי צבא צרפתיים מתנגדים. הם עוד זוכרים שהבריטים לא התנהגו כל־

זינגר ב„מה קרה למר שפיץ?"
הריון לפני החופה

כך יפה עם נפוליאון, ולכן דורשים מן הממשלה הצרפתית שתקנה את המפעל בעצמה.

זאת מפנה את הבעייה למכון לפיתוח התעשיה. המכון מוכן לעזור. הוא נותן הלוואה למפעל אחר, העוסק בשטח דומה, אבל עומד בפני בעיות כלכליות קשות, ומפעל זה יקנה את החברה הקטנה והמשגשגת. קדימה, לפתרון הבעייה.

רק נקודה אחת לא כל כך ברורה: אותו מפעל שעומד לקבל את ההלוואה, מרבית מניותיו בידי החברה הבריטית שבגללה התעוררה הבעייה. כלומר, כאשר רצו האנגלים לקנות חזרה צרפתית בכסף מלא, נאמר להם לאו! והנה עתה הם עומדים לרכוש אותה החברה, בהלוואה רשמית של ממשלת צרפת.

מי אמר שחלם היתה במזרח אירופה?

עברית מדוברת לא נורמלית

נואת דן בן־אמוץ ונתיבה בן־יהודה

מדור זה הוא תוספת למזון המפורסם של דן בן אמוץ ונתיבה בן־יהודה. הקוראים מוזמנים לשלוח למערכת מלים וביטויים משלהם.

מַכְלֵתְנִיק שם המקצוע של בעל המכולת, או של האדם העובד במכולת.
„פרטתי מאה לירות אצל המכולתניק."

רַק זֶה חָסֵר לִי ביטוי שמשמעותו: הוגדשה הסאה, הדבר הוא מעל לכוחותי, אוי ואבוי, חס וחלילה, ישמרני האל.
א: **„אתה מוכן לרוץ לכנסת בבחירות הבאות?" ב: „רק זה חסר לי!" * א: „מזל־טוב, אדוני, נולדה לך שלישייה?" ב: „אוי ווי! רק זה חסר לי!"**

נָכְנַס בְּאֹזֶן אַחַת וְיָצָא מֵהַשְּׁנִיָּה ביטוי שמשמעותו: שמע אך לא הקשיב; שמע אך לא שם ליבו; לא זכר.
„אמרתי לו לא לנסוע בלי אורות. נכנס באוזן אחת ויצא מהשנייה." * „היא דווקא יוֹשבת בכל ההרצאות כמו בובלה. אבל מה? הכל נכנס באוזן אחת ויוצא מהשנייה."

מוֹיְחֵל־טוֹיבֶּס ביטוי תגובה, שמשמעותו: לא מדבשך ולא מעוקצך, אל תעשה לי טובה ואל תפגע בי.
א: „את רוצה לעלות אלי לשתות קפה?" ב: „מויחל־טויבס".

מְצֻ'קְמָק ת', מקומט, ממועד; מכוער; גרוע, בלתי־סימפטי.
„כן. היכרתי אותם. אחד אחד מצ'קמקים." * „וכשהוא כבר מביא לי מתנה, אז זה תמיד איזה ספר מצ'וקמק."

פְּצָ קול המושמע ע"י מיצמוץ השפתיים, תוך נשימת האוויר פנימה, שמשמעותו: 1) קריאה לכלב, לחתול, או אף לתינוק.
„פצ. פצ. פצ. מוצי! הבט אל אמא רגע!"
2) ציטוט קולה של הנשימה.
„אח, מותק! מגיע לך — פצ!"
3) ציון לשבח, במובן של „שפתיים יישקו".
„וללה, זה אבטיח — פצ!"

צָמַח פ', צץ בפתאומיות, בא לפתע, הופיע בהפתעה.
„צמח אצלי ב־12.00 בלילה, כשהתחתונים שלי כבר היו מקופלים על הכסא." * „אח! מאיפה צמחת?"

רֵיאוּת ש', שדיים, חזה האישה.
„המחשוף שלה היה כזה גדול, שראו לה את כל הריאות." * „חתיכה בומבה. ריאות מפותחות."

טִיכּוֹ ת', מאוד.
„אני עייף — טיכו."

„כך שן תעמד וזהר מ„טרומכירים"

„הוכים היימה?"

„גרוש ועוד גרוש ועוד גרוש"

סיקורת

תיאטרון

יחי ההבדל הקטן

„מה קרה למר שפיץ", מאת מאיר ינאי, בתיאטרון עידן.

מר שפיץ, הידוע גם תחת שמו העברי, ישראל צמרת, הוא בנם הבלתי חוקי של האסיר מן הקומה ה־14 ושל אמי הנגרלית. או אולי של עליזה מזרחי, זה עוד לא ברור. איך שלא יהיה, הוא שייך למשפחה.

כלומר, למי שאינו מבין עדיין, מר שפיץ־צמרת הוא גיבורה של קומדיה עממית, המדגדגת את הקהל בקילשון, וכל מי שניחן בעור עבה במיוחד באמת מתגלגל מצחוק. כי למר שפיץ יש בת שנכנסת להריון לפני שהיא נכנסת לחופה, ואשה שמתעסקת עם רוחות, עם חיילים צעירים, וגם עם המיועד של הבת, עם מאהבת שנכנסת לתוך הסאונה הביתית במשרדו, וגם נכנסת להריון, והכל מתדרדר מדחי אל דחי עד שמר שפיץ־צמרת מאבד את עשתונותיו, דג דגים באקווריום ותוקע בחצוצרה בסלון.

גדעון זינגר, שהוא כידוע קומיקאי מוכשר, מצליח איכשהו להעביר את התפקיד הראשי בלי הרבה חריקות, שאר השחקנים, המוכשרים פחות, עושים הרבה מאוד רעש, הרבה מאוד תנועות, אבל מעט מאוד רושם.

מי שדווקא מתעקש להיזכר ברוסן, מאריסו או שאר מחזאי הבולברדים בפריז, זכותו לעשות זאת, אבל זה רק יגרום מפח נפש. כי הבולברדים ההם נמצאים בעיר האורות, ואילו אנחנו בסביבות דיזנגוף, והרי הצרפתים היו אלה שאמרו: „יחי ההבדל הקטן".

תקליטים

לאן הלכו כל הכותבים

„אילנית" — התקליט 30660. עיבוד וניצוח: אלברט פיאמנטה.

סיקורת

אם יש זמרת יצוג אחת במדינת־ישראל, שאפשר לסמוך עליה כי תצא לחו"ל ותביא לנו גם קצת נחת ולא רק חיוכי הבנה המיועדים לארצות מתפתחות, הרי זו אילנית. גם קולה, גם הופעתה האישית וגם עמידתה על הבימה, הן ברמה בינלאומית בהחלט.

מה שעדיין חסר לה, זה הרפרטואר, כך לפחות נדמה אחרי תקליט זה, הראשון שעשתה ללא אילן (פרט לתקליטי ילדים). אמנם בכל מה שקשור להפקה,

זמרת אילנית
ראויה להרבה יותר

כלומר התיזמור, ההקלטה, או המעטפה, זה בהחלט עומד על רמה. אבל כאשר מסירים את כל הפרגודים הללו, ניגשים אל התוכן, הרי שהשירים הם בדרך כלל משעממים, לעתים מזכירים יתר על המידה שירים אחרים ולעתים פשוט אינם מתאימים לה.

הסילסולים שסיגל לעצמו בועז שרעבי בשירתו הם אולי הסמל המסחרי שלו, אבל אין הם המעדנים המומלצים ביותר לזמרת כמו אילנית, כפי שמסתבר מתוך כמה מן השירים שכתב שרעבי לתקליט. אל תשאלו אותי אינו נמנה על מיטב שיריה של נעמי שמר, ואילו משחקים אסורים, המסיימים את התקליט, מוגש בצורה תקיפה מדי לאופי המנגינה ולאלה שזוכרים, למשל, את מריים מאקבה. יתכן שלהיטים כמו פעם לאהוב יהפכו את התקליט להצלחה מסחרית, אבל אילנית ראויה להרבה יותר מזה.

גיטרה בסוכרזית

נורובזת

לורינדו אלמאידה — מבחר מכל דבר, דייברק, 2013.

מי שזוכר את לורינדו אלמאידה בחיבה כגיטאריסט רגיש שהצליח, בין אם ניגן יצירות קלאסיות ובין אם פרט בוסה נובה, להשתמש בגיטרה שלו בטכניקה עם וכשרון בלתי רגיל, יכול להרשות לעצמו לדלג על תקליט זה. לא משום שאלמאידה הוא פחות מוכשר לפתע, אלא מפני שהוא והגיטרה שלו, טובעים הפעם בים של סוכרזית, המרוח בשכבות עבות על מיתרי כינורות ועל הדים מוכפלים של חלילים ואבובים.

מה שיוצא מכל הדייסה הזאת, זה מעין מרקחת מסחרית, שאינה שונה במאומה מכל המרקחות האחרות בקצב הבוסה־נובה. כמוסיקת רקע, זה לא מפריע, אבל בכל פעם שנדמה כאילו יש גם לאלמאידה מה לומר בכל הפרשה, מתנפלים עליו המיתרים, ולא נשמע ממנו אלא קול ענות חלושה.

זה אולי מיבחר, אבל לא כיאה לגיטריסט ניבחר!

■ ■ ■

שלושה אנשים העובדים בתחנת טלוויזיה קטנה בטקסס, שני כתבים וצלם, נאסרו בשעת מילוי תפקידם, שעה שניסו להכין כתבה על חטיפת מטוס. מסתבר שה־אפ.בי.איי. לא שש לנוכחות העין הציבורית, הורה לכתבים להסתלק, ואלה בחוצפתם הגדולה, פילסו להם דרך בכוח, סיר־

(המשך בעמוד 12)

הפלגות שיט ונופש לחופי הים התיכון

EPIROTIKI LINES

שרות הפלגות שבועי מחיפה לוונציה בכל יום ראשון באניות המעבורת הבנויות במיוחד לתיירות ולהנאת הנוסע - "הרמס" ו"פגאסוס".

סיורי חוף בשעות היום בנמלי הביניים - לימסול, אלניה ואנטליה (טורקיה), רודוס, פיראוס, קורפו, דוברובניק, וניציה וחזרה דרך - קורפו, פיראוס. הרקליון (כרתים) ולימסול.

מיזוג אויר ● בריכת שחיה ● מטבח עשיר ומגוון ● חנות פטורה ממכס

בלה את חופשתך וסייר במחירים נוחים לחופי הים התיכון!

סיורי חופים בני 12 יום החל מ־1370 ל"י. כולל מסים.
נא לפנות אל סוכן הנסיעות שלך או לסוכנים הכלליים

אלאלוף ושות'
ת־א, רח' אלנבי 94, טל. 611757 - 613389
חיפה, רח' ביאט 6, טל. 667752 - 667753

סיווג בטיחות שנקבע ע"י מנהל אגף הספנות והנמלים "הרמס" - "פגאסוס" שנת הבניה 1930 ("ג")

מבחר סיורים באוניות־פאר, מיומיים עד שבעה ימים, מנמל פיראוס לאיים היווניים וטורקיה.

EPIROTIKI LINES

אשת־חיל „פולקע" מצאה...

היום כולם עוברים להודו

בשר ההודו מחירו זול והוא טעים להפליא, כשיודעים איך ומה להכין ממנו.

לגיוון התפריטים נא לפנות למועצה לענף הלול ת.ד. 124 ת"א - לקבלת חוברת מתכונים חינם.

התיאטרון הקטן מציג:
דליה פרידלנד (הבימה) זאב רווח (והקאמרי)

בוטיק השקרים

כתב וביים: יואל זילברג
עפ"י י. וולטר

תל־אביב, בית־ארלוזורוב, יום ד' 16/8 ב־8.30.
חיפה, התיאטרון העירוני, יום ה' 17/8 ב־8.30.
גבעתיים, שביט, יום ו' 18/8 ב־9.00.
תל־אביב, בית־המורה, מוצ"ש 19/8 ב־7.45 וב־9.45.
תל־אביב, בית־החייל, יום א' 20/8 ב־8.30.
נתניה, אסתר, יום ב' 21/8 ב־9.15.
נהריה, הוד, יום ג' 22/8 ב־9.15.
כרטיסים: תל־אביב, „לאן" ו„רוקוקו" וביתר המשרדים. חיפה, „קופת־מכבי ו„גרבר". הפצה ראשית: „לאן", טלפון 231655.

מניך: יצחק בן־ניסים (חיטו), טל. 244044

סיקורת

(המשך מעמוד 11)

בו להוראות, ובקיצור, כתב האישום שהו־גש נגדם מאשים שניים מהם בחקיפת אנ־שי חוק, ושלישי, בסירוב להישמע להו־ראות שוטר.

עד כאן, הכל רגיל ופשוט. אלא שכאשר הובאו השלושה בפני שופט, הסתבר פת־אום שפרקליט המדינה החליט לבטל את התביעה. „היה זה פשוט עניין של אי־הבנה וחוסר קומוניקציה בין העיתונות והמישטרה," ציין כאשר נשאל לסיבת הביטול. אבל יש כאלה שזוכרים כי מישרת פרקליט המדינה היא מישרה נבחרת בארצות־הברית, שהבחירות קרובות ושבלי טל־ווידיה, אין סיכוי לזכות במישרה.

ספרים

תעלת דולניקר

„השועל בלול התרנגולות", מאת אפרים קישון, הוצאת „עם עובד" 1972 — 213 עמודים, 4 ל"י.

ובכן רבותי, אמיץ דולניקר, מנהיג הפור־עלים הבלתי־נלאה, מי שכיהן בכל מוס־דות המיפלגה ובכל תפקידי הממשלה, ה־איש שבלעדיו לא יכונו חיים ציבוריים, כי לא יהיה מי שיאמר לציבור כיצד לח־יות, אמיץ דולניקר קיבל התקפת לב. באמ־צע הנאום, נפל וצנח. לכן, בלב כבד ובנשי־מה קצרה, נאלץ האיש הדגול לצאת למקום

אפרים קישון
עייף

מרוחק, יחד עם מזכירו, כדי לפוש מעט מחיי ההקרבה שלו. רק דאגה אחת מכר־סמת בו: מה יהיה על המדינה המיסכנה בכל אותו זמן שלא יעמוד לרשותה?

הכפר אליו מגיע דולניקר, עין־כמונים, הוא מעין שמורת טבע אנושית, בה מעי־זים אנשים לחיות בעצם ימים אלה ללא בחירות, ללא מועצה מקומית, ללא מיש־טרה וללא שוחד, ושיא החוצפה — הם אפילו אינם מרגישים בחסרונם של כל אלה. תארו לכם איזה כר פעולה נרחב נפתח בפני אמיץ דולניקר, אשר ניגש מייד למלאכה ומחזיר את הכפר אל חיק־התר־בות, כלומר, מגיש לו במתנה כמה מנות שחיתות, כמה מידות של מלחמת כיסאות, שינאה, בטלה ועוד מיצרכים מודרניים שכאלה.

עד כאן — הכל שפיר. הצרה היא שלאחר העמודים הראשונים, כאשר הקורא עשה כבר הכרה עם דולניקר, עם מזכירו, ועם בני הכפר, מתחיל כל העניין להיות צפוי מראש. פרשת התמימים והפראים הנשחקים על־ידי הציוויליזאציה אינה בדיוק חדשה, ואם כי קישון משתמש בכל הסיממנים הנפסדים הרגילים של הפולי־טיקה, ולמרות שאמיץ דולניקר דומה ל־מיספר לא מבוטל של מנהיגים בפועל, הרי מי שירצה באמת לגלות מה פסול בגוף המדיני שלנו, יתקל בחומת התחכמויות גבוהה, שמאחוריה לא מסתתרות אמיתות מרעישות כלשהן. ומה שהיה מתקבל בסי־פור קצר כמצחיק מאוד, נוטה לעיתים לעייף במסגרת רחבה כל־כך.

ולבסוף: אינפורמציה עניינית אחת. ה־ספר הוא עיבוד חדש לעין כמונים, אותו פירסם קישון בתשט"ו.

פרסום ד"ר פוסטן

יחי איזבל

אינני ראוי לכבוד שחלקה לי גולדה מאיר, כאשר הכריזה השבוע, בנאום־הכתר שלה במרכז מיפלגתה: „הסערות של אורי אבנרי, דן בן־אמוץ, עמוס קינן וחב־ריהם — לא ישפיעו עלי כחוט השערה."

אינני ראוי גם לכתר שבו הכתירה אותי בהמשך הדב־רים כאשר אמרה שאילו הבטיחה להחזיר את העקורים [illegible], היתה „נחה דעתו של אורי אבנרי", אך היא מסרבת להבטיח זאת.

גולדה מנסה להעמיד פנים כאילו יש כאן ויכוח אישי, כאילו ההתקוממות האדירה של המצפון הלאומי בשבועות האחרונים אינה אלא פרי פעולתו של איש אחד, או של אנשים.

זוהי אשליה.

אולי היא מנסה לרמות את עבדיה. אולי היא מנסה לרמות את עצמה.

אולי היא מרגישה, בסתר ליבה, שהיא איזבל חדשה, העומדת מול אליהו הנביא.

אם כן, היא צודקת. אכן, אליהו זה אינו איש אחד. זהו אליהו קולקטיבי, גדוד ומאשים. אליהו המורכב מרבים וטובים, כני כי הגיעים והמחנות.

אליהו זה מאשים את איזבל. הוא המטיח בפני שרי הממלכה ואלופיה את השאלה: היכן אתם?

הוא המניח את מיפלגות ישראל, אחת אחת, על המאזניים.

■ ■ ■

הנה מיפלגת־העבודה, הגדולה, השלטת. מה מישקלה המוסרי?

ביום החמישי האחרון, בהצבעה אחת, מתה נישמתה של מיפלגה זו. מתה גם האשלייה הנוחה, האמתלה הנציחית של הכדאיניקים, ש„אפשר לפעול בתוכה", שאפשר „לשנות אותה מבפנים".

איזבל הרימה את קולה — ו־145 עבדים כנעניים הרימו את ידיהם הצייתניות.

היה צדיק בסדום: משה ארם. הוא דרש לבטל את החלטת־העוולה. שבעה איש הצביעו עימו. ש ב ע ה!

אחר, זהיר יותר, משה כרמל, הציע „לרשום" את דברי גולדה, ללא תוספת חנופה והסתה. גם אליו הצטרפו רק שבעה, ביניהם אותו לוחם מילולי לעת־מצוא, יצחק בן־אהרון.

יגאל אלון, המצביא הגדול, גיבור הפלמ"ח, ברח מן המקום לפני ההצבעה. הוא לא העז להרים את האצבע לעיני איזבל.

היא אמרה: „אין לי יסורי מצפון." זה בוודאי נכון. יש לה מצפון נקי מכל רבב. כי מעולם לא השתמשה בו.

היא אמרה: „אינני סובלת מרגשי נחיתות." מי יכול היה להאשימה בכך?

היא הופיעה בכל גדולתה — צדקנית ומתחסדת, פרי־מיטיבית ואטומה. ו־145 ראשי המיפלגה, כולם אנשי־שררה ובעלים־בעמם, התפלשו בפניה בעפר.

מאז ימי איזבל המקורית, לא שלטה בישראל חבורה כזאת של מחכי־פינכה, אפסי־מוסר וחלוזי־מצפון.

■ ■ ■

הנה מיפלגת הפועלים המאוחדת — לציונות, לסוציאליזם, לאחדות־עמים. מה מישקלה המוסרי?

מצבה מסובך. היא הושיבה קיבוץ שלה על אדמות בירעם השדודות, אחרי שכל פרטי מעשה־הנבלה כבר נודעו ברבים.

היא לא רצחה, אבל ירשה.

ולא רק ירשה, אלא ירשה במצח נחושה. אחרת לא היתה מעניקה לקיבוץ זה את השם „ברעם" — כאילו להזכיר את המנושלים לעולמי־עד.

עכשיו אומרת המיפלגה, בגימגום, שאם יוחלט להחזיר את העקורים, היא תוותר על אדמות, יש צורך במשא־ומתן, יימצא הסדר אישהו, וכו' וכו', בז'רגון הישועי־המפ"מי המסורתי.

ואתה עומד ומזדעזע.

או שנעשה כאן מעשה־נבלה משווע, הזועק לשמיים — או שיש כאן בעייה קטנה של כמה דונמים.

אם זהו עניין של מיסר עיון — למה מחכים? יכרינא אנשי הקיבוץ מויר, היום, לעקורי בירעם, ויבקשו מהם מחילה ויודיעו שהם מחזירים להם בזה הרגע את כל האדמות הגזולות. כלי שום החלטה ממשלתית.

מובן שאין הם חולמים כלל לעשות זאת. הם גם לא באו לעצרת ההזדהות בבירעם. הם רוצים להמשיך ולעבד את האדמה.

הירשת — וגם צעקת חמס על העוולה?

רחוק מכרעם, בתל־אביב ובירושלים, כוי כנים אנשי מפ"ם להזדהות עם העקורים — בתנאי שזה לא יעלה כלום, ולא יחייב לשום מסקנה.

שני שריה בממשלה הצביעו נגד ההחלטה שלא להחזיר את העקורים לצמיתות. הצביעו נגד — ונשארו בממשלה, ביודעם שלפי החוק הם נושאים באחריות הקולקטיבית עבור ההחלטה, ומצווים להשתתף בביצועה.

האם הם טובים מאיזבל?

בכנסת הצביעו אנשי מפ"ם נגד קיום דיון בפרשת בירעם ואיקרית הן במליאה (כהצעת רק"ח), הן בוועדה (כהצעתי). אף אחד משבעת חברי מפ"ם בכנסת לא הציע הצעה משלו לסדר־היום, כפי שהוא רשאי לעשות. אף אחד מהם לא חתם על הבקשה לכנס ישיבת־פגרה של הכנסת על נושא זה.

אנשי מפ"ם החרימו את כל הפגנות ההזדהות והטילו חרם על התנועה הגדולה שקמה.

אכן הם ממשיכים „להזדהות" עם העקורים, ונגזות דהם „ידידות". מי שיש לו לבבדים כאלה, אינו זקוק לאויבים.

■ ■ ■

הנה היברידים העצמאיים, הטובים כל־כך, ההגוגים כל־כך. מה מישקלם המוסרי?

הם הצביעו נגד דיון בפרשת בירעם ואיקרית במליאת הכנסת, ונגד דיון בה בוועדה. הם לא הציעו הצעה משלהם.

אחד מעקורי בירעם מושיט ידו בהפגנה מול הכנסת

הם לא התמו על בקשה לכנס־פגרה. הם החרימו את פעולות ההזדהות.

השר קול הצביע נגד החלטת הממשלה, וממשיך לשאת באחריות עבורה ולבצעה. הוא בוודאי שולח תיירים לחורבות העתיקות של בירעם, השוכנות בין החורבות החדשות.

הל"ע יזמרים ממפ"ם, והם יזמדים מהר. הם הכינו שאפשר לסעוד על שולחן העוולה, ולבעוק נגד העוולה.

הם תירגלו זאת בפרשת הממזרים. תחילה הצביעו נגד כל ההצעות למען נשואין אזרחיים. אחר־כך הגישו הצעה משלהם, בפוזה של גיבורי־חיל. אבל הסכימו לדחות את ההצבעה עליה, ביודעם היטב שזוהי דחייה לנצח. זעקו חמס כאשר נשיאות הכנסת עשתה להם טובה, ולא הביאה את הצעתם להצבעה, שתכריח אותם לצאת מן הקואליציה.

לא הפסידו דבר. לא הקריבו דבר. נשארו בממשלת הקואליציה העושקת. שיתפו פעולה עם העושקים, ומופיעים כלוחמים למען הי עשוקים.

כבר הדביקו להם את הסיסמה: „ממזר לממזר — כוחנו גובר." עכשיו אפשר להוסיף על כך: „ממנושל למנושל, כוחנו יגדל."

■ ■ ■

הנה גח"ל, על שתי גדותיו. מה מישקלו המוסרי?

שאלה זו חמורה כמיוחד, כי פרשת בירעם ואיקרית היא מיבחן עיוני לאנשי ארץ־ישראל השלמה.

מזה שנים הם מנסים לסבר את אוזנינו בהכרזות על כוונותיהם המוסריות. בארץ־ישראל השלמה יהיה טוב לערבים. המיעוט הלאומי, המגיע כבר ל־35%, ייהנה מכל הזכויות. לא יגרשו אותו. לא ינשלו. לא יעשקו.

והנה — פרשה פשוטה של עוולה, של נבלה. כפי שגח"ל אומר בעצמו, אין כאן שום הצדקה ביטחונית. מעשה־שוד פשוט, שקורבנותיו הם, במיקרה, בני העדה הערבית הידידותית ביותר לישראל.

מה עושה גח"ל?

כן, כן, הוא דוגל בהחזרת עקורי בירעם. אבל לא בהחזרת עקורי איקרית. למה? ככה. (אם בכלל תיתכן פרשה צודקת יותר מפרשת בירעם, הרי זו דווקא פרשת איקרית. בניגוד לבירעם, איקרית רחוקה מן הגבול, ואילו על הגבול עצמו שוכן במקום זה כפר מוסלמי, שלא גורש מעולם.)

מה עשה גח"ל למען בירעם? כאשר עלתה ההצבעה לדון בה בכנסת, נמנע. מדוע? התירוץ האווילי הרגיל: מפני שההצעה הוגשה על־ידי רק"ח.

מדוע לא הגיש גח"ל עצמו הצעה? מדוע סירב לבקש כינוס־פגרה של הכנסת — אחרי שביקש כינוס כזה בגלל נושא אידיוטי לגמרי (דברי הכבד"ת של בן־אהרון)?

בשעה שאנשי בירעם התמימים נותנים אמון בגח"ל, מפני שבנו המנוח של זאב ז'בוטינסקי טיפל בהם בשעתו במסירות ובכנות, מייעצים להם אנשי גח"ל לחדול ממאבקם, לנתק את קשריהם עם הלוחמים האמיתיים למען עניינם (כדרישת הפרובוקטורים של הש"ב, הפועלים בשטח), ומרגיעים את דעת־הקהל היהודית הנסערת.

כותב בגין: „הממשלה החליטה לא להחזירם. גם אלה המשוכנעים, כמונו, כי זוהי החלטה מוטעית, אסור להם לזלזל בנימוקים שהניעו את הממשלה לקבלה."

„מוטעית!" „נימוקים!"

מעשה־שוד אכזרי, הפרת מיות־הכבוד של צה"ל, סילוף זדוני של נימוקי־ביטחון — ונימוקים ש„אין לזלזל בהם".

זה היה המיבחן — וכל סיסמאות ארץ־ישראל השלמה נמוגו במיבחן זה.

בחלום תהיה זאת מלכות של צדק, כדברי ז'בוטינסקי: „שם ירווה לו משפע, מאושר / בן־ערב, בן־נצרת ובני. / כי דיגלי דגל טוהר וישר..."

במציאות זוהי ממלכת איזבל.

■ ■ ■

מהו מישקלם המוסרי של המיפלגות האחרות?

מק"י הקטנה והמיסכנה מצייצת עם המצייצים. היא מודהית עם בירעם, בהחלט. אבל כאשר יצאה הקריאה למסע־ההזדהות הגדול, ביטל יו"ר הוועד המרכזי שלה ברגע האחרון את חתימתו, שמא יראגיו את מפ"ם. וכאשר הח"כ המורד שלה הפר את הוראות המיפלגה והצביע ב ע ד דיון בפרשה בכנסת, גינה אותו הוועד המרכזי בהחטה חשאית.

המיפלגות הדתיות? מה יעכו"ם אלה, עובדי־כשרות־ימזוזות, ולנביאי ישראל? הם בנים נאמנים לנביאי־השקר, שהצדיקו כל מעשה־נבלה של איזבל ועמיתיה, תמורת תשדום מתאים.

והמיני־פאשיסטים הקטנים בשולי הימין? הם רוצים להקים כאן דרום־אפריקה יהודית. הם נואמים על המצב הנהדר של הכושים שלנו. הם משלמים מס־שפתיים לבירעם. והם מלקקים את נעליה של איזבל. רק שתגיד מילה טובה לשמואל תמיר.

■ ■ ■

וחי עדת הגמדים, המשגשגת בממלכת איזבל.

אם יניח אליהו את כולם על כף אחת של מאזני המוסר — הכף לא תנוע.

אבל המוסר קיים. והמצפון קיים. ואליהו הקולקטיבי, אליהו של כוננו — חי וקיים.

בעיקבות סיכסוך שפרץ בין נוכל בינלאומי לשותפיו, נחשפו קשריהם הסמויים עם קציני משטרה לאורך כל שרשרת הפיקוד המשטרתית

„גנגסטר בינלאומי"

כך מגדיר אברהם פינקל את עברו בגרמניה, שם הואשם ברמאויות וניהול עסקים בלתי־חוקיים. „בזאת נקמתי בגרמנים ואני לא רואה בכך שום פגם מוסרי," הצהיר פינקל השבוע. „אך בארץ אסור ליהודי לרמות יהודי אחר או לגנוב ממנו. מצפוני בארץ נקי. מי שרימה, הם השותפים שלי," הוסיף השותף ברם־טרום.

בשטרת בקבלי בתנות

ה יה זה לפני שבועות מעטים בלבד, כאשר קצין משטרה בכיר הכריז, בפני נציגי העיתונות, כי משטרת ישראל יכולה להתחרות בנקיון־כפיה בכל משטרה אחרת בעולם.

אפשר היה להבין את התפארותו. מלבד נקיון־כפיים, קשה היה למשטרת ישראל למצוא תחום אחר בו יכלה להצביע על הישגים.

השבוע, היה אותו קצין־משטרה מוכן מן הסתם לבלוע את דבריו בחזרה, לוא רק יכול היה. כאשר גם נקיון־הכפיים התפורצץ לרסיסים בקול צחנה נורא.

טלוויזיה במתנה לשוטר

מ שהחל כסיכסוך עסקי רגיל, בין שותפיה של חברה קטנה בשם רם־טרום, התפתח לטיל ענק, שניפץ את אגדת המישטרה הנקייה משחיתות.

פרשת רם־טרום לא הוקיעה את כל אנשי משטרת־ישראל כמושחתים, מקבלי־מתנות, ומעוותי־חקירות. אולם הנזק שגרמה היה מספיק.

העובדות שהתגלו עד עתה — כאשר הפרשה רק בתחילתה — היו עגומות למדי:

● אברהם פינקל, אחד מבעלי רם־טרום, נהג לתת מתנות לרב־פקד יהודה פיישטר, ראש לישכת־חקירות במרחב המרכז. בין היתר, קיבל הרב־פקד מפינקל מכשיר טלוויזיה במתנה.

● בעוד שעובדה זו הוסברה על־ידי פינקל בכך שהוא והרב־פקד הינם ידידים מילדות, והיחסים ביניהם כמו בין שני אחים, הרי שהמתנות האחרות שחילקה רם־טרום, ניראו פחות משפחתיות.

גילה אברהם חנן, אחד השותפים האחרים של רם־טרום:

„לקראת ראש השנה 1971 קיבלתי מ־אברהם פינקל רשימה, בכתב־ידו, של 15 אנשים שיש לשלוח להם מתנות לחג. חלק מהם היו קציני־משטרה. טיפלתי בדבר, וכל אחד מהאנשים שהופיעו ברשימה קיבל סל שי בשווי 150 ל"י. בידי חוקרי המטה הארצי של המשטרה נמצאים עכשיו המעטפות, שאנשים אלה חתמו בשעתו, על קבלת השי.

„בין 15 מקבלי השי שברשימה היו רב־פקד יהודה פיישטר. פקד ליאופולד אנשל, מפקד משטרת פתח־תקווה. סגנו, שמש והקצין פלוטניק ממשטרת פתח־תקווה.

„שמות נוספים ברשימה היו פקיד בכיר במכס — פינקל הסביר לי שהוא רוצה להביא באמצעותו לארץ מכונית פונטיאק יקרה בלי מכס — ופקידים בכירים ב־רשות־הנמלים, במחלקת ההוצאה־לפועל של בתי־המשפט, וכן נציגים של חברות מסחריות שאיתן היה רם־טרום בקשר."

הסביר השבוע אחד האנשים שברשימה, פקד ליאופולד: „סל המתנות הובא לביתי, ואשתי חתמה על קבלתו, בלי שידעה מה הענין. ברגע שחזרתי הביתה, החזרתי לפינקל את המתנה."

הודעה מדהימה

ה אשמה נוספת של חנן: כאשר פרץ הסיכסוך בינו לבין שותפו, פינקל — הגיש נגדו פינקל תלונה למשטרה על מעילה. בעקבות התלונה, הופיע בביתו של חנן רב־סמל שלום טווייג, ממשטרת פתח־תקווה, כדי לעוצרו. הוא הופיע — במכוניתו הפרטית של פינקל.

מה היה הקשר בין הרב־סמל לבין פינקל?

הסביר אז טווייג לחנן: „באתי במכונית של פינקל כדי לא לבייש אותך."

התנהגותו מלאת ההתחשבות של טווייג היתה רק פרק הפתיחה במסכת ההפתעות של אותה פגישה מעניינת. עתה, הגיע תורו של טווייג להיות מופתע: „אני יודע שבאתם לעצור אותי," חייך אליו חנן.

„מאיפה?" התעניין הרב־סמל המתחשב. „מניצב־מישנה שמואל רוט."

היתה זו הודעה מדהימה. אם היתה נכונה, הרי שרוט, ראש ענף חקירות במטה הארצי ואחד הקצינים הבכירים של המשטרה, עבר עבירה חמורה: גילה לאזרח חשוד על החשדות נגדו — ובכך איפשר לו להעלים עקבות.

מאוחר יותר, תיקן חנן את דבריו, טען כי קיבל את המידע הסודי לא מרוט עצמו, אלא משותף שלישי של רם־טרום, המהנדס נפתלי היימן. היימן, טען חנן, קיבל את המידע מרוט — שהוא קרוב־משפחה שלו.

הקצין התעלף

ה גיב על כך רוט: „כאשר קיבלתי פנייה לחקור בתלונה על מעילה במפעל ב־פתח־תקווה, ביקשתי מיד שיברר אם קרובי, מר היימן, קשור באיזו צורה שהיא בתלונה או במפעל. מאחר שהמדובר היה במפעל בענף שבו פעל גם קרובי, הד־גשתי מרגע ראשון שאם קרובי מעורב, אני מסרב לקבל עלי את הטיפול בחקירה.

„בתשובה לבקשתי, הודיע לי תת־ניצב אהרון שלוש, כעבור שלוש שעות, כי אין כל קשר בין מר היימן לתלונה."

היתה זו, ללא ספק, הודעה מוזרה ביותר, בהתחשב בעובדה שהיימן היה שותפם של פינקל — המתלונן על המעילה — וחנן, שעליו התלונן פינקל.

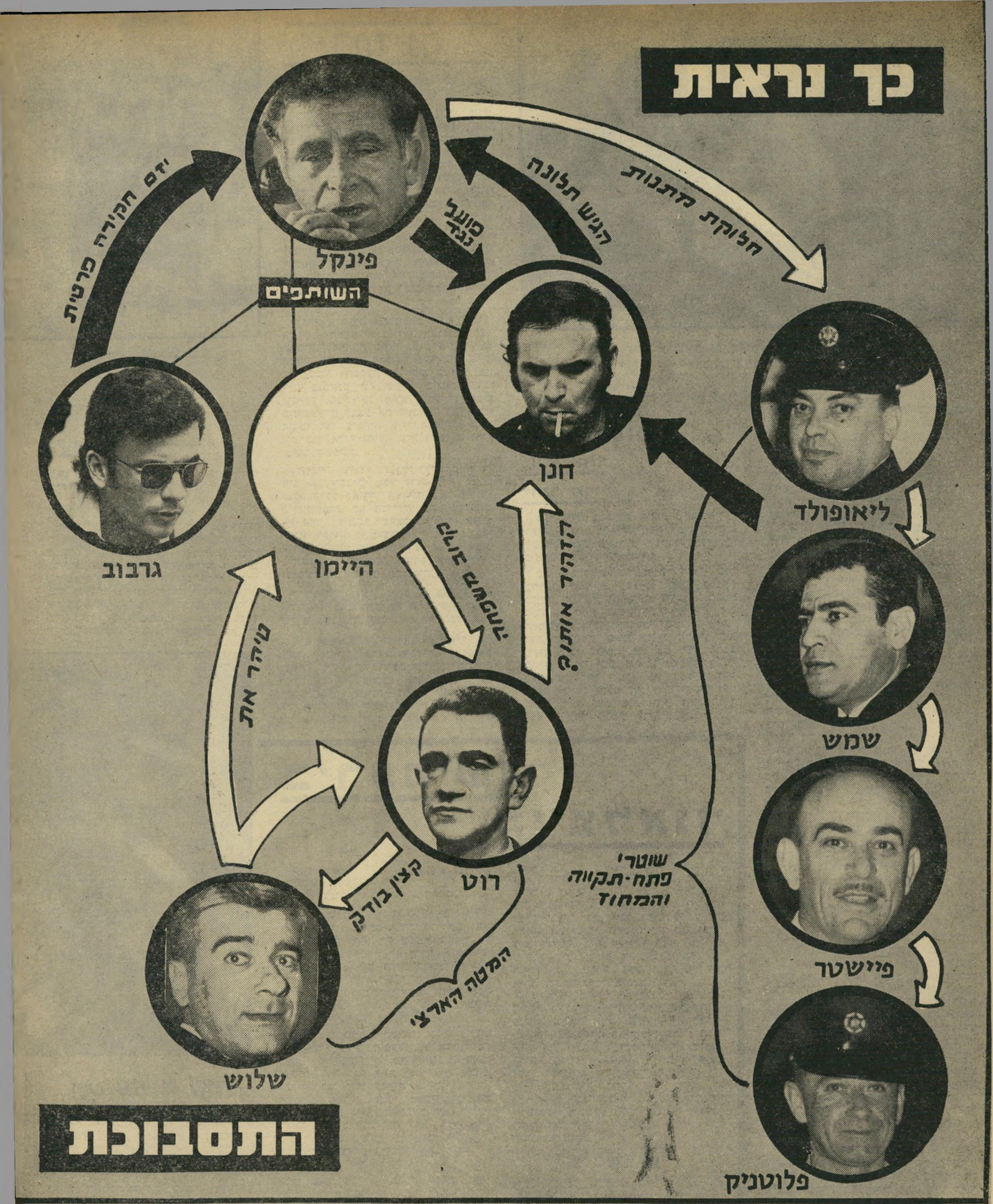
סיפר השבוע היימן: „הקרוב שלי, ניצב־מישנה רוט, התעלף כששמע כי אברהם חנן גילה שהוא יודע על ה־מעצר. מאז, ניתק רוט את הקשרים איתי ולא מדבר איתי יותר."

לעצם ההאשמה, טען היימן: „לא נכון שאמרתי לחנן כי רוט גילה לי שעומדים לעצור אותו, את חנן. נכון ששוחחתי עם רוט לא פעם על הצרות שהשותף שלי, פינקל, עושה לי במיפעל. התלוננתי בפניו שפינקל רימה אותי וגזל ממני רבבות ל"י. רוט המליץ שאפנה לקצין נאור במשטרת תל־אביב. פניתי לשם, והתלוננתי. אבל לא טיפלו בתלונה שלי. אמרו לי לפנות לבית־המשפט."

מאין אם כן בכל זאת ידע חנן כי באו לעוצרו? הסברו המקורי של היימן: „זמן קצר לפני שבאו לעצור את חנן, פגשתי את פינקל בבית־המשפט בתל־אביב, ו־פינקל אמר לי שהוא יגרום למעצרו של חנן. זה היה אחרי שחנן הגיש נגד פינקל תביעה על 50 אלף ל"י. ידעתי שלפינקל יש קשרים מצויינים במשטרה, ולכן סי־פרתי לחנן על איומו של פינקל."

החשוד חוקר את החשודים

ב רגע שהשערוריה התפוצצה, פע־לה משטרת ישראל בתקיפות: פקד ליאופולד, המשרת במשטרה עוד מלפני קום המדינה, הושעה מתפקידו. כן הושעה

רב־סמל טוויג. במטה־הארצי הוקמה ועדת־חקירה, בראשות ניצב־מישנה מיכי קובסקי, לבדוק את התנהגותם של הי־שניים בפרשה, לאחר שפעלו בניגוד להוראות, בחקירתו ומעצרו של חנן אברהם.

רב־פקד פיישטר לא הושעה. הוא רק יצא לחופשה מיוחדת.

השם האחרון ששורבב לפרשה, זה של שמואל רוט, לא נפגע. רוט לא רק שנשאר בתפקידו — אלא שאף עקב אישית אחרי פעולתה של ועדת־החקירה.

התרעם על כך השבוע פינקל, שהפך בעצמו מטרה לחקירה משטרתית, בעקבות תלונות־הנגד של שותפיו נגדו, ולאחר שהתברר כי הוא עבריין נמלט מגרמניה:

„אני עומד לבקש הקמת ועדת־חקירה בפרשה. אינני מאמין שהמשטרה יכולה, או רוצה, להיות אובייקטיבית כאן. איך ייתכן שניצב־מישנה רוט יחקור אותי על התלונות של היימן נגדי — כשרוט הוא קרוב של היימן, וכשאני מתלונן על היימן שהוא רימה אותי?

„אמרתי את זה לרוט בפנים, כשהוא חקר אותי. הוא חייך ואמר שזה שטויות. זה שטויות? ראיתי כבר מצורת החקירה שלי שזה בכלל לא שטויות. החזיקו אותי שם במטה הארצי משמונה בבוקר עד אחרי הצהרים, ולא נתנו לי אפילו כוס מים. היתה שם אווירה של לינץ'."

כבר בשלב ראשון הצטיירה אם כן התמונה המעניינת הבאה: בריב שהתפתח בין שותפי חברת רם־טרום, התגלה שלפחות לשניים מהם יש ידידים טובים במשטרה. לצידו של פינקל היה רב־פקד פיישטר, ידידו מילדות. לצד היימן היה ניצב־מישנה רוט, קרוב משפחתו.

בתוך חברת רם־טרום עצמה, נוצרו שני מחנות: מצד אחד — פינקל. מצד שני — חנן, היימן והשותף הרביעי, גרבוב. המחנות העלו תלונות והאשמות אחד נגד השני.

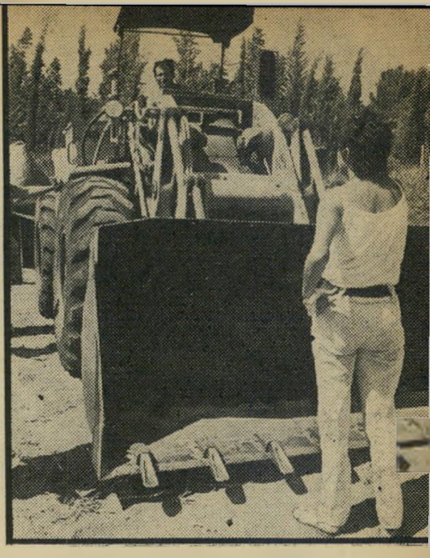
אחת התלונות: שפינקל חילק מתנות לידידו במשטרה ולפיקודיו, קציני משטרת פתח־תקווה. בעקבות יחסים הדוקים אלה, הועלתה הטענה, התנהג מפקד משטרת פתח־תקווה כלפי יריבו של פינקל, חנן, בצורה החורגת מהתקנות.

גם במחנה השני לא נירא הדברים

(המשך בעמוד 26)

ילדי כרטעה שובתים לפני הדחפור
— קצינים בכירים בעד

אשה מנווה־מגן מפגינה
קצינים בכירים נגד —

במדינה

תוואי המיועד של הדחפורים, כדי שאלה לא יוכלו לעבור.

ברור שהיה זה מעשה בלתי חוקי. הדחפורים, רכוש ממשלת ישראל, הגיעו למקום כחוק כדי לבצע עבודה באופן חוקי וגלוי. לא היה זה מעשה חריג. אבל כאשר היה מדובר בגזילת אדמה, לא היו אפילו אזרחים הגונים ושומרי־חוק מוכנים להשלים עם החוק, החליטו להע־ביר את רוע הגזירה בכל אמצעי המחאה והלחץ שברשותם.

פארודיה. זה לא קרה בפיתחת רפיח וגם לא בבירעם או בברטעה (ראה להלן). המחזה המתואר לעיל התרחש השבוע ליד שכונת נוה־מגן, אחת משכונות רמת־השרון, בה מתגוררים רבים מקציני הקבע בצה"ל.

אחרי שלמרות התנגדותם ניגש משרד־העבודה, באמצעות מחלקת העבודות הצי־בוריות, להרחבת תוואי כביש גהה העובר בסמוך לבתיהם, החליטו התושבים להת־נגד בכוח להפקעה ולגזילה. כשהם נעז־רים בנסיונם של עקורי בירעם, ערכו שביתת שבת על תוואי הסלילה, מנעו מהדחפורים לבצע את העבודה. הם אפילו הקימו ועד ציבורי, אליו הצטרפה איש־יות כמו אלוף (מיל.) עזר וייצמן, שהוא תושב השכונה.

העובדה שאם תתקבל דרישתם להר־חיב את הכביש מצד דרום ולא מצפון יעלה הדבר לאוצרי המדינה כמה מיליוני ל"י נוספות, לא הטרידה את המפגינים. אף אחד מעיתוני ישראל לא מצא אפילו לנכון לקרוא להם במאמרי מערכת רא־שיים להפסיק את השימוש בכוח, משום שהוא פוגע במאבקם הצודק ובסיכוי ש־ימושו תביעותיהם הצודקות.

לרגע היה נדמה כי במאי גאוני ביים אירוע זה כפארודיה על המאורעות המס־עירים בשבועות האחרונים את המדינה.

אלא שבפארודיה, בניגוד למציאות, היו יותר סיכויים לפתרון הבעיה. המפגינים ומפירי החוק היו הפעם יהודים, ביניהם קציני צה"ל בכירים. בידיהם היו כל אמצעי הלחץ שניתן להפעיל על הממש־לה. היה כמעט ודאי שנטילת החוק בידי־הם — מעשה שאת הזכות עליו שוללים רובם מאנשי איקרית ובירעם — תוביל לכניעת הממשלה.

מיעוטים

חריג אחד

יותר מדי

כפר נידח במשולש הקטן, שהקו הירוק הצה אותו עד למלחמת ששת־הימים לשניים, זכה אף הוא השבוע להגיע ל־כותרות בזכות הדחפורים.

מאז מלחמת העצמאות חצוי כפר ברטעה לשניים. מחציתו האחת נמצאת בשטח ישראל ומחציתו השניה בשטח ירדן. מלחמת ששת־הימים איחדה את החמולה האחת, המורכבת משלוש משפ־חות, היושבת בשני חלקי הכפר. היה משהו ציני באיחוד זה. אם רצה תושב החלק הירדני לבקר את בן משפחתו בכפר הישראלי, הוא יכול היה לעשות זאת ללא בעיות. אולם אם היה עושה זאת תושב הצד הישראלי, הוא היה הופך עבריין, צפוי לעמוד לדין צבאי.

כי הדרך בין שני חלקי הכפר עוברת דרך שטח עליו הוכרז בזמנו כשטח צבאי, שהופקע לצרכי אימונים באש חיה. אזרח ישראלי העובר דרך שטח זה עובר על החוק, צפוי לעונש.

איש לא התחשב בחוק. מאחר שמאז המלחמה כמעט לא נערכו אימונים צב־איים במקום, עברו התושבים דרך ה־שטח שהופקע בשעתו לצרכי צה"ל, וחל־קם אפילו עיבדו בו אדמות.

רשיון מהמישטרה. בשבוע שעבר עלה בדעתו של מישהו שמצב זה הוא בלתי נסבל. לא ייתכן שערבים יעברו דרך שטח השייך רשמית לצה"ל. וכך הגיעו בוקר אחד מספר דחפורים לכפר כדי לחפור תעלה בין שני חלקי הכפר. התעלה נועדה, כך נמסר לתושבים, לסמל את גבולות שטח האימונים הצבאי, כדי שהתושבים לא יעברו דרכו ולא יעבדו אותו. סדר צריך להיות.

אלא שערביי ישראל למדו להיות רגי־שים לדחפורים, שהפכו לסמל הנישול. בהופעתם הפתאומית הם ראו נסיון לגזול מהם אדמות נוספות. יותר מזאת: הם חששו שצה"ל עומד באמת להתאמן באש חיה בשטח המופקע, דבר שיסכן את חייהם ויבריחם מהכפר.

800 תושבי הכפר, מנער ועד זקן, יצאו אל איזור האימונים כדי למנוע את הרח־בת שטח האימונים באדמותיהם. קציניס בכירים שהוחשו למקום במסוק ניסו לשווא לשכנע את התושבים להפסיק את שבי־תתם.

„נשארו לנו כאן ארבעת אלפים דונאם אדמה," הסביר מוחמד טרבאן, תושב הכפר. „זה מה שנשאר לנו אחרי מה שלקחו לנו אחרי מלחמת השיחרור. ה־ממשלה פשוט רוצה גם את החלק הזה שנשאר לנו. אם יבנו את התעלה לא יהיה לנו מקום אפילו לבנות בתים נוספים."

כאשר ניסו להסביר לתושבים את חשי־בות חפירת התעלה בצרכים בטחוניים, כולל בטחונם שלהם, הם יכלו רק לגחך. „מאז מלחמת ששת־הימים לא ירו כאן אפילו יריה אחת," הסביר יעקב קאסם, חקלאי שכיר. „כשתושב ברטעה רוצה לעבד את אדמותיו הוא צריך רק לבקש רשיון מהמשטרה. הרשיון ניתן לו מיד בתנאי שיחתום כי ידוע לו שחייו בסכנה ואף אחד אינו אחראי אם ייפגע."

שטח צבאי, כשביל מי? „באמצע השטח הצבאי נמצאת המחצבה של האחים הוכמן. כל הזמן עובדים שם יהודים ו־ערבים. בשבילם זה לא שטח צבאי. אבל בשבילנו זה כן שטח צבאי?" תמה אחד מזקני הכפר.

כאשר נראה היה שפרשת ברטעה עומדת להפוך לנושא נוסף שיאפת את מדיניות הנישול הממשלתית ויסעיר את דעת ה־ציבור, מיהר שר־הבטחון משה דיין להו־רות להפסיק את העבודות. אחרי שקיבל משלחת מאנשי הכפר, הודיע כי נעתר לבקשתם וכי שטח האימונים של צה"ל באיזור יצומצם.

„זה יפה מאוד," אמרו תושבי הכפר. „אבל למה קוראים לזה שטח אימונים? כבר חמש שנים שלא מתאמנים שם?"

תושבי ברטעה יכלו להודות לתושבי בירעם על המהירות בה שוחררו אדמו־תיהם. נראה שאפילו משה דיין לא היה מעוניין ביותר מדי חריגים.

בירעמישע היימלאנד

מאת עמוס קינן

מ כך תופעות הדיכוי, אולי המזע־זעת ביותר היא יצירת מעמד של אנוסים אצל המדוכאים. כאשר מבקר כתב זר בדמשק, תמיד יימצא יהודי נכבד, שיהלל וישבח באוזניו את יחס שילטונות סוריה אל היהודים. לנאצר היה רב, שהיה מתפלל לשלומו באורח הפגנתי. העיתונות הישראלית יודעת לכנות את עורכו של ה„סאביעטישע היימלאנד", ורגליס, בשם „משומד". והנה זכה השיל־טון הישראלי שיהיו לו גם אנוסים משלו.

■ ■ ■

ב ידיעה בכמה עיתונים נאמר שאחד מתושבי בירעם הודיע שתוש־בי הכפר מתנגדים לפעילותם של אורי אבנרי וחבריו, או לפעילותם של אנשי „שי"ח" ו„מצפן". באותה ידיעה נאמר שאורי אבנרי גורש על־ידי התושבים *.

כאחד מאותם אלף או אלף חמש מאות איש, שעלו באותה שבת לבירעם, אני יכול להעיד שלא רק שאורי אבנרי לא גורש, ואיש מחבריו לא הורחק מהמקום, אלא להיפך: הם נתקבלו באהבה על־ידי העקורים. עדות־שקר, שלמעלה מאלף איש יכולים להכחיש אותה, היא הישג עלוב למישטר של דיכוי, ואינה מעידה על חוכמה עמוקה בשטח זה.

מי יודע כמה הבטחות, כמה לחצים ואיומים מוסווים הופעלו על תושבי ה־כפר, כדי שיסתיגו מהאופוזיציה היש־ראלית? מי יודע איזה שוט הונף עליהם, ובאיזה גזר ניסו לפתות אותם, לאמור: התנערו מהללו, אולי נעשה למענכם משהו. יצויין לזכות הכפריים הללו שגילו גאווה וחוש־כבוד הרבה יותר מכמה אנו־סים יהודיים בעולם, העומדים על רמה חברתית וכלכלית גבוהה יותר.

אינני חבר תנועת העולם הזה — כוח חדש, אבל אני חי בארץ הזאת, וכמו רבים, החיים כאן, אני יודע שאת מאבקם של ערביי ישראל לשוויון־זכויות מלא, ואת מאבקם של הפלסטינים להכרה בז־כותם להגדרה עצמית, אי־אפשר לנתק ממלחמתו של אורי אבנרי. אין המדובר כאן בכבוד המגיע לאיש על מאבקו, או בזכויות־יוצרים. מדובר בגניבה רוחנית, בעושק אינטלקטואלי ובגזל אידיאולוגי. כל אנשי השילטון, המתעוררים יום אחד מתרדמתם רק מפני ששוב אינם יכולים לישון במנוחה בגלל ההטפה העיקבית של אבנרי ודומיו במשך כל השנים, אומרים לערבים בערך כך: „ייתכן שאתם צוד־קים במשהו. אולי אנחנו מוכנים לדון מחדש בבעייתכם. אבל קודם כל עליכם להתנער מאבנרי ודומיו. לא הם יביאו לכם ישועה. הוא בעינינו טרף, וכל מי שהולך עימו פסול בעינינו מראש. אל תבקשו את הגנתו ואת הזדהותו, דחו אותן. רק אז נדבר איתכם."

זה אחד מסוגי השיפלות המבחילים ביותר. זה אומר למדוכא להימנע משימוש בנשק הכמעט יחידי שנותר לו. למותר להוסיף שלהבטחה כזאת אין ערך: ברגע שהמדוכא יימנע משיתוף־פעולה עם בן־בריתו, איש לא יישאה לו יותר. זה גם נסיון להכפיש את דמותו המוסרית של המדוכא. זוהי קריאה אליו קודם כל לוותר על חוש־הכבוד שלו, על הגינותו הבסיסית, לעשות שקר בנפשו ולדבר בקול שאיננו שלו — כתנאי מוקדם לכל הידברות איתו.

■ ■ ■

א ין עיני צרה בליובה אליאב, ל־משל, ואני מקווה שיהיה שר בממשלה הבאה. הלוואי. אבל לא הוא גילה את הפלסטינים. ושוב, לא בגלל זכות־היוצ־רים. באווירה שאין בה יושר פוליטי, באווירה שבה יתעלמו מתרומתו של איש כמו אבנרי מפני שאינו „משלנו", באווי־רה שבה כל מי שנלחם כל השנים יהיה פסול רק מפני שלא הלך עם השילטון ואינו בא לתקן משהו קטן מבפנים, אלא ה כ ל מבחוץ — באווירה כזאת לא תהיה גם לליובה אליאב וחבריו תקומה.

הם יושלכו, בבוא היום, אל המקום אליו הושלך פינחס לבון.

* האיש הכחיש השבוע שאמר זאת.

מאחורי הקלעים של הקרב על בירעם ואיקרית

הפרובוקטורים

מה להגיד? איך להצדיק את ההתלטה שלא להרשות את שיבת בני בירעם ואיקרית לכפריהם? איך להרגיע את דעת־הקהל היהודית?

מן הרגע שנתברר להם כי פרשה זו עומדת לגרום לסערת־רוחות ולמשבר־מצפון ממדרגה ראשונה, התחבטו הגורמים האחראיים בשאלות אלה.

היה ברור להם כי לא תיתכן שום תשובה עניינית. תירוצי הביטחון, שנוצלו בעניינים כאלה במשך 25 שנה, לא היו עוד אמינים. המצב המישפטי היה לטובת העקורים. בפרשות איקרית ובירעם, חברו יחד נימוקי הצדק, הביטחון והמישפט לטובת החזרתם.

יתר על כן, גורמי צה"ל, שירותי־הביטחון והיועץ לעניינים ערביים תמכו בגלוי או בסתר בהחזרת העקורים. כולם האמינו שמבחינת הביטחון הפנימי (מניעת תסיסה בקרב ערביי ישראל) מוטב להחזיר את העקורים, ומבחינת הביטחון החיצוני (השמירה על הגבול) אין הדבר משנה מאומה.

נגד החזרת העקורים פעלו גורמים אחרים — אותם המנצחים על ההתנחלות. בראש המערכה התייצבו האישים הפועלים להתנחלות בשטחים המוחזקים ובישראל: ישראל גלילי ומשה דיין. תמכו בהם פקידי־ההתנחלות, ובראשם ראובן אלוני, איש מינהל מקרקעי ישראל.

נגד בירעם ואיקרית פעלה מפלגה סמויה, שיש לה חלק בכל המפלגות הרשמיות, באמצעי התיקשורת ובמערכות השילטון: המפלגה הנחלנית, שהראש המוכר שלה היא גולדה מאיר.

זוהי המפלגה השלטת כיום בישראל.

השטינקרים פועלים

אולם מחוץ לכמה עיתונאים יוצאי־דופן, לא העזה מפלגה זו לקום ולהצהיר בגלוי: אי־אפשר להחזיר את עקורי בירעם ואיקרית, מפני שהם הפכו סמל לכל מערכת שוד האדמות הערביות. החזרתם תקים מחסום בפני המשך שוד־האדמות, שהוא עדיין רק בהתחלתו, בייחוד בשטחים המוחזקים.

לכן החליטו גולדה ועוזריה להימנע מכל ויכוח ענייני על הפרשה עצמה. תחת זאת החליטו לשבור את מחנה המתנגדים בשתי תחבולות.

התחבולה הראשונה היתה „מיבצע תקדים." סוכני השילטון פשטו על כל הכפרים הערביים בצפון הארץ, על פי הוראה נחושת: להתסיס גם את עקורי שאר הכפרים.

לעיני הערבים המשתאים בכפרי הגליל נתגלה מחזה מדהים. אנשים הידועים כסוכני השילטון, והנחשבים כאנשי המ"ב („שטינקרים", בסלאנג המוסדות) התחילו לפתע מפיצים עצומות להחזרת העקורים ל־22 כפרים בגליל.

„הנה, יש איש אחד מעקורי ראבסיה," סיפר השבוע אחד מעקורי איקרית, „כולנו יודעים שהוא איש המ"ב. לא היה לו מטר מרובע אחד של אדמה בראבסיה. פתאום הוא התחיל לכנס את עקורי ראבסיה ואמר להם לחתום על עצומה לממשלה, שיחזירו להם את האדמות שלהם."

סיפורים כאלה נפוצו בכל כפרי הגליל, שבהם יושבים תושבים שנעקרו בימי מילחמת העצמאות ואחריה. מוסדות שקדמו למינהל מקרקעי ישראל הפקיעו שטחים עצומים מערבים שנשארו בישראל, לשם הקמת קיבוצים ומושבים. ערבים אלה הם „נפקדים נוכחים" — ערבים הנמצאים בישראל כדין, אך שהוגדרו מבחינה חוקית כ„נפקדים," כדי לאפשר את גזילת רכושם.

במשך שנים רבות פעלו אנשי השלטון למיניהם, בדרכים של פיתוי ולחץ, כדי לשכנע ערבים אלה „לוותר" רשמית על רכושם ולקבל פיצוי. רבים נכנעו, אחרים לא נכנעו.

עכשיו, לפתע, פשטו סוכני השילטון והסיתו אותם לדרוש את שיבתם לכפריהם ההרוסים.

זה היה מקור ה„פניות הרבות" שקיבלה גולדה מבני הכפרים האחרים, שדרשו לחזור אף הם. על סמך פניות אלה היא טענה בממשלה ובמרכז מפלגתה כי החזרת עקורי איקרית ובירעם תהווה „תקדים," וציירה תמונת־בלהות של התקוממות ערבית כללית.

אין לדעת אם גולדה עצמה יזמה את הפרובוקציה, בציניות עילאית, או שמשרתיה עשו זאת על דעת עצמם, כדי לעזור לה להישאר צדקנית.

איך אורגן הפוגרום

התחבולה השנייה היתה פחות מתוחכמת. היא נועדה לשבור את חזית המאבק למען העקורים, על־ידי פירוק הכוחות הפועלים בה וסילוק היסודות הפעילים ביותר.

ממרכז סמוי יצאה ההנחייה שלא להתנכח עם כלל עם הנימוקים להחזרת העקורים אלא להתקיף באופן אישי את האנשים והכוחות שהתייצבו לימין העקורים.

תוך ימים מעטים התפתחה מערכה ספונטאנית־כביכול, אך מאורגנת להפליא, להשמצת כל האנשים שהתייצבו במערכה. מערכה זו הזכירה במידה את פרשת־דבון.

בד בבד עם מערכת ההשמצות האישיות, שפרחו לפתע בכל עיתוני ישראל, כיוונו השילטונות עצמם את חוד־ההתקפה נגד המזימות הנסתרות, כביכול, של כוחות זדוניים, „המנצלים" את פרשת שני הכפרים „נגד המדינה."

פתח במערכה קצין־מישטרה, אחרי הפוגרום שערכה המישטרה בכפר עצמו, כשהודיע ברדיו שהוא מחפש „מסיתים, ואולי מסית אחד," שאירגן את מאבק העקורים במקום. בכך ביקש להסיח את הדעת מן הפוגרום עצמו, שבו פרץ קצין חמוש באקדח לתוך הכנסיה ודחף את הזקנים שנמצאו בה. השוטרים שברו את כדי־החלב של התינוקות שחזרו עם אמותיהם לכפר, ואסרו ילדים בני 12 בעוון „התנגדות לשוטרים," כשהגנו על אמהותיהם.

פוגרום זה הופסק באופן פתאומי. עוד בראשית הפוגרום הצליח אחד העקורים להודיע על כך לאלכס מסיס, איש תנועת העולם הזה — כוח חדש, מפעילי ההזדהות עם העקורים בתל־אביב. מסיס גייס כמה אנשים המקורבים לשילטון, שטילפנו לאישיות ביטחונית בכירה, האחראית לענייני ערבים.

זה נדהם לשמוע כי אורגנה פעולה מאחורי גבו, על־ידי שלמה הילל, כנראה בהשראת גולדה עצמה. האיש הרים טילפון, ונתן פקודה חד־משמעית להפסיקה מייד.

למחרת פורסם התירוץ העלוב כאילו היתה כוונת השוטרים רק לפנות ארבע חורבות, ושהפעולה הופסקה אחרי שהושגה מטרה זו.

האמת היא שהפעולה נועדה

תהלוכת הלפידים

נתקיימה בליל שבת ב־תל־אביב, אחרי „אסיפת אליבי" של מפ"ם ול"ע, שנועדה לחפות על מחדלי מיפלגות אלה ולחבל במאבק התנועות הלוחמות. תהלוכת הלפידים, שבה השתתפו כ־250 צעירים, נקראה על־ידי „ועד ההזדהות עם העקורים" בתל־אביב, בחתימת הסופר עמוס קינן, אורי אבנרי ופעילת שי"ח ניבה לניר. היא התקדמה בשקט דרך רחוב אבן גבירול לכיוון כיכר דיזנגוף, נתקבלה על־ידי הקהל באהדה.

(המשך מעמוד 17)

לסיים את כל העקורים מן הכפר — ופעולה זו נכשלה.

היה לפוגרום עוד צד מעניין. העילה לפעולת המישטרה היתה, כביכול, תלונה של מינהל מקרקעי ישראל על „הסגת גבול" — כלומר, שתושבי־המקום חזרו לבתים שהם עצמם הקימו ושנגזלו מהם על־ידי מינהל המקרקעים. מי הגיש תלונה זו?

האחראי למינהל, ראובן אלוני, בעלה של ח"כית־לשעבר, הכי־חיש בתוקף שהוא הגיש את התלונה. הפקיד המקומי של המינהל אישר לעומת זאת שהגיש את התלונה לפי הוראת הממונים עליו. זה מוזר. אך ברור כי התזוזה הוגשה לפי דרישת המישטרה עצמה, אחרי שגודדה נתנה את הפקודה.

כשנכשל הפוגרום, הומצאה האגדה ש־מישהו „אירגן" את „ההתנגדות". מי? מכיוון שלא ניתן לזהות אדם שאינו קיים, הסתפקו השילטונות ברמזים קודרים — „כוחות אנטי־ציוניים." החלטת מרכז מפלגת־העבודה דיברה על „גורמים אנטי־ציוניים" המנצלים את הפרשה „לצורכיהם". מעריב, שנרתם כרגיל ל־מלאכת ההסתה של השילטון נגד חסרי־ישע, הקדיש מאמר ראשי ל„רק"ח, העולם הזה ומצפן" — צירוף שנועד לגייס את מכסימום השינאה נגד העקורים.

הכוונה השקופה: להסיח את הדעת מתביעתם הצודקת של העקורים, ולהפנות את הזעם נגד גורמים אלמוניים, שונאי המדינה. זהו המכסים הקיאבי של הפאשיזם, מג'ו מקיאבלי ועד אדולף היטלר עצמו.

לשבור את הגלגל הקטן

המטרה **האחרונה** זו מטרה שנייה: לנתק את חוד־המחץ של המאבק למען העקורים.

כל מאבק ציבורי פועל לפי חוקיות מסויימת: הכוחות התוקפניים ביותר נמצאים מחוץ למימסד, והם מנהלים את המאבק בשלב הראשון. כשהם זוכים ב־אהדת הציבור, מכריח הדבר את אנשי ה„אופוזיציה" שבתוך המימסד להצטרף, או לפחות להעמיד פנים כאילו הם משתתפים במאבק, לצורכי אליבי. בהדרגה נוצרת חזית רחבה.

גלגל קטן אחד מתניע בצורה זו גלגלים רבים.

כדי למנוע זאת, הטכסים היעיל ביותר הוא לנתק את הכוחות הלוחמים המהווים את הגלגל הקטן. חרחקתם מוכיחה בהכרח להפסקת הפעולות הנמרצות, המושכות את תשומת־הלב. הדבר מאפשר לכוחות המימסדיים לחזור לאדישותם. דעת־הקהל נרגעת, והעניין כולו יורד מסדר־היום.

סוכני השילטון פשטו בין העקורים עצמם, לחשו להם: סלקו את הכוחות הפעילים, שאינם מקובלים על השילטון. אחר־כך, אולי יתקנו אנשי השילטון עצמם את העוול.

היה זה שקר שקוף, והעקורים לא התפתו לכך. אולם העיתונאים משרתי־השילטון שמו בפי אחד מעקורי בירעם סיפור כאילו מסתייגים העקורים מן הכוחות הפועלים למענם. העיתונאים, הפעילים במערכה נגד העקורים, חיכו לאות זה, ויצאו בהתקפת־מחץ מודרכת נגד אוהדי העקורים, בטענה שהעקורים עצמם גירשו אותם.

כך נולד השקר כאילו גורש אורי אבנרי מבירעם (שלושה יומני־טלוויזיה הניציחו את קבלת־הפנים שנערכה לאבנרי ולחבריו בהיכנסם לכפר, כשכל בני בירעם עם, יחד עם משלחת מאיקרית, פרצו במחיאות־כפיים נרגשות.) הדחלילי של מצפן (שהתפרק מזמן לשיבעה רסיסים קטנטנים) הוצא מן הגניזה. השד הנורא של רק"ח צוייר בכל מוראותיו.

מערכה זו היתה המסוכנת ביותר, והיא העמידה את העקורים במיבחן קשה. הופעלו גם סוכני השילטון בצמרת הכנסיות. הכנסיות האלה משוחררות ממסים, ומתעשרות מקרקעותיהן בחסות הממשלה, והם חשופות ללחצים.

כך בכך עם מסע־ההחישות נגד הפעילים היהודיים למען העקורים, נפתחה מערכת־לחישות נגד האיש שהפך למנהיג המאבק כולו, ושנתגלה כיריבה כמעט אידיאלי: תנטי ראשון של ערביי ישראל: הארכי־בישוף יוסף ראיא.

צלב ברחבי אירופה

מזל **העקורים** נתגלה ראיא כאדם שאינו מושפע מתחבולות מסוג זה.

כהן־הדת התקיף, שבילה שנים ארוכות בארצות־הברית, הוא מזיגה נדירה של חוכמת־חיים ואומץ־לב. בחוזרו ללא הפוגה על נאמנותו לישראל, תיכנן שורה של פעולות וקבע את העקרונות לביצועם.

המנהיג הארכי־בישוף יוסף ראיא אומר דברים נרגשים במסיבת־העיתונאים רבת־המשתתפים, בה הכריז על מיצעד־המחאה בירושלים, ביקש את אורי אבנרי לתרגם את דבריו לעברית. המסיבה זכתה לסיקור עולמי.

● כל הכוחות הרוצים להיאבק למען איקרית ובירעם — יבואו, בלי הבדל השקפה פוליטית, „מן הימין הקיצוני ועד השמאל הקיצוני". הארכי־בישוף לא נכנע למסע־ההשמצות שנוהל נגד כמה מפעילי המאבק, וביניהם אורי אבנרי. אחרי הפירסומים העויינים, הבליט בפומבי את יחסו החיובי לאבנרי.

● שום מוסד כנסייתי — גם לא של הכנסייה היוונית־קאתולית שהוא שייך אליה — לא יורשה לתת לו חוראות בעניין מצפוני זה. הוסיף ראיא, בהדגשה: „גם לא האפיפיור!" האינטרסים הכלכליים והדתיים של מוסדות אלה עשויים להביאם לזניחת מאבקם של תושבי שני הכפרים.

● יוקם ועד ארצי שכל הכוחות הציבוריים — וכבלים 120 חברי כנסת, מרכזי כל המיפלגות, עורכי כל העיתונים — יוזמנו אליו.

ולגבי הפעולות:

● ביום הרביעי הבא, 23 באוגוסט, יערוך ראיא הפגנה גדולה בירושלים, שתתחלק לשני חלקים. תחילה: תפילה נוצרית בוויא דולורוזה, נתיב הייסורים של ישו בירושלים העתיקה. ראיא יישא על גבו צלב־עץ, ויערוך תפילות. לאחר מכן: מיצעד גדול משער יפו למישרד ראש־הממשלה. למיצעד זה מוזמנים כל האזרחים הרוצים להזדהות עם המאבק, והוא עשוי להפוך להפגנה הגדולה ביותר בתולדות המדינה.

● אם זה לא יעזור, יערוך ראיא סיור ברחבי אירופה, כשהוא נושא צלב־עץ גדול מעיר לעיר, ויבקש תרומות. הכסף ינוצל כדי ל־החזיר „למר ראובן אלוני," סמנכ"ל מינהל מקרקעי ישראל, את כספי הפיצויים שהוא שילם לאותם מתושבי איקרית ובירעם שהסכימו לקבל פיצויים, ובכללם הכנסייה של ראיא עצמו, בימי כהונת קודמו, איש־המיסחר הממולח הארכי־בישוף חכים (הנקרא עתה מכסימוס, והמכהן כראש הכנסייה במיזרח התיכון, בדמשק). כל הערבים שקיבלו פיצויים חתמו על חוזים בהם נאמר שאין הפיצויים פוגעים בזכותם לחזור לכפריהם, אם תתליט הממשלה להקימם מחדש.

מסע זה עלול לגרום לסנסציה בינלאומית ממושכת, למשוך סיקור טלוויזיוני ועיתונאי עצום כי־עומם הנוצרי.

היתה דרך אחת למנוע זאת: הודעתה של גולדה מאיר שהיא מכירה בזכותם העקרונית של תושבי שני הכפרים לחזור, גם אם זכות זו לא תמומש מייד. ראיא ביקש הבטחה זו „כשי לשנה ה־25 של המדינה", בחתימת גולדה, דיין, בורג ואבן.

השאלה האחת

וידה ידעה שפשרה זו אפשרית. היא הזכירה אותה במפורש בנאומה הגדול במרכז מיפלגת־העבודה, והוסיפה — משום־מה — שאם תעשה זאת „תנוח דעתו של אורי אבנרי". היא סירבה.

השבוע היה ברור לרבים — ובראש וראשונה למנהיגי מיפלגת־העבודה עצמה — כי אין מנוס מקבלת פשרה זו, לא רק לטובת הצדק, אלא גם לטובת תדמית המדינה, יחסי־החוץ שלה והשלום הפנימי.

השאלה שניקרה בליבם היתה: איך להכיא את גולדה מאיר לשנות את עמדתה?

סוף השקר בשיחה עם אורי אבנרי, בנוכחות הארכי־בישוף, הכחיש השבוע איוב מטאנוס (שמאל), מעקורי בירעם, את השקר שהופץ בשמו, כאילו אמר שאבנרי „גורש מבירעם" ושעקורי בירעם „ביקשו את תנועת העולם הזה להסתלק מן המאבק למענם." האמת היא שמטאנוס אמר לעיתונים כי אנשי הכפר אינם רוצים להזדהות עם שום מיפלגה, כדי שהמאבק יישאר כללי ועל־מיפלגתי. אורי אבנרי הסכים לגישה זו, התחבק עם מטאנוס, לשימחת העקורים שנכחו במקום.

בירעם

מאז פרשת לבון, שהסעירה ו־פילגה את העם בראשית שנות השישים, לא היתה פרשה נוספת שהעמידה זה מול זה שני מחנות יריבים ברורים, כמו פרשת עקורי בירעם ואיקרית.

הפרשה, שהחלה מעניין שולי, התגלגלה כמו כדור של שלג, הפכה תוך שבועות מספר לנושא ויכוח מרכזי, שכרך סביבו בעיות יסוד של קיום המדינה ומוסר התנועה הציונית. הוא הביא לידי עימות נוקב וגלוי בין שני מחנות, שלא ניתן להגדיר אף אחד מהם במונחים של מפלגות או מיסגרות ארגוניות אחרות. מכל אחד מצדדיו של המיתרס ניצבו בני מפלגות שונות, בני עדות ודתות נפרדות, המחזיקים בדיעות פוליטיות שונות ושהשקפת עולמם אינה זהה בהכרח. זה מול זה ניצבו שני המחנות: בני האור מול בני החושך, אנשי המוסר והמצפון מול אנשי החשבון והפחד.

השבוע הגיעה ההתכתשות הרעיונית ההדדית בין שני המחנות לשיא מילולי חדש.

מולך הביטחון מתמוטט

אם בתחילת התעוררות הפרשה יכלו תומכי ההתעקשות של גולדה מאיר להפריח בחלל את מילת הקסם „ביטחון", להסתמך על הנימוקים הביטחוניים כדי לשלול את זכותם של עקורי בירעם ואיקרית לחזור לכפריהם, הרי השבוע נפלו חומות נימוקי הביטחון בזה אחר זה.

למרות זאת הוסיפו החסידים העיוורים של גולדה להשתמש בנימוקים אלה, כמו משורר־החצר לשעבר של אבא חושי, **בני ימין גלאי** שכתב במעריב: „אנו חותרים עדיין בסירת הצלה. צפה ועולה, צפה ויורדת, על פני מים אדירים. יש מי שרוצה לטבעה מבחוץ ויש — לא כל הערבים הנישאים עימנו בתוכה, אפשר גם לא רובם — המצפים כי תשקע בעצמה. זכות תופשי המשוט, אוחזי ההגה היא לייצב

הבר גלאי

תירוץ דחוק

טילטוליה ולומר: כדי שלא תתהפך עלינו, עד שלא נגיע יחד בשלום לחוף מבטחים, יואיל פלוני לשבת במקום שיראו לו...".

מול הסוגדים בעיניים עיוורות למולך הביטחון והמוכנים לענות אמן אחרי כל מעשה עוול אם רק תוצמד אליו המילה „ביטחון", פורסמו השבוע דבריהם של מומחים ביטחוניים ששללו מכל וכל את ההסתמכות על שיקולי הביטחון בפרשת בירעם.

● שר־המסחר והתעשייה, רכ־אלוף (מיל.) חיים בר־לב: בפגישה

מפגת את השם

עם פרופסורים, בה נשאל איזה סכום יש להוסיף לתקציב המדינה כדי לנטרל את הסיכון הביטחוני הכרוך בהחזרת הערוריים לבתיהם: „אף לא חייל אחד ואף לא פרוטה אחת. הבעייה הביטחונית בהקשר זה אינה קארדינאלית."

● **זאב שיף, סופרו הצבאי של „הארץ"**: „ביקשתי לתומי לדעת מהו הנימוק הביטחוני המסתתר מאחורי החלטה קשה זו. לא נראו לי ההסברים, כי תפישת הכפרים הללו על־ידי המשפחות המרוניטיות עלולה להדאיג את צה"ל... הפניתי שאלה זו לאישי ביטחון בכירים... הופתעתי לשמוע תשובה אחידה כמעט: הנימוק הביטחוני הוא אולי בסוף רשימת הסיבות לאי־החזרתם של העוררים. הביטחון הוא רק אחד משורה של נימוקים, ובהחלט לא החשוב שבהם... איני יכול להימלט, לכן, מהמסקנה כי היחס שבין הביטחון לבעיית עקורי בירעם ואיכרית הוא בערך כיחס שבין הביטחון לבעיות החינוך בישראל ובריאות האוכלוסייה... ישראל מקבלת על עצמה, בהמלצת שר־הביטחון, סיכונים ביטחוניים חמורים פי כמה — החל ממדיניות הגשרים הפתוחים וכלה בהיתר לעשרות אלפי פועלים ערבים מהשטחים לבוא מדי יום לעבודה בישראל... לפני שבע שנים ומעלה שרר שקט מוחלט לאורכו של הגבול הלבנוני ובכל זאת לא התירה ממשלת ישראל החזרתם של תושבי שני הכפרים. גם אז המליצו הרמטכ"לים שלא להחזיר את עקורי בירעם ואיקרית."

● **איתן הבר, כתבו הצבאי של „ידיעות אחרונות"**: „התירוץ כאילו שיקולי־ביטחון הם שהכתיבו, בין השאר, את החלטת הממשלה... נקרא, נשמע ונראה דחוק ביותר. בוודאי שלא היה זה השיקול הדומיננטי... אני חושש כי השיקול הביטחוני (ותשעת הרמטכ"לים) „גוייס" על־ידי הממשלה כדי להציב על יסודות מוצקים יותר את החלטתה, אשר נשענה על בסיס רעוע למדי. כי במשך שנים חונך העם שלא להרהר אחרי החלטה ששיקולי ביטחון מעורבים בה. למדו להצדיע לכל עניין שהריח הביטחוני נודף ממנו. ...הממשלה עשתה בראש וראשונה עוול לעצמה. אמינות הודעותיה נפגעה, כאשר בחרה לצאת לקרב נגד כמה מאות מרוניטים מאחורי גבם (הרחב מאוד) של תשעה רמטכ"לים של צה"ל."

צל כבד על האמונה

אם היה צורך בדוגמה מוחשית לצורה בה פילגה פרשת בירעם את העם, היא ניתנה במיקרה של משפחת אלוני, מכפר־שמריהו.

היא — שולמית אלוני, ח"כית העבודה לשעבר, נושאת דגל הליבראליות, מרא־

שולמית וראובן אלוני
פילוג במשפחה

שוני המתקוממים במיפלגת העבודה נגד „מיטבחה של גולדה".

בעלה — ראובן אלוני, סגן מנהל מינהל מקרקעי ישראל. בעל ואשה החיים תחת קורת גג אחת, מנהלים חיי משפחה משותפים.

ככל שנחשפו פרטי פרשת בירעם, התגלה ראובן אלוני כדמות השלילית המרכזית בפרשה, כמי שמסר מידע מוטעה ומסולף לממשלה, שגרם בין־השאר לכך שחלק משרי הממשלה הסתמכו על מידע כוזב בהחלטיהם לא להחזיר את העקורים לבתיהם.

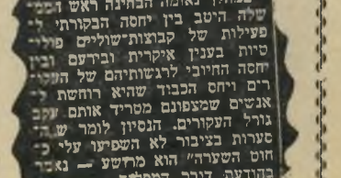
ראובן אלוני הוא מראשי הדוגלים באי החזרתם של העקורים. אמר הוא השבוע, בין השאר: „תושבי בירעם ואיקרית אינם פליטים ועושים להם עוול אם מציגים אותם כך... אין ספק שפינויים ב־1948, היווה בשבילם טרגדיה. אך טרגדיות רבות אירעו כתוצאה ממלחמת העצמאות. את התסיסה בעניין בירעם ואיקרית עוררו מיספר קטן של אנשים והנימוקים לכך אינם דווקא טובת העקורים. חבל שרבים וטובים מאזרחי ישראל עזרו לניפוח הענין ועודדו את העקורים להמשיך בהתנגדות לממשלה."

דברים אלה יכול היה ראובן אלוני להפנות בראש וראשונה לאשתו, שכתבה השבוע במדורה בידיעות אחרונות: „היום, למעלה מעשרים שנה לאחר אותם ימים, הכל מסכימים, כי לאנשי איקרית ובירעם נגרם עוול. עוול שיש לתקנו." הכל מסכימים, פרט לבעלה, כמובן.

גולדה סוערת

התנפלותה של גולדה מאיר ב־ישיבת מרכז מיפלגת העבודה על אורי אבנרי, דן בן־אמוץ ועמוס קינן, והצהרתה כי הסערות שהם מעוררים בציבור לא ישפיעו עליה כחוט השערה, הביאה לכך שבציבור הרושם כאילו מייחסת גולדה את הסערה הציבורית בפרשת בירעם ואיקרית לאנשים אלה בלבד. כשהבחינו יועציה של גולדה בסכנה שבהצהרה זו, מיהרו לפרסם, בשם מיפלגת העבודה הבהרה. הקטע למעלה, הוא הדיווח המקורי של העיתונים על דבריה של גולדה, והקטע למטה הוא ציטטה מתוך ההבהרה.

בדם ואש

ביריוני הליגה להגנה יהודית מתנפלים על משתתפי תהלוכת־הלפידים, בנקודת הציאה. הנפט מן הלפידים נשפך, גרם כמעט לתבערה. היתה זאת התקרית היחידה בתהלוכה זו, בה השתתפו 200 איש. למחרת היום התנפלו ביריונים על 15 צעירים שבאו להפגנת מפ"ם בכיכר דיזנגוף. אותה שעה הפגינו בכיכר גם 20 איש של מק"י, ובקצה השני 25 אנשי רק"ח. בעוד שבשבת הקודמת השתתפו למעלה מ־1000 איש במסע הגדול לבירעם, לפי קריאת הסופרים, העולם הזה ושיח, נענו 15 איש לקריאת מפ"ם למסע דומה שהתקיים בשבת האחרונה.

כתבה שולמית אלוני, במילים שניתן היה להפנותם ישירות אל בעלה: „גם אני שותפה לקשר השתיקה, כמו רוב הנפשות החצויות, הנקרעות בין האמונה הגדולה בצידקת המעשה הציוני לבין רצף של מעשים חריגים, המטילים צל כבד על אמונה והמערערים את הביטחון בצידקת השיקול המניע מעשים אלה."

לא היה כל מקום לדאגה. למרות חילוקי הדיעות הקוטביים ביניהם, לא יפרדו בני הזוג אלוני על רקע זה. שולמית אלוני נתנה המחשה לכך בישיבת מרכז מיפלגת העבודה, כשלא הצביעה בעד הצעת החלטתו של משה ארם, ששללה את החלטת הממשלה, אלא בעד ההצעה הפשרנית.

ממשלת זדון

אחת הרישומות החריפות ביותר שפורסמו בפרשת בירעם היתה רשימתה של המשוררת דליה רביקוביץ', שהשתתפה בפגישה המארתונית של הסופרים ואנשי הרוח עם גולדה מאיר, בנושא עקורי בירעם. דליה, שרק לפני פחות משנה הסתמכה על מנהיגותו הכאריזמטית של משה דיין כנימוק שאין לבקרו משום שאין לו תחליף, כתבה במאמר, שפירסמה בהארץ:

„גברת ראש־הממשלה, בעלת הפנים הנראות כיצוקות בסלע, כוח עמידתה גדול מכוחו של גדוד גיבורי חיל. נראה כי מן החומר הזה קורצו הנפילים, אבל כשהעבירה עלינו את מבטה החד, היה נדמה שהיא רואה אוויר שקוף... כאישיות בולשביקית אופיינית ואף דגולה, היא פשוט מאמינה שאין לנו מספיק דיווזיות. הזולת הבלתי חמוש, הקטן מרבבה, נראה לה מיותר, אם הוא בכלל נראה.

„...גב' מאיר נראתה בעיני כאשה חסרת־רחמים, שנונה, חדת־חושים, ויהדותה באותו ערב המצתה בחוכמת העם האידית שהיתה בפיה... ממשלת ישראל, המסרבת לעשות צדק למרוניטים, איננה בעיני, ממשלה יהודית אלא מכוח ייחוס הסבתא... אני מצטרפת היום לתפילה יהודית עתיקה שתעבור ממשלת זדון מן הארץ. בניגוד לראש־הממשלה שחלומותיה כבר התגשמו, יש לי עדיין כיסופי גאולה."

רביקוביץ'
ממשלת זדון

אלה שטענו כי הציונות מבוססת מראשיתה על גישול.

כתב שוייצר: „מסתבר שיש למשוררת העברית דימוי אחר של יהודים ויהדות, שעיקריו הם רוך ורחמנות. ואומנם זוהי תדמית מושכת — ומסולפת וא־היסטורית במידות שוות. עם ישראל הוא עם עתיק ותולדותיו עשירות בגילגולים. אף עם ישראל החי בארצו או העומד לכבוש אותה, הוא עם עז ואכזר. החל בטבח שערך משה בסוגדים בעגל וכלה במיצווה מדאורייתא לגבי מה שצריך לעשות בעמים שישבו בארץ־ישראל לפני הכיבוש, מלאה המסורת היהודית הוכחות לנוקשות וקנאות

(המשך בעמוד 22)

יצחק שדה: מותה של תקופה

הדור שזוכר

בין אלה שבאו לטכס הזכרון ליצחק שדה השנה, בלט מיספרם של הזקנים והקשי־שים, ביניהם נראה גם יוסף גבעון, המוכר כיוסקה ג'י, איש המיסתורין.

מעולם לא היה הפלמ"ח בעמדת כוח כזו, כפי שהיה עשרים וארבע שנים אח־רי פירוקו, לכאורה.

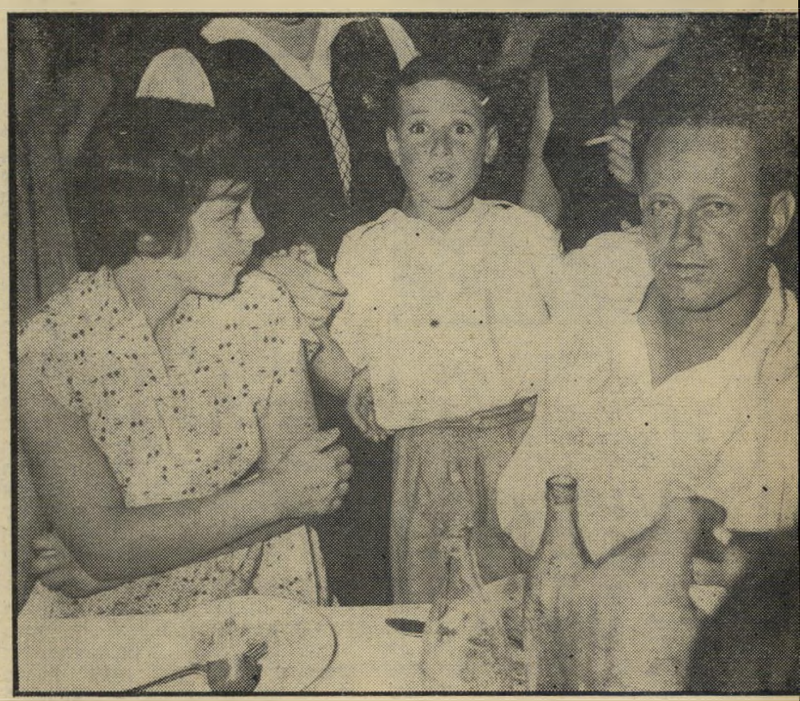
הדור של

מה לפני הקבר. כ

בשנה העשרים למותו, היו תלמידיו של הפלמ"ח, יצחק שדה, שבאו לפקוד את קברו, שים על כל עמדות המפתח במדינה כמעט. היו

הפלמ"חניק מחפש את האתמול

אז והיום יורם שדה, בנו של „הזקן", שהתייתם תוך זמן קצר משני הוריו, מחובק בידי יגאל אלון ביום השנה הראשון למותו של יצחק שדה (למעלה). השבוע, אחרי 19 שנים, שוב נפגשו הבן והיורש ליד קבר „הזקן" בגבעת־ברנר.

ידע

חיילות צה"ל מצדיעות על קברו של שדה ברחבה המיוחדת שהוקלרבים, שדה היה מוכר להן כאגדה בלבד.

שרי ממשלה, אלופי צה"ל, פקידים בכירים, מנהלי חברות, צמרת אנשי הרוח הממוסדים.

מיספרם, אומנם, פחת משנה לשנה. מול שנים־עשר האלף שבאו לאזכרה הראשונה, חודש אחרי מותו של ה„זקן", היו הפעם רק מאות ספורות. אבל הם היו חזקים, השליטים.

ואולי חלשים היו יותר מתמיד. משום שרוח הפלמ"ח, רוח תורתו של „הזקן" שוב לא ריחפה עליהם. בצל הברושים מול גל האבן, מתחת לדגל שסמל השיבלים והחרב קבוע בו, הם ביקשו את העבר. הפלמ"חניק שמצא את המחר שלו, חיפש את האתמול, את הריעות, את התמימות, את הטוהר.

לא היה מקום טוב יותר לחפש אחרי האתמול האבוד מאשר סביב קברו של „הזקן"" שמדורת חייו עדיין לוחכת.

יורם שדה

בן אשתו השלישית, האהובה, של יצחק שדה, היה בן שמונה כאשר נפטר אביו. זמן קצר לפני המוות הצטלם יורם בזרועות אביו בתמונה שפורסמה בשער **העולם הזה** בשבוע בו נפטר יצחק שדה (למעלה מימין). השבוע הניח יורם, ביום הזכרון העשרים לאביו, שושנה בודדה על הקבר, עליו הונחו עשרות זרי ענק.

חזרה אל העבר

במלאות חודש למותו של אבי הפלמ"ח הורדו דגלי תשעה גדודי הפלמ"ח על קברו, כשאיזה שדה, בתו הבכורה (מימין), שוש ספקטור וזרובבל גלעד, מחבר שיר הפלמ"ח (משמאל) מחזיקים בדגים. השבוע היה אלוף (מיל.) שמעון אבידן (תמונה משמאל) בין נושאי הזרים אל קברו של „הזקן".

תנועת העולם הזה - כוח חדש

קוראת

לכל חבריה ואוהדיה

להשתתף

במיצעד המחאה

למען עקורי בירעם ואיקרית

שתיערך בהנהגת

הארכי־בישוף ראיא

ביום ד' הבא, 23 באוגוסט 72

בירושלים

פרטים יפורסמו בעיתונות

בירעם מפלגת

(המשך מעמוד 19)

אימתניות... הדמות היהודית של הגברת רביקוביץ' לקוחה מסיפורי החסידים של מרטין בובר."

חוצפה, צביעות וההתחסדות

התפתשות המיזוגית הסוערת ביותר היתה סביב הופעתו של כוכב הארץ, שבתי טבת. במשך שנים רבות, מאז קבע בית־המשפט העליון, כי סידרת מאמרים שפירסם שבתי טבת בתקופת מש־פט עמוס בן־גוריון הכילה „אינפורמציה מגמתית ומסולפת וטענות סרק שהיו עלו־לות להטעות את הציבור," נזהר טבת מלצאת בהתקפה אישית על אחרים. בפרשת בירעם פקעה סבלנותו. הוא יצא במאמר תוקפני נגד הסופר חנוך ברטוב והמשורר חיים חפר, על עמדותיהם בפרשת בירעם. כתב טבת:

„ברטוב כתב כמה סיפורים נחמדים וסי־פורים די טובים; אבל, אפילו מעריצין המושבעים לא ילעיזו עליו שהוא יוצר גדול. לוא היה הוא בסדר גודל של עגנון, אולי היה מבין שאת תרומתו הוא מרים בחדרי חדרים, כשהוא לבדו ועל הנייר, ולא בשיחות מארתוניות עם ראש־ממשלה ושרים... ברטוב אינו איש־רוח במובן ה־מקובל של המילה, ולא רק בגלל שיצי־רתו טרם זכתה להחשב כיצירה חשובה. ברטוב היה ציר לענייני תרבות בשגרי־רתו טרם זכתה להחשב כיצירה חשובה. סיעת אחדות־העבודה במימשל הישראלי החלה והתפתחה גם הקאריירה הפקידותית שלו..."

„...ברטוב וחפר," כתב טבת במאמרו, „הם דוגמה למבקשים את הטוב בשני העולמות, הרוח והחומר, התועלתנות ב־מימסד והפוזה היפה של האנטי מימסד, של הנהנים מהשרד ומהפופולאריות הצפו־יה לבעלי המחאה... משוררים וסופרים מו־עילים כאשר הם נושאים מחאה ציבורית בעניינים מדיניים, כאשר הם פועלים ביו־שר אינטלקטואלי ואז אין הם שונים מבני חוגים אחרים. אבל כאשר אלה ואלה הסרים — יצירה אמנותית צרופה מכאן ויושר אינטלקטואלי מכאן — אין לציבור שום עילה לשביעות רצון, אלא רק תמ־ריץ למנוד־ראש ספקני על חוצפתן של צביעות והתחסדות."

היה זה שיא של חוצפה תהומית, שאדם שבית־המשפט כבר הביע את דעתו על יושרו העיתונאי והאינטלקטואלי, יעז להטיף בנושא זה מוסר לאחרים.

הגיב על כך עמוס קינן: „הדבר החמור ביותר במאמרו של טבת הוא שלעצם העניין — לעניין עקורי בירעם ואיקרית —

טבת ברטוב

שני עולמות

לא אמר מאומה ואיננו יודעים אם יש לו בכלל דיעה. אם הדבר החשוב ביותר שיש לטבת לומר בעניין העקורים הוא שברטוב אינו סופר גדול — דומה שבד־מותו של טבת לא זכה ברטוב גם למבקר גדול."

ברטוב עצמו לא נשאר חייב לטבת. במאמר תשובה שפורסם בהארץ, החזיר לו מנה אחת אפיים: „המאמר כולו הוא מו־פת להיעדר יושר אינטלקטואלי ולחוצפתן של צביעות והתחסדות... איני זוכר מסיבה ספרותית אחת, אם לכבודו של המנוח הגדול ש"י עגנון, אם לכבוד ספר אחד מספריהם של שמונה־עשר העלובים, ש־התכנסו בביתה של ראש־הממשלה, שגש־אה אופי מימסדי נוצץ כל־כך כמו זו ש־נערכה בשעה שהופיע ספרו של מר טבת על משה דיין בנוכחות חיה של גיבור הספר. נדמה לי, שמר טבת — מטעם זה ומטעמים נוספים — צריך היה להיזהר מן הדיבור על שני עולמות ועל „התועל־תנות במימסד והפוזה היפה של האנטי־מימסד." אם זהו מופת של „נפש שלמה ואיתנה," הריני מעדיף עליה בכל רגע כמה אנשים בעלי נפש חצוייה."

שמועה חדשה פשטה בקרב המפד"ל: מיליונר דתי שילם עבור הצבעות בכנסת

מיהו יהודי? מי שמשלם

ב־12 ביולי הוריד הכנסת מעל סדר יומה את הצעת החוק הפרטית של ח"כ אגודת־ישראל שלמה לורנץ, ש־ביקש להכניס תיקון בחוק השבות, לפיו יוכרו רק גרים שגויירו לפי ההלכה כיהו־דים. הצעת החוק, שאיימה לפוצץ את הממשלה, כיוון שהעמידה את המפד"ל בדילמה חמורה, חייבה את נציגיה בכנסת להצביע נגד מצפונם, גרמה לסילוקו מה־ממשלה של סגן שר החינוך אבנר שאקי. הוא היה היחיד מבין ח"כי המפד"ל שהצ־ביע נגד הצעת הממשלה להסיר את הצע־תו של ח"כ לורנץ מסדר היום.

כעבור יומיים, ב־14 ביולי, התפרסמה בעתון האידי דער אלגעמיינער זשורנאל המופיע בניו־יורק, מודעת־ענק שבירכה את שני הח"כים הצעירים של המפד"ל, זבולון המר ויהודה בן־מאיר, על „החלט־תם הנחושה להצביע בעד הצעת החוק של לורנץ בשאלת מיהו יהודי."

„ראשית, אנו מבקשים לברך את ידי־דנו־קרובנו, מנהיג חרות מנחם בגין על עמדתו הברורה בקשר להצעת שלמה לורנץ," נאמר באותה מודעה. „אנו סבו־רים שכל הציבור היהודי־אורתודוכסי וה־מסורתיים צריכים להוקיר את מנהיג חרות." ואילו בהמשך הדברים הופיעה הפיסקה הבאה: „למען האמת עמדת המזרחי היא בלתי מובנת. שני המנהיגים הצעירים, זבולון המר ויהודה בן־מאיר הצהירו שהם יצביעו בעד גיור כהלכה. אנחנו מברכים את שניהם, שני ידידינו היקרים, שהיו אורחינו כאשר ביקרו לאח־רונה בארצות־הברית."

הסתבר, כי הברכה היתה ברכה לבטלה. כי שני הח"כים הצעירים של המפד"ל

הצביעו כאמור נגד הצהרתו של לורנץ, למרות מה שתואר במודעה כ„החלטתם הנחושה." העובדה שהמודעה, שנמסרה לפירסום ודאי לפני ההצבעה בכנסת, התפרסמה אחרי ההצבעה, אחרי שהסתבר שגם שני הצעירים המרדניים של המפד"ל קיבלו עליהם את דין המפלגה, היתה יכולה להיות בבחינת קוריוז משעשע לולא האנשים שהיו חתומים על המודעה. שני שמות הופיעו על מודעת הברכה: אלכס שלזינגר וברנארד דויטש. השם החשוב היה שמו של ברנארד דויטש, ועובדה זו הובלטה על־ידי פירסום שמו באותיות גדולות באנגלית.

ברנארד („ברני") דויטש, בן 38, הוא יהודי אמריקאי דתי, סוכן מניות במקצועו, מיליונר לפי היקף הונו ועסקיו, המקורב לאגודת־ישראל על פי אדיקותו ולתנועת החרות לפי השקפתו הפוליטית.

ברני, המבקר בקביעות בישראל, אחת לכמה שבועות, פעיל בתחומים כלכליים ופוליטיים רבים במדינה. הוא האיש שמי־מן לראשונה את הפעולות למען עלייתם של יהודי רוסיה, כשממשלת ישראל עדיין חששה להרגיז את הממשלה הסובייטית בתביעה כזו. עד היום הוא ממן פעולות שונות בנושא זה. כך, למשל, מומן מסע התעמולה של אירנה מרקיש ברחבי אירופה, על ידו. באותה שעה מסייע ברני בקביעות לחוגים לאומניים וימניים קיצוניים אחרים בישראל. בין השאר הוא אחד התומכים העיקריים של הליגה להגנה יהודית.

מיליונר ברני דויטש בסביבה*

ברכות מקרב לב —

תרומה תמורת הצבעה

ידוע ברור כי אם איש כמו ברני דויטש טורח לברך מראש את שני הח"כים הצעירים של המפד"ל על הצבעתם המנוגדת לדעת מפלגתם, סימן שהוא היה משוכנע באופן אישי שהם אמנם יצביעו בעד הצעת החוק של לורנץ. ברני לא היה לוקח סיכון.

כאשר הגיע האלגמיינר זשורנאל ל־ישראל, עוררה מודעת הברכה של ברני סערה בחוגי המפד"ל. חרושת שמועות בקרב מתנגדיהם של שני הח"כים הצעירים החלה לפעול, והסבירה את חידת המודעה המוזרה.

„בביקורם האחרון בארצות־הברית," אמרו אוייביהם של השניים, „הם היו אורחיו של ברני דויטש. הם קיבלו ממנו סכומי כסף נכבדים למימון הפעילות הסיעתית שלהם במסגרת המפד"ל, ונתנו את דיברתם לברני כי אם תגיע בעייתו הגיור לפי ההלכה להצבעה בכנסת הם יצביעו בעד הגיור כהלכה, אפילו בניגוד לדעת המפלגה."

בכך עוד לא תמה מערכת השמועות. שמועה נוספת סיפרה כי אחרי שהתברר לברני דויטש כי הולך שולל וכי השניים, אחרי שקיבלו את תרומותיו, הצביעו נגד הצעת החוק של לורנץ, הוא תבע את כספו חזרה משני הח"כים הצעירים, איים לתבוע אותם לדין אם לא יעשו זאת.

עד כאן לשון השמועה. מה מסתתר מאחוריה? האומנם קיבלו שני חברי הכנסת של המפד"ל תשלום או תרומה כדי להבטיח את הצבעתם בכנסת בפרשת מיהו יהודי?

לא מחזירים כסף

הידוע נכון כי בשעת ביקורכם ב־ארצות־הברית קיבלתם מברני דויטש תרומה בסך 5000 דולאר? שאל כתב העולם הזה את ח"כ זבולון המר.

„נכון שקיבלנו תרומה מברני דויטש," השיב המר, „אבל הסכום שצויין הוא קצת לא מדוייק. קיבלנו לא רק מברני דויטש, אלא גם מתורמים אחרים בארצות־הברית. אבל אף אחד לא ביקש מאיתנו ולא היתנה את תרומתו בכך שנצביע, בצורה זו או אחרת בכנסת באיזו שהיא שאלה. לארצות־הברית נסענו על חשבוננו, על חשבון חוג הצעירים של המפד"ל, התגוררנו שם בעיקר אצל חברים וקרובי משפחה." האם לא התגוררתם גם אצל ברני דויטש?

„נכון," אמר ח"כ יהודה בן־מאיר, „הוא הזמין אותנו להתארח בביתו שבת אחת. ביקרנו אצלו. קיבלנו מידיו את הצ'ק בראשית חודש מרץ."

האם היו איזה שהם תנאים מצד ברני לגבי התרומה?

„דויטש לא הזכיר שום תנאים," אמר זבולון המר. „אני רוצה לומר שהסכום של 5000 דולאר שכאילו קיבלנו מידיו הוא לא מדוייק. אינני יכול להגיד איזה סכום קיבלנו בדיוק. אבל קיבלנו תרומות גם מאחרים."

אז איך אתם מסבירים את מודעתו של דויטש בו הוא מברך אתכם בבטחון כה רב כאילו הצבעתם בעד הצעת החוק של לורנץ?

„אני אומר בפירוש," הצהיר ח"כ המר, „שברני דויטש לא ביקש ולא לחץ שנצביע בעד או נגד הצעת החוק של לורנץ. היו אנשים שהתקשרו איתנו טלפונית לפני ההצבעה וביקשו שנצביע בעד תיקון החוק, אבל ברני דויטש לא היה ביניהם."

מה האמת בסיפור כי עתה תובע ברני דויטש את כספו בחזרה?

„מדוע שנחזיר לו את הכסף?" תמה ח"כ בן־מאיר, „קיבלנו אותו כתרומה עבור חוגי הצעירים. דויטש לא ביקש את הכסף חזרה ואין לנו גם שום סיבה להחזיר לו את הכסף. ברני תרם לנו את הכסף משום שרצה לעודד אותנו ולסייע למאבק שלנו."

„מחיר זול מאוד"

„אף על פי שקיבלו המר ובן־מאיר היה זה צריך לקנות את הצבעתם, הרי היה זה מחיר זול מאוד," אמר בחיוך ברני דויטש עצמו, שהגיע השבוע לביקור בישראל.

לדבריו, לא ידע כלל על פירסום המודעה בשבועון האידי בניו־יורק, שעורכו הוא גרשון יעקובסון, כתב ידיעות אחרונות בניו־יורק. „מדי שבוע או שבועיים," סיפר ברני, „אני נוהג לכתוב מאמרים בעיתון זה על נושאים יהודיים וישראליים. מאמרים אלה מתפרסמים כמודעות בתשלום, כיוון שאין הם מחייבים את מערכת העיתון. בדרך־כלל אני עושה זאת יחד עם חברי הטוב, אלכס שלזינגר, העוסק בעסקי בשר.

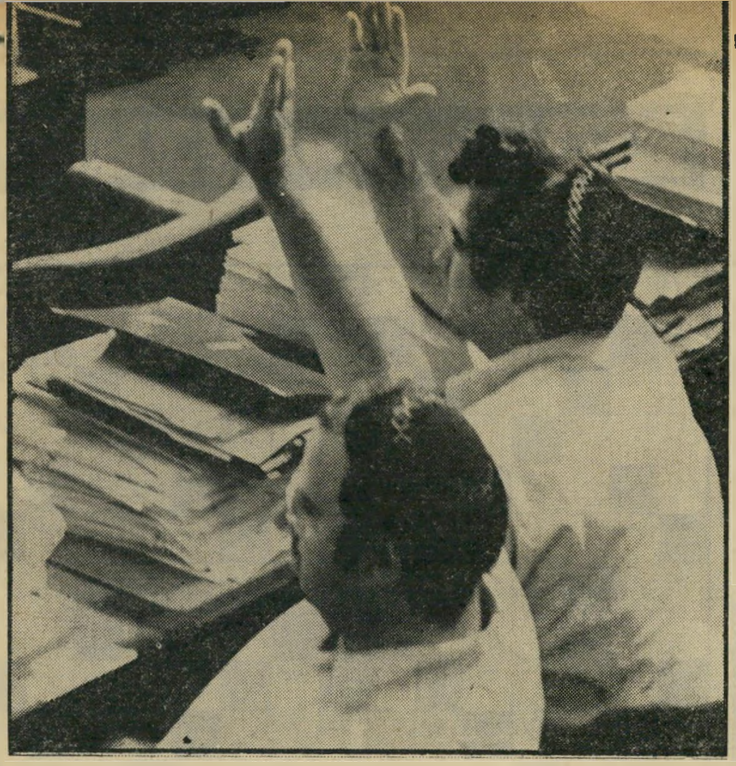
„כאשר פורסמה מודעת הברכה לא הייתי בניו־יורק. שלזינגר קיבל מידע ממערכת העיתון לפיו עומדים שני הח"כים של המפד"ל להצביע בעד הצעת לורנץ ולכן כתב את המודעה־מאמר שנועדה לברכם. אומנם התאריך של העיתון הוא ה־14 ביולי, אבל העיתון הופיע בניו־יורק יומיים קודם לכן, בדיוק ביום בו נערכה ההצבעה בכנסת, כך ששלזינגר לא יכול היה לדעת שהשניים לא הצביעו כמצופה.

„אין שום קשר בין הציפיות שהיו לגבי הצבעתם לבין התרומות שאספנו בשבילם בעת שביקרו בניו־יורק. המר ובן־מאיר התארחו אצלי שבת אחת ולמחרת הבאתי אותם לבית־הכנסת ושיכנעתי יהודים לסייע להם בתרומות. התרומות ניתנו לחוג צעירי המפד"ל. כל אחד מהתורמים נתן כמה מאות דולארים וזה הכל."

עניין אישי

ידוע אם עתה, משהסתבר ששני הח"כים הצעירים של המפד"ל איכזבו אותו, עומד דויטש לבקש את הכסף שתרם להם חזרה, כדברי השמועה ששמעה במסדרונות מצודת הקסטל, שם נמצאים משרדי המפד"ל?

לבוש בבגדי טניס, באכסדרה של מלון הילטון, חייך ברני חיוך רחב ולבבי: „הסיפורים האלה הם שטויות. נכון שאני סבור שהצבעתם בכנסת בפרשת מיהו יהודי היתה מישגה, אבל זה עניין אישי שלי. אין לזה כל קשר עם התרומות. להיפך, בזמן הקרוב אני עומד לתרום להם עוד מעט כסף."

ח"כים בן־מאיר והמר מצביעים בכנסת

— החלטה נחושה

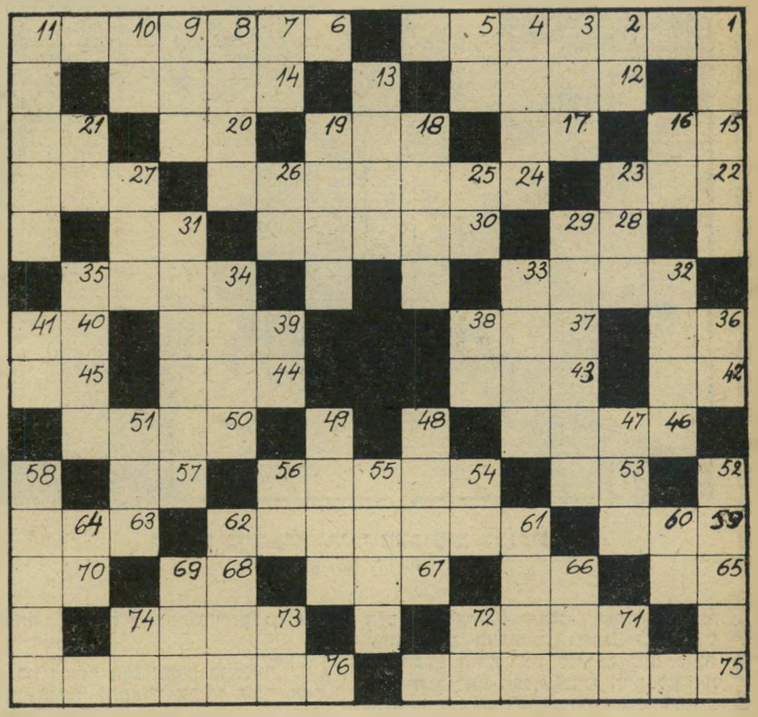

זוהי כותרת מודעת הענק שפורסמה בעיתון היהודי־אמריקאי „דער אלגמעיינער זשורנאל", יומיים אחרי ההצבעה בכנסת על הצעת החוק של ח"כ לורנץ. כותרת המודעה (למעלה) מברכת את מנחם בגין, זבולון המר ויהודה בן־מאיר על החלטתם לתמוך בחוק, וזאת אחרי שהמר ובן־מאיר הצביעו, בתוקף החלטת המפד"ל, נגדו. הקטע התחתון הוא החתימה שהופיעה מתחת למודעה הנ"ל, שציינה כי המברכים הם ברני דויטש ואלכס שלזינגר. שמו של ברני לבד התפרסם גם באנגלית.

* משמאל: שחקנית גליה ישר.

תשבץ העולם הזה 1824

מאוזן:

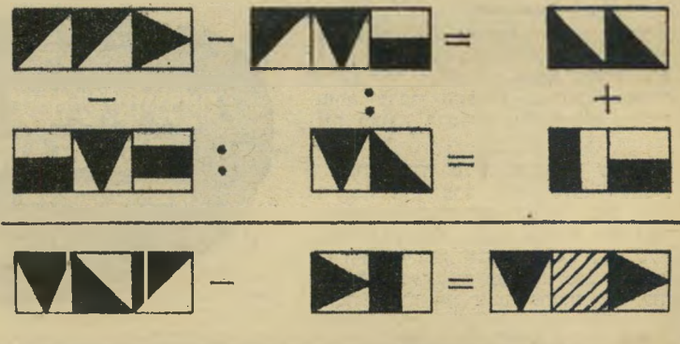
1) שליט ערבי בימי מלחמת העצמאות. 6) אסון טבע שקרה לאחרונה באיי הפיליפינים. 12) נביא מתרי־עשר. 14) נקלה. 15) קל דעת. 17) לא מפואר. 18) סומא. 20) עני. 21) ראש המשפחה. 22) רום מעלה. 24) סנטור אמריקאי שהתפרסם לאחרונה. 27) ישו טען שאם מכים אותנו באחת — עלינו להושיט את השנייה. 28) עוף טורף. 30) מקום בו נמצא מפעל ממשלתי שהפסיד הרבה כסף. 31) כעס. 32) הפציר, שידל. 34) אזור בגוף. 36) מילת ברירה. 37) חלק הרגל. 39) צמד. 40) אמונה בכוח עליון. 42) מילת שלילה. 43) נוזל בפה. 44) בית החרב. 45) צד מערב. 46) כסף. 50) זמן איסוף תאנים. 53) ידית. 54) אינו מעיד על עיסתו. 57) שקט. 59) „... לה' ולגדעון". 61) שוחד. 63) שיכבה. 65) מלחין (כתיב חסר). 66) מספיק. 67) עוף הדור. 68) חיה טורפת. 70) אחד מארבעת היסודות — לפי האמונה הפרסית העתיקה. 71) סמרטוט. 73) עונה. 75) משחק. 76) ביקוש רחמים.

מאונך:

1) מלכה תנ"כית. 2) אחד השבטים. 3) „ה' אלוהינו, ה' ....." 4) מילת תנאי. 5) שופט ישראלי מפורסם שיצא לגימלאות. 7) רצוי, כפי שראוי. 8) בזבזן. 9) נהר באנגליה. 10) גרו יאיר (ר"ת). 11) נשק. 13) מין סכין. 16) צלול. 18) עצוב. 19) לח. 21) בן משפחה. 23) מזון. 25) אחד־עשר. 26) קידומת שם הולנדי. 27) ירק מאכל. 29) מונעת אסון. 31) מדינה אפרי־קאית, ששליטה עוסק לאחרונה בגירוש זרים. 32) מושג במוסיקה. 33) קשר רעות ושלום. 34) מכר. 35) שאינו שכיח. 36) חודש עברי. 38) שדה מרעה. 39) מין, סוג. 41) ישר דרך, נאיבי. 47) המקום הרגיש בגופו של אכילס. 48) מישחק בחדשות. 49) סוג פשע שכיח בארץ. 51) מורה נגינה. 52) הובי. 54) נזכר לעיל (ר"ת). 55) פעולת מפשר, הנפגש עם שני הצדדים היריבים. 56) תו נגינה. 58) בעבור נזיד עשוי מהם ויתר עשו על הבכורה. 60) שאינו קשה. 61) רופא ישראלי שבית חוליים נקרא על שמו. 62) ריב. 64) מגיע. 66) נפילה, כישלון. 69) אמן פנטומימה צרפתי. 71) טנא. 72) מקום נישא. 73) אותו שמים באף הבהמה. 74) משורר עברי שנפטר השנה.

חשבץ 1824

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור, חיסור וחילוק, יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע.

במדינה

דרכי־אדם

האיש שאין לו

אברהם בן־דויד הוא בן 58, אבל נראה הרבה יותר משומש. 30 השנים בהן שהה על שפת־הים בחוף טרומפלדור ב־תל־אביב, יום יום מחמש בבוקר עד שבע בערב, קיץ וחורף — עשו את שלהן.

משפחה במרתף. אוצר המילים של בן־דויד מצומצם: „רוצה כסא", „לירה אחת", „אין לי עודף", „או שתקום או שתשלם". יותר מכך, מתקשה משכיר כיסאות־הנוח הוותיק לומר.

לאחרונה, התרחשו שני מאורעות בחייו של בן־דויד, המתגורר עם אשתו ושני ילדיו במרתף. הראשון: החוף בו עבד 30 שנה שינה צורתו, כאשר עיריית תל־אביב החלה מבצעת בו עבודות־פיתוח ענקיות. השני: ישראל צ'צ'יק, בעל ה־

חסר־כל בן־דויד
אחרי 30 שנה — אפס

זיכיון לכיסאות־הנוח, שאצלו עבד בן־דויד כל 30 השנים, נפטר. בנו של צ'צ'יק, רופא במקצועו, חיסל את העסק.

בן־דויד נותר ללא פרנסה. מקצוע אחר אין לו. כוח אין לו. פנסיה — אין לו. פרנסה לעצמו ולאשה — אין לו.

דת

עם האשה —

אסור להתחתן

לאחר ציפייה ממושכת, נענו סוף־סוף גרישה ופולה זכרוב בחיוב, על־ידי מש־רד־הפנים של ברית־המועצות, לבקשתם לעלות לישראל. היתה רק בעייה אחת: מאחר שהגישו את בקשותיהם כאשר היו עדיין רווקים, לא יוכלו לעלות כזוג נשוי.

על־מנת לצאת מבריה"מ כמשפחה — יהיה עליהם להמתין תקופה נוספת.

כהן ונרושה. השניים התייעצו עם ידידיהם — ומצאו פיתרון: הם התגרשו — וקיבלו מיד את האשרות כשני רווקים. כעבור שבועות מספר, כבר ישבו בשיכון עולים של יהודי רוסיה בפרדס כץ. כל אחד בדירה אחרת — עם הוריו.

הדבר הראשון שעשו השניים בישראל: הם פנו לרבנות על־מנת להתחתן מחדש.

אלא שהם שכחו עם מי יש להם עסק. הרב, שהקביל את פניהם בחביבות, חקר אותם ביסודיות, והודיע להם שלא יוכלו להתחתן לעולם. הסיבה: גרישה כהן — ופולה הרי גרושה.

עצה נכונה. השניים קיבלו טיל. הם יצאו החוצה כסהרורים. למחרת, חזרו שוב. אך לשווא.

השניים התעקשו: „אבל אנחנו לא מתחתנים עם אחרים. התגרשנו רק אחד מהשנייה, כדי לעלות לארץ."

דבר לא עזר. אבל בתום הפגישה, הציע להם הרב שהיה מלא רצון לעזור: „אולי תיפנו לעורך־דין, והוא ישיא אתכם ניי־שואי מקסיקו?"

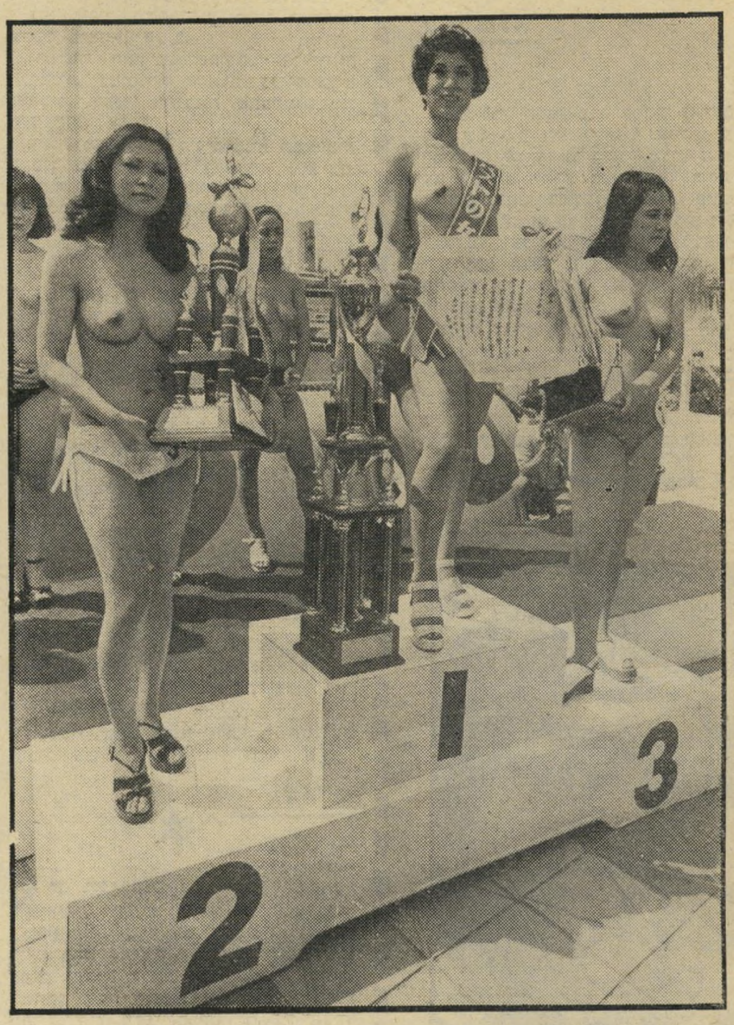
גרישה ופולה לא שמעו מעולם על מושג זה. הם הודו לרב על העצה, פנו לעורך־דין שהחל מסדיר את ניירותיהם.

השבוע, בעת חגיגת יום־הולדתו ה־29 של גרישה, עדיין היו בני הזוג שני רווקים, סירבו לפרסם את שמם המלא או להצטלם. „אם נרגיז את הרבנות, על־ידי פירסום הסיפור, הם לא ירשו לנו להתחתן נישואי מקסיקו," הסבירו.

החידוש האחרון למדידת היופי

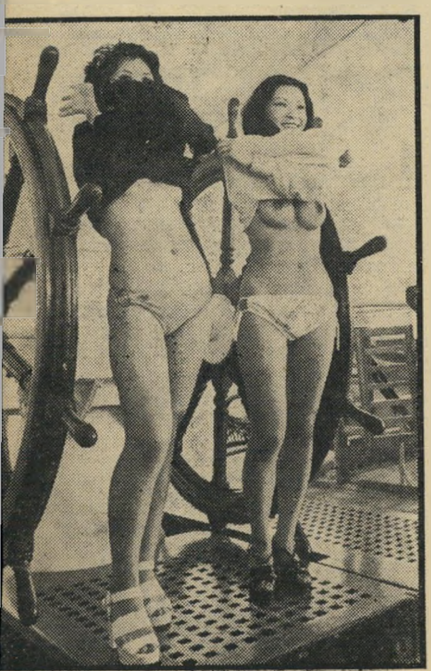
הקטינה המנצחת אלינה בת ה־16, שזכתה בתואר „מיס חזה 1972", מציגה בגאווה את הפרס — ואת מה שהביא לזכייתו. (בתמונה מימין). ממדי המנצחת: 87.3—65—87.6, במקום שני זכתה הדוגמנית היפאנית יורי מאקי (20), ובמקום ה־3 קטינה נוספת, ג'ונקו צוצ'יה (15).

מד־דלילות אלינה, סטודנטית בת 16, עוברת בדיקה במד־דלילות אלקטרוני, הקובע את דרגת המוצקות של שדיה. בדיקה זו נערכה במסגרת תחרות „מיס חזה 1972", וחבר השופטים נועץ עיניים במערכת השעונים של הממ־דד, כדי לקבוע את מיספר הנקודות המגיע לאלינה בנקודה עדינה זו.

האם השד שלך מוצק — או דליל? אם עד היום היה הנושא פתוח לוויכוח, בינך לבין לא חשוב מי — הרי שעתה אפשר לסכם את העניין סופית — ובצורה מדעית למשעי: אשפי־האלקטרוניקה של יפאן הגיעו עם מכשיריהם גם לנקודה עדינה זו: בתחרות מיס חזה 1972, שנערכה לאחרונה ביפאן, השתמשו השופטים במד־דד מיוחד, שקבע באורח מדעי כמה מוצק שדה של כל מיתחרה. בקרוב — על כל עם ישראל.

חצי־הגמר תשע המועמדות שהגיעו לחצי הגמר, בתחרות „מיס חזה" — הרביעית במניין — שהתקיימה על סיפון ה„סקנדינביה", המשמשת כמלון צף, בחוף נמזו, כ־120 ק"מ דרומית לטוקיו. בתמונה משמאל: שתיים מהמועמדות מתכוננות להתייצב בפני חבר השופטים. מימין: מתחרה מס. 3 פוסעת בשלווה לעיני השופטים והצלמים.

דיווחתי אז למטה הארצי כי התקבלה אצלנו תלונה על מעילה בהיקף של 300 אלף ל"י, אולם לנו אין את האמצעים לטפל בה, מפני שכל מאמצינו מרוכזים כיום בכיבוי שריפות. לא ידעתי אז אפילו על מעצרו של חנן אברהם. לא התעניינתי בתיק.

„בפעם השנייה נגעתי בפרשה כאשר נודע לי מהעיתונות כי אברהם חנן סיפר שניצב־מישנה רוט הזהיר אותו מראש על מעצרו. פניתי עם זה למטה הארצי.

„הפעם השלישית היתה כאשר הגיע אלי מכתב מגוף אזרחי".

ראיתי שהחקירה מכילה אלמנט לא טוב, והעברתי את החומר למטה.

„יותר לא היה לי כל קשר עם הפרשה. יש לי הרושם הברור שמישהו מנסה להכניס אותי בכוח לעסק הזה."

פרטיזן, מבריח, הרפתקן

יכסוכים עסקיים בין שותפים הם עניין של יום יום. מה קרה הפעם, שסיכסוך כספי שיגרתי במיפעל מלבסי קטן ואלמוני, חשף שחיתות במישטרה? התשובה לשאלה זו טמונה בדמויותיהם של בעלי המפעל — ובראש וראשונה בזו של אברהם פינקל.

פינקל, (44) ג'ינג'י זריז וממוצע־קומה, שבעיניו הכחולות ניתן לראות שהוא יצליח להסתדר בכל מצב שהוא, הוא ידיד מילדות של רב־פקד פיישטר. השניים גדלו יחד בכפר אוקראייני נידח. לחמו יחד בשורות הפרטיזנים, במלחמת העולם.

בתום מלחמת העולם, בשנים 46—47', עסק פינקל, לדבריו, בהברחת יהוד'ם מאירופה החרבה לארץ־ישראל. לדברי אחרים, עסק אז גם בהברחות אחרות.

ב־48' הגיע לארץ, לחם במלחמת ה־עצמאות בשורות הגדוד השמיני המפורסם של חטיבת הנגב, היה אחד החבלנים ה־מצטיינים של היחידה.

ב־1952 יצא שוב לאירופה. „לעשות כסף," סיפר השבוע, בראיון ממושך עם כתב העולם הזה. „עסקתי בהברחות. סי־גריות. מזון. עברתי לגרמניה המזרחית. הרווחתי, עד שנתפסתי. ברחתי. המשכתי לנדוד באירופה."

פינקל מצטיין בכושר שיכנוע רב, ואפשר בקלות לראות אותו משכנע גרמני תם לקנות שטיח של 200 דולר ב־5,000 דולר, כשטיחים עתיקים בעלי ערך היסטורי. „אבל לא בארץ," מכריז פינקל. „לא הייתי קדוש שם, באירופה. גנבתי. סידרתי את הגרמנים. עשיתי את זה כנקמה. הם רצחו את הורי. אולי רצחתי שם. שם, היה מותר. בישראל, לא."

פינקל הספיק רבות באירופה. פעם הואשם בחדירה למחסני־הנשק הגרעיני של נאט"ו, קיבל עשרים שנה מאסר, עיר־ער, נידון לשנה וחצי בלבד. פעם אחרת התפוצצו ארבע ספינות מצריות, עמוסות ציוד צבאי, בנמל הולנדי. שוב האשימו את פינקל. מדוע דווקא אותו? „מצאו את המכונית שלי על־יד הנמל. אבל מישהו גנב לי אותה."

---

*) הכוונה למשרד החקירות מודיעין אזרחי, אליו פנו גרבוב וחנן כדי שיחקור אודות יריבם, פינקל.

בסיפור אחר שהתפרסם באירופה, הרג פינקל אדם בבלגיה בקרב־ירויות. לשות־פיו בישראל הסביר פינקל לימים שזה היה שותף שלו שניסה לסדר אותו.

לפי סיפור נוסף, היה מרגל ישראלי, שפעל בשורות הש.ב.

והסיפור האחרון, שפורסם בטלוויזיה הגרמנית, במיסגרת תוכנית על פושעים נמלטים, שצופי התוכנית מתבקשים לני־סות לאתר אותם:

פינקל מבוקש על־ידי גרמניה המערבית כחשוד במירמה של 15 מיליון מארקים. אחרי תוכנית פופולארית זו, חזר פינ־קל לישראל. היה זה ב־1968, אחרי 16 שנות הרפתקאות באירופה.

בישראל, מצא את ידידו הוותיק, פייש־טר, כשהוא כבר קצין־משטרה בכיר.

פינקל התקשר עם מהנדס בשם היימן, ובעזרת היידע של היימן וכספו שלו, של פינקל, הקים את המיפעל רם־טרום. כיום, טוען פינקל כי גילה שהיימן רימה אותו. בין השניים החלו בירורים אצל עורך־הדין שמואל תמיר, עורך־דינו של פינקל, והיימן עזב את המפעל.

במקומו לקח פינקל את אברהם חנן, קרוב־משפחתו שהתפרסם בשעתו כמהפנט ומרפא מכאובים בעזרת „ידי חשמל".

פינקל מינה את המומחה החשמלי ל־מנכ"ל החברה — ושוב גילה, לדבריו, שנפל בפח. „גם חנן רימה אותי. פתאום ראיתי שהוא התעשר בבת־אחת. החליף מכונית אחרי מכונית. לקח לו נהג צמוד, בגלל שאין לו רשיון נהיגה. לפני זה, מעולם לא היה לו כסף. בדקתי, וגיליתי שחסרים כספים בקופה. עשרות אלפי ל"י, למרות לחץ המשפחה, נאלצתי בסוף לה־גיש נגדו תלונה.

„עכשיו חנן, היימן והשותף השלישי, גרבוב, עשו יד אחת נגדי להפיל אותי."

דו"ח מזוייף

את **הגירסה** השנייה של הפרשה סיפרו נפתלי היימן ואברהם חנן: „רם־טרום עומד בפני פשיטת רגל. יש לו חובות לספקים ושותפים לשעבר ב־סכום מיליון ורבע ל"י. פינקל משקר כשהוא טוען שהביא את הציוד למפעל מחו"ל. חוץ משני טרקטורים, כל הציוד הובא על־ידי היימן.

„כדי למשוך את גבריאל גרבוב להי־כנס לשותפות ולהשקיע כסף במפעל, הציג בפניו פינקל מחקר שנערך כביכול על־ידי פרופסור ירוסלבסקי מהאוניבר־סיטה, שהצביע על מצבו המצויין של המפעל. אחרי שגרבוב נפל בפח, גילה שותפו של פינקל, בן־דוב, שהוא זה שערך את המחקר."

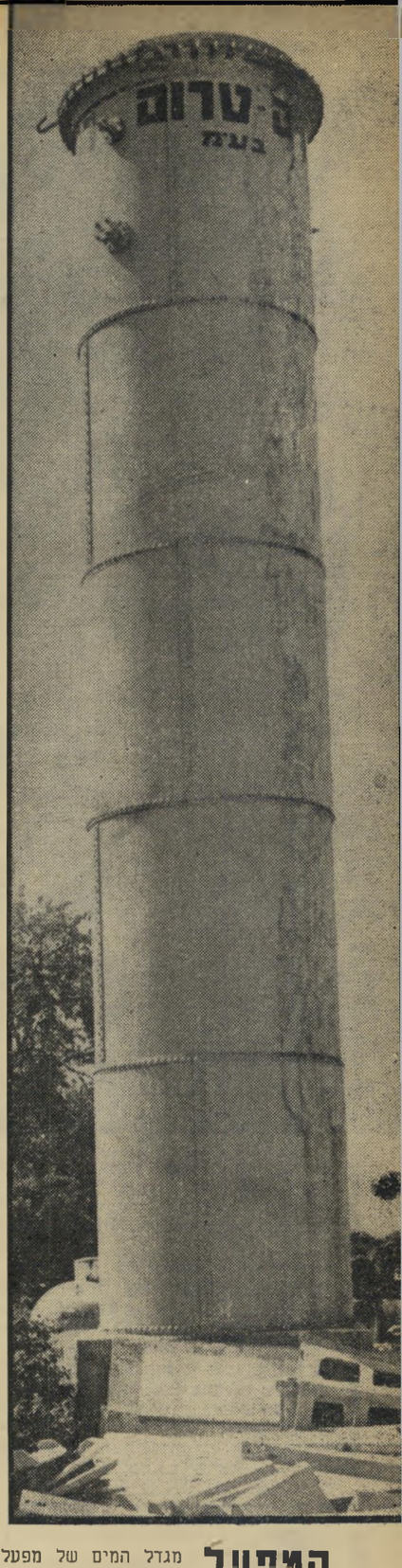
„לפינקל לא היו שום כספים כשבא לארץ," טען היימן. „הכל שקר. הוא הביא רק את המכונית מרצדס 300 המפוארת שלו. הוכחה: הוא לא קיבל מהאוצר מעמד של מפעל מאושר לרם־טרום, כי לא הצ־ליח להראות שהשקיע בו כספים שהביא.

„כל הפינקל הזה הוא בלוף אחד גדול."

אולי דבר אחד, לפחות, היה השבוע מעל לכל ספק: השערורייה שהצליח פינ־קל לפוצץ, בשורות משטרת ישראל — היתה אמיתית מאוד.

האיש והשלל אברהם פינקל, השותף הבכיר של המפעל לבנייה טרו־מית רם־טרום, ליד מכונית המרצדס־300 ספורט אוטו־מטית שלו, שמחירה בארץ 150 אלף ל"י. שותפיו טענו כי „זה השלל היחידי שהצליח פינ־קל להביא לארץ אחרי 16 שנה של ניהול עסקים מפוקפקים בארצות אירופה."

המפעל מגדל המים של מפעל רם־טרום בפתח־תקווה, שהסיכסוך בו גרם לפרשה להתגלגל.

(המשך מעמוד 15)

ורודים יותר, כאשר היו טענות כי ניצב־מישנה רוט עשה מעשה חריג ביותר, הז־היר את חנן על מעצרו הממשמש ובא.

רוט, להגנתו, שירבב שם נוסף לפרשה — את זה של ניצב־מישנה שלוש — טען כי שלוש נתן לו את האו.קיי. להת־ערב בפרשה.

ועדיין לא היה זה סופו של מחול־השדים. השם הבא שנגרר לעסק היה זה של סגן־ניצב עוזא גולדברג, מפקד משטרת מרחב המרכז.

היה זה כאשר סקד ליאופולד, לאחר שהושעה עקב התנהגותו בפרשת מעצרו של חנן, הטיח כי „מי שהיה צריך לדעת על המעצר הזה, ידע בדיוק מה התרחש." הוא התכוון לכך שכל אימת שמתבצע מעצר כלשהו במרחב המרכז, מגיע מיברק דיווח על כך לידי גולדברג.

הגיב השבוע גולדברג על הטענה כי ב־תחילה נתן גיבוי למעשי פיקודו, ליאו־פולד, ורק כאשר גבר הלחץ נסוג.

„היה לי מגע עם כל הפרשה שלוש פעמים בלבד. לראשונה כאשר, נודע לי על התלונה שהגיש פינקל נגד שותפו.

במדינה

אורחים

פה מלא

עולם

כמו בכל תחנת מכס ברחבי העולם, גם בזו של לוד היו לדייויד אויינס צרות. המוכסים לא הבינו בדיוק מדוע הוא רו־צה להכניס לארץ כמות כה גדולה של דגמים קטנים, בגודל כדור פינג־פונג, של כדור־הארץ. הם בדקו את הכדורים הקטנים מכל צד ועבר, מישוש אותם ושקלו או־תם, ורק כאשר השתכנעו שהם חלולים מחשיש או אסונות־טבע אחרים, איפשרו לאויינס להכניס איתם לישראל.

הכל למען השיום. אויינס החל עו־שה מייד שימוש בכדורי־הארץ שלו: מחלק אותם על ימין ועל שמאל, תוך בקשה שיתקבלו כסמל למאבק למען השלום. מכל מקבל כדור, מבקש הצעיר (26) הקנדי לז־כור שקל מאוד, בימים אלה, לפוצץ את כדור־הארץ לרסיסים, ועל כל אחד לעשות מאמץ, בדרך הנראית לו, לתרום למען מניעת האסון.

ביניתיים, בין חלוקת עולם למישנהו,

מפיץ שלום אויינס
העולם כולו בפינו

התקבל דייויד כשחקן בסרט ישן כוכב עליון, המוסרט בארץ, ועומד להקליט כמה משיריו העוסקים גם הם כמובן, בשלום.

הווי

למי מותר לעשן חשיש?

שלושת הצעירים שנעצרו על־ידי ה־ניידת ליד מועדון בר־ברים התל־אביבי, נחשדו על־ידי השוטרים בעישון חשיש. מאחר שהחומר עצמו לא נמצא עליהם או במכוניתם, ערכה להם המישטרה בדיקה מיוחדת לדבר: אצבעותיהם נטבלו בכלור־רופורם.

תוצאות הבדיקה: על אצבעותיהם של שניים מהחשודים נתגלו סימני חשיש מעו־שן, על אצבעותיו של השלישי — עקבות חשיש לא שרוף.

חשיש לפרופסור. במהלך משפטם של הצעירים, בפני שופט השלום הראשי בתל־אביב יעקב סגל, נאלץ מומחה התבי־עה, הד"ר זאב תזר, להודות, לשאלות הסניגור, כי סימני חשיש לא שרוף יכולים להידבק בידיו של אדם שלא החזיק כלל חשיש — רק כתוצאה מלחיצת יד של אדם שני, שהחזיק בחשיש.

בהמשך לשאלות הסניגור, סיפר ד"ר תזר על ניסוי שנערך במכון לרפואה מיש־פטית: בניסוי זה עישן אחד מאנשי המכון חשיש, ואחר נערכה בדיקה בכלורופורם בידיהם של נוכחים אחרים בחדר. חלקם שנגעו בידיו, חלקם שלא נגעו.

בתשובה ללחצו הנוסף של הסניגור, עו־רך־הדין ישעיהו לויט, גילה ד"ר תזר, באי־רצון בולט, גם את שמו של מעשן החשיש: פרופסור אפרים פישר, המומחה הראשי לרעלים של המכון לרפואה מיש־פטית.

רחל מרחלת על גל העולם

הלחוביצ'ים התגרשו

יונה ונחמיה לחוביץ

במהירות־שיא, התגרשו, ביום השלישי שעבר, במזל טוב, **יונה ונחמיה לחוביץ**, אחד הזוגות העשירים ורבי־המעללים בתל־אביב רבתי.

גירושי־הבזק, שנמשכו לאורך שתי ישיבות בלבד, ברבנות בתל־אביב, התבצעו לאחר שהלחוביצים הסכימו ביניהם מראש על כל הפרטים, והופיעו ברבנות עם חוזים חתומים, שנערכו בידי עורכי־הדין שלהם.

יונה, לבושה כולה בשחורים, נראתה הדורה וחגיגית מאוד, ונחמיה היה רצי־ני וקצת נבוך, כמו כל יהודי טוב שמכ־ניסים אותו לאיזה אירוע מוזר שהוא לא יודע איך בדיוק להסתדר איתו.

לאחר ביצוע האקט, יצאו בני הזוג לשעבר יחדיו החוצה. על מדרגות הבניין, הם נפרדו בלחיצת־ידיים, כששניהם נר־גשים בצורה בולטת לעין. זה היה ממש נוגע־ללב, אני אומרת לכם.

ובזאת, חד וחלק, באו לסיומם 15 שנות נישואין — שלא לדבר על שתי שנות חברות לפני זה, של איש־עסקים עשיר, המגלגל עסקי יבוא בשר במיליונים, ואשת־חברה זוהרת, שבגיל 35 פלוס יכו־לה עדיין להתחרות ברבות וטובות מ־השאפתניות בנות מחצית גילה.

ובזאת, התפוצצה סוף־סוף הפצצה, ש־עד עתה עמדה, שוב ושוב, להתפוצץ — וברגע האחרון לא התפוצצה. בפעם האח־רונה, הפצצה כמעט התפוצצה לפני חודש ימים, אבל נרגעה, כאשר יונה הו־דיעה כי כל הסיכסוכים ביניהם חוסלו, הם החליטו לבטל את התביעות ה־הדדיות שהגישו אחד נגד השנייה, ולח־זור לחיי משפחה תקינים (**הפצצה שלא התפוצצה, העולם הזה 1819**).

אחרי הגט, חזרה יונה לבית החדש, שאליו עברה לגור, ונחמיה חזר לדירה המשפחתית, שנותרה עתה ריקה קצת. אחד הדברים הראשונים שהוא עשה, היה למלא את הדירה בהמון עציצים. הכל, משמע, יותר טוב מכלום. אני רק מקווה, שלא יעבור זמן רב, ובין העציצים ית־חילו לפרוח פרחים, וכו'.

קורס לטיפול בבעל

אם הם רוצים ואם הם לא רוצים, מקבלים יושבי קפה־האמנים התל־אביבי פינתי, מדי יומיים, קורס מפורט ועסיסי לטיפול בבעל. הקורס איננו אקסקלוסיבי, וכל עוברת־אורח המעוניינת בנושא יכו־לה להיכנס לקפה, ולשמוע את ההרצאה הדו־יומית חינם אין כסף.

את הקורס מעבירה אשתו הידועה של אמן ידוע. האשה, חתיכה משובחת וצעירה עדיין, גאה מאוד בנישואיה, כ־בעלה, ובכלל בכל הנושא. ואת גאוותה זו היא מבטאה בדיווח מפורט של חיי־הנישואין היומיים שלה בכלל, עם דגש מיוחד על פרק חיי־המין. דגש מיוחד זה לא מילה.

ברגע שהיא מגיעה לקפה, אחת ליו־מיים, אחרי הביקור הקבוע שלה במס־פרה, מתחיל הקורס. „נו, איך היה את־מול?" שואל אותה מישהו מהחבר'ה. וכמו אותו אחד, ששאלו אותו איך הוא מרגיש — והוא התחיל לספר — כך גם היא.

היא מספרת איך היה אתמול, ואיך היה שילשום, ומה בדיוק היה בסרט הפורנוגרפי שהם ראו יחד. ואיך שהכי טוב, היא גילתה, זה לא בלילה, אלא דווקא בבוקר, אחרי שהעוזרת לוקחת את הילדים לטייל. ובאיזה טכניקות היא מש־תמשת, כשהיא עצמה, מסיבות טכניות, לא בפורמה. ובאיזה טכניקות היא מש־תמשת לאחרונה, כשבעלה חלה קצת, והוא לא היה בפורמה.

וכל זה, בפירטי־פרטים טכניקולוריים מלאים, בקול רם ובצלול המקיף לא רק את שולחן המעוניינים היומי, אלא מרחף גם הלאה, גורם מדי פעם לגבות זקופות אצל מאזין מקרי שלא מהברנז'ה.

אלא שמה זו גבה זקופה מקרית, או אפילו ליגלוג קבע מאחורי הגב — מצד מאזיני הקבע — לעומת הנאווה והחדווה של אשה בבעלה.

סיפר לה שהוא עומד כנראה להתחתן — וזו תמיד בשורה עצובה לאשה שעדיין לא מצאה לעצמה שותף חדש לחיים.

המועמד האחרון של אסתר, הרופא ה־צרפתי שלרגע נראה היה כאילו זה אר־טו־טו, ירד גם הוא מהפרק. „זו היתה עוד אחת מאותן חוויות חולפות," משכה אסתר כתף עצובה.

נו, אז פלא שהבן־אדם יכול לקבל

עצוב שם, למעלה

על **מריון מונרו**, זכר צדקת לברכה, אמרו שככל שהיא טיפסה יותר למעלה, למרומי התהילה, העושר וההצלחה — היא נדהמה יותר לגלות מה רבה הריקנות והאפסיות שם. השבוע, במלאות עשר שנים למותה, גיליתי — בלי שום קשר כמובן — דפרסיה?

אלא מה? אסתר כבר מכירה את עצ־מה, ויודעת שזה עובר. „אני יודעת ש־כשאני במצב־רוח כזה, אני מקשה את חיי כל מי שמסביבי," אמרה. „זה נורא לא נעים לי. בייחוד כשזה קורה בארץ.

„אבל מה אני יכולה לעשות? אני ב־עצמי לא רגועה, ישנה לפעמים רק שעה שעתיים בלילה.

„נגמר לי, בחיי."

מצב־רוח די דומה אצל שוכנת־צמרת אחרת.

בשבועיים של ביקורה הנוכחי בארץ, היתה **אסתר עופרים** במצב־רוח ירוד ביותר. הזמרת הקטנה היתה תמיד שבוייה בכבלי מצבי־הרוח שלה, פעם למעלה, פעם למטה. אבל כזה למטה עוד לא פגשתי אצ־לה. שכן בדרך־כלל, בביקוריה בישראל זה היה תמיד למעלה.

היא נראתה מאוד מאוד לא מטופחת. כשלא עבדה בצילומי סרט הטלויזיה שלוש פלוס — מטרת בואה לארץ — היתה מס־תובבת בלבוש האחרון האהוב עליה, שמלות הודיות רחבות. מאוד אורגינלי, ללא ספק, אבל קצת די לא מרשים. בייחוד עם תסרוקתה הסתורה, האהובה גם היא עליה לאחרונה ביותר.

מצב־רוחה התאים להופעתה. „אין לי בכלל בית," סיפרה לי, והיה זה עצוב לשמוע מילים כאלה מפיה של אחת הזמ־רות המוכשרות באירופה, שרכושה מסתכם במיליונים. „אני לא אוהבת להיות לבד, ולכן אני גרה במינכן אצל חברים שלי, משפחת המפיק־במאי **עימו מושקוביץ**.

„הכרתי את עימו לפני תשע שנים, כ־שהוא הפיק סרט שלי, ומאז נהייתי ידידת המשפחה. כיום, הם הבית שלי."

אחת הסיבות למורל הירוד של העופרית, נדמה לי, היתה פגישתה עם בעלה לשע־בר, **אבי עופרים**, טרם בואה לארץ. הוא

וביום השני - נולד הרומן

שחקנים ממושמעים, הקשיבו קשב רב להוראות הבמאי, ויאללה לעבודה, הל־כו לעשות את סצינת־האהבה.

והם הכניסו בסצינה כל־כך הרבה רגש — שזה נדבק, ואי־אפשר היה להפריד אותם יותר. מבחינת הרגש, אני מתכוונת.

וגם יותר מזה. ביום השלישי, היה ברור לכל הנוכחים באתר ההסרטה שנו־לד רומן חדש.

בדרך־כלל, אני חסידה די קטנה של רומנים כאלה, שנולדים בצורה כה מפ־תיעה דווקא ברגע המתאים לעשות יחסי־ציבור לסרט. אבל הפעם השתכנעתי שיש דברים בגו.

ואיך אפשר לא להשתכנע, כשמייד אח־רי הבכורה, יצאו ששי ויונה, ביום חמי־שי שעבר, לטיול באירופה, יחד עם אחיו וגיסתו של ששי.

ולא סתם טיול. בגלל הטיול הזה, הפ־סידה יונה תפקיד ראשי נוסף, שעמדה לקבל בסרט זה.

זה מה שקורה מסצינות־האהבה האלה.

אסתר עופרים (בנמל עכו)

במדינה

מנגנון

איך לזכות

במיכרז

בלי להתאמץ

מה קורה למיכרז ממשלתי מרגע בו הוא מושלך לתיבה האסומה ועד לרגע בו נקבע גורלו בידי ועדה כלשהי?

משרד־החוץ פירסם מיכרז לריכוז התיעוד התעמולתי של משרד־החוץ.

המיכרז שפורסם בעיתונות הוגדר על־ידי מומחים בענף הפירסום כתמוה וסתום. „דרושים חודשים רבים של עבודה על מנת להכין את ההצעה למיכרז זה היטב," הסביר אחד הפירסומאים שקיווה לזכות במיכרז.

בעת שחברות הפרסום החלו בהכנות להצעות המיכרז, נודע ממקור במשרד החוץ שחברת פירסום מסויימת, המנוהלת על־ידי פקיד ממשלתי בכיר לשעבר, כבר קיבלה למעשה את העבודות שציוויינו במיכרז, ואף החלה מבצעת אותן.

דקות ספורות לפני שוועדת המיכרזים עמדה לפתוח את התיבה המיועדת למיכרזים, פנה פקיד בכיר במשרד החוץ לתיבה והוציא אחת מן המעטפות. הוא לא התאמץ במיוחד. אינפורמציה שהיתה בידו הינחתה אותו אל המעטפה בה היו המיסמכים חתומים בידי חברת הפירסום המסויימת. הוא לקח את המעטפה והטמינה במשרדו. על ההמחאה שהיתה מצורפת למעטפה, בסך 20,000 ל"י, רשם: מבוטל.

מדוע הוציא הפקיד הבכיר את המעטפה מתיבת המיכרזים?

שעה קלה לפני כן, ניהל אותו פקיד ויכוח קולני עם חברו על כך שהמיכרזים של משרד־החוץ מפוברקים. חברו לא השתכנע, והפקיד החליט להוכיח לו כי אומנם כך הוא, והוציא את המעטפה של החברה המסויימת — ביודעו שהמיכרז כולו תפור במטרה למסור את העבודה לידיה.

זמן קצר מאוחר יותר הופתעו חברי ועדת המיכרזים לגלות שהצעת החברה המסויימת איננה בין ההצעות. חברי הוועדה החליטו לסגור את הישיבה, ביקשו מהחברה לשלוח הצעה חדשה.

המזכירה ראתה. כיצד יכלו חברי הוועדה לדעת שהחברה המסויימת השתתפה במיכרז מבלי שראו את הצעתה? ענה סגן דובר מישרד החוץ, שמואל אבנת: „גילינו את זה במקרה. המזכירה של הוועדה ראתה את שליח החברה מכניס את ההצעה לתיבת־המכרזים."

כיצד ידעה המזכירה איזה מעטפה חסרה? הרי המעטפות אינן מסומנות בעת הגשת ההצעות למכרזים. מה למזכירה ולחברה? תשובות ברורות על כך לא יכול היה שמואל אבנת לספק.

בעקבות הסנייה מצד חברי הוועדה, מיהרו כמובן אנשי חברת הפירסום המסויימת לשלוח הצעה חדשה למיכרז. כאשר הגיעה ההצעה החדשה, התיישבה ועדת המיכרזים לישיבה חדשה, ובחרה באחת ההצעות.

היתה זו הצעתה של החברה המסויימת.

השטחים

צדק

לא נורמלי

אסונו של פתחי אלי שעיר נגע מכך שכבוד השופט נעצר בעמוד 24. לוא היה השופט טורח לקרוא עוד עמוד אחד בלבד, היה גורלו של פתחי שונה. אולי.

פישעו של פתחי אלי שעיר היה חמור ביותר: הוא פגע בכבודו של שוטר. לוא היה פתחי יהודי, היה יוצא מן הסתם בקלות. במדינת היהודים, בה זוכים אנסי קטינות יהודיים לשלושה חודשי מאסר על־תנאי ודמעות־השתתפות על ילדותם הקשה, היה פתחי בן ה־16 הולך הביתה עם קנס.

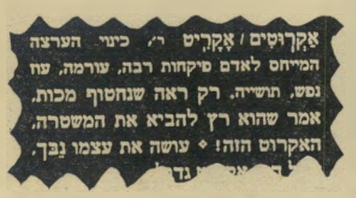
אלא שפתחי הינו ערבי תושב עזה, ובתור כזה הועמד לדין בפני בית־דין צבאי שם.

אשמתו, כפי שסופרה על־ידי התובע, קצין־משפטים מנחם קזז, היתה שהוא כינה שוטר: „ארס בן ארס." התובע ביקש להחמיר בדין, „מאחר שלאחרונה התרבו מקרים של זילזול והעלבת שוטרים."

עיכון? לא, חיבה. כאשר פתח הנאשם את פיו, בפני השופט הצבאי סרן (מיל.) מנשה בר־שלטון, התברר שהתחלת הסיפור היתה שונה קצת. הסיפור התחיל, מסתבר, בכך שהשוטר כינה את הצעיר בתואר אקרוט.

כאן, התעוררה מאליה השאלה המעניינת: מדוע חייב אזרח בכבוד שוטר — יותר מאשר השוטר בכבוד אזרח?

השופט המלומד, עורך־דין ותיק ומנוסה בחייו האזרחיים — כאשר אינו שופט ערבים בזמן שירות המילואים שלו — ניגש לבעייה מזווית מקורית ביותר: הוא העלה את השאלה המפתיעה האם השוטר בכלל העליב את האזרח, בכינותו אותו אקרוט.

עמוד 24
עינו של השופט —

עמוד 25
— נתקעה באמצע

אשמתו של בר־שלטון היתה מפתיעה לא פחות משאלתו: בכלל לא העליב, קבע.

לאחר בדיקה ממושכת במילונים ערביים — בהם לא מצא את אשר חיפש — פנה השופט למילון העולמי לעברית מדוברת של דן בן־אמוץ ונתיבה בן־יהודה. במילון הלא־נורמלי הזה, מצא, בעמוד 24, בדיוק את אשר חיפש. בערך אקרוט שם, נאמר: „כינוי־הערצה המייחס לאדם פיקחות רבה, עורמה, עוז־נפש, תושייה."

סוף התחקיר. מסקנתו של השופט היתה מובנת מאליה: השוטר כלל לא התכוון להעליב את הצעיר, אלא לשבחו ולהללו כבעל פקחות רבה, עורמה, וכו' וכו'.

אי לכך, קבע השופט, לא היתה לפתחי כל סיבה סבירה להעליב את השוטר — לאחר שזה הרעיף עליו כינוי חיבה כזה.

בשלב זה, נסתתמו מעיינות האנרגיה הבלשנית של השופט. בניגוד למחקר המדוקדק לו זכה האקרוט, לא זכה הארס בן ארס של הנאשם לכל מחקר. השופט יצא מהנחה מובנת מאליה, שהצעיר, בכינוי ארס, התכוון להעליב את השוטר.

פסק־דינו של השופט היה מדהים, עורר שערורייה בחוצות עזה: שנה מאסר, מזה חצי שנה בפועל.

לפתחי לא נותר אלא להצטער, שכבוד השופט לא העיף את עינו המלומדת חמישה ס"מ שמאלה. שכן בטור שממול לערך אקרוט מופיע, במילון הלא־נורמלי, הערך ארס, ופירושו: „כינוי לאדם פיקח מאוד. שנון מאוד. בעל תושייה."

לאזרח הפשוט, שאיננו עורך־דין מלומד, קשה היה לראות מה ההבדל בין שני הכינויים, וכיצד ייתכן שהאחד איננו עלבון — והשני כן.

סוף השבוע יחייב זהירות במה שנוגע לעסקים או לבריאות. משחו הקשור באש עלול להעיב על שימחתך. מזלך מצוי בשבוע זה בסימן של לחבה. יהיו לך גם הסתבכויות עם ילדים במשפחתך, שיולידו ויכוח חריף בין החברים. ייתכן וייראה לך כאילו נשקף לך מקור־הכנסה מבטיח יותר מאשר עבודתך הנוכחית. שקול היטב את מעשיך ואל תסמוך רק על האינטואיציה שלך.

* * *

נו, באמת! כמה זמן אתה חושב שהיא תחכה לך? אתה מסוגל בקושי, להשיג את אשר כימעט החמצת — אם תתקפל לרוחב ולאורך, ותתרפס ממש. אם אתה סבור שזה בניגוד לאופייך, זכור שגם אינך אוהב בדידות ושיש דברים החשובים לך אפילו מגאוותך. קשר חם עם ידיד ותיק אך שמחי יתגלה, לפתע, כבעל חשיבות עצומה לבנות מזל שור. לבשי צבע בהיר.

* * *

רגש־הנקמנות לא יעזור לך, ועשוי אף להזיק לתוכניותיך לטווח רחוק. מכתב שיגיע אלייך ביום ב', בת תאומים, יכעיס אותך כל־כך, שמוטב כי תשקלי ימים אחדים את תוכנו, בטרם תנקטי פעולה או תשגרי תשובה, לכאן או לכאן. לעומת זאת, אין ספק שאפשר לנצל את השבוע הזה: לשקול בו מחדש את כל הבעיות הכספיות והמשפחתיות שלך, לאור הגילויים עליהם לא ידעת קודם לכן. אל תבזבזי — כי את עלולה לסבול.

* * *

היזהר מיום ד' ו־ה'! אחרת תפסיד את אגרתך האחרונה. לאחר שפתרת את הבעיות, בימים אלה, אתה יכול להתייחס לחיים במרץ־נעורים מחודש: דינוק דינאמי יבטיח לך את הצלחת כל פעולתך, בייחוד ביום ו' של השבוע הבא. בימי ו' ושבת אתה תפגוש שורה של אנשים מעניינים, אם כי לא חשובים לגבי הדברים המהותיים בהם אתה עוסק. בת סרטן: לבשי צבע ירוק בהיר או חום בהיר.

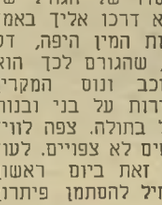
* * *

אם תיזהר לא להיכנס למקומות־עבודה בהם יכולים ליפול עליך חלקי־מכונות ולא להסתבך בתאונות הדרכים או תאונות עבודה — יעבור הכל חשבוע, בשלום רב. בריאותך עדיין לא תקינה, אך שינוי בקצב־החיים, הרבה דיאטה וחרבה שינה יהפכוך לאדם מחודש.

* * *

אם זכית בימים אלה לחסדו של הגורל שמצא דרכו אליך באמצעות המין היפה, דע לך, שהגורם לכך הוא הכוכב ונוס המקרין ישירות על בני ובנות מזל בתולה. צפה לוויכוחים לא צפויים. לעומת זאת ביום ראשון יתחיל להסתמן פיתרון לדאגה ולסחבת בדברים הקשורים לביתך ולבית הוריך. אל תצאי לקניות חשובות השבוע. עלולים לסדר אותך על כל צעד.

והוסרה מעליך. עדיין מאפשרת לך לזוז במלוא החופשיות הרצוייה. לבני־מזל־מאזניים, על כן דע לקחת את הכל בשקט, בשלווה יחסית, וללא חיפזון. זהו שבוע של תיכנון ושל זיכרון, שבוע של עבודת־בית ולא של ביצוע־חוץ. ידידים יפקדו את בתך בקרוב.

* * *

אפילו האימרה האמריקאית אומרת „עסקים לפני תענוג". לכן הגיע הזמן שתבין, כי לא תוכל להמשיך עוד זמן רב במישחק הכפול. עליך להכריע, לכאן או לכאן: או שתבחר בעסקים, או בתענוגות. רק כדאי שתעשה זאת עוד בימים הקרובים. אחרת אתה עלול להיקלע למצב לא נעים. תכלת זה ציבעך.

* * *

זהו שבוע נהדר לבנות קשת, המסוגלות להתאים את עצמן למצב חדש יותר מבנות מזלות אחרים. היתר — מוטב להן לא לקפוא על שמריהן, ולהתקדם באיטיות בשמח בלתי מוכר. היזהר! הימים ה', ו', שבת — מסוכנים. הצרות הצפורות שעניין פעוט עשוי לעורר באמת לא צריכות לבוא, באם תדע להסתדר.

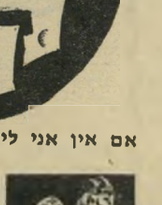

* * *

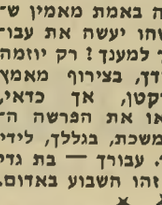

אם אין אני לי — מי לי? שאל בזמנו חכם עתיק, ודבריו עדיין יפים מתמיד. במיוחד בכל הנוגע לך. אתה באמת מאמין שמישהו יעשה את עבודתך למענך? רק יוזמה מצידך, בצירוף מאמץ לא־קטן, אך כדאי, יביאו את הפרשה המתמשכת, בגללך, לידי גמר. עבורך — בת גדי — זהו השבוע באדום.

* * *

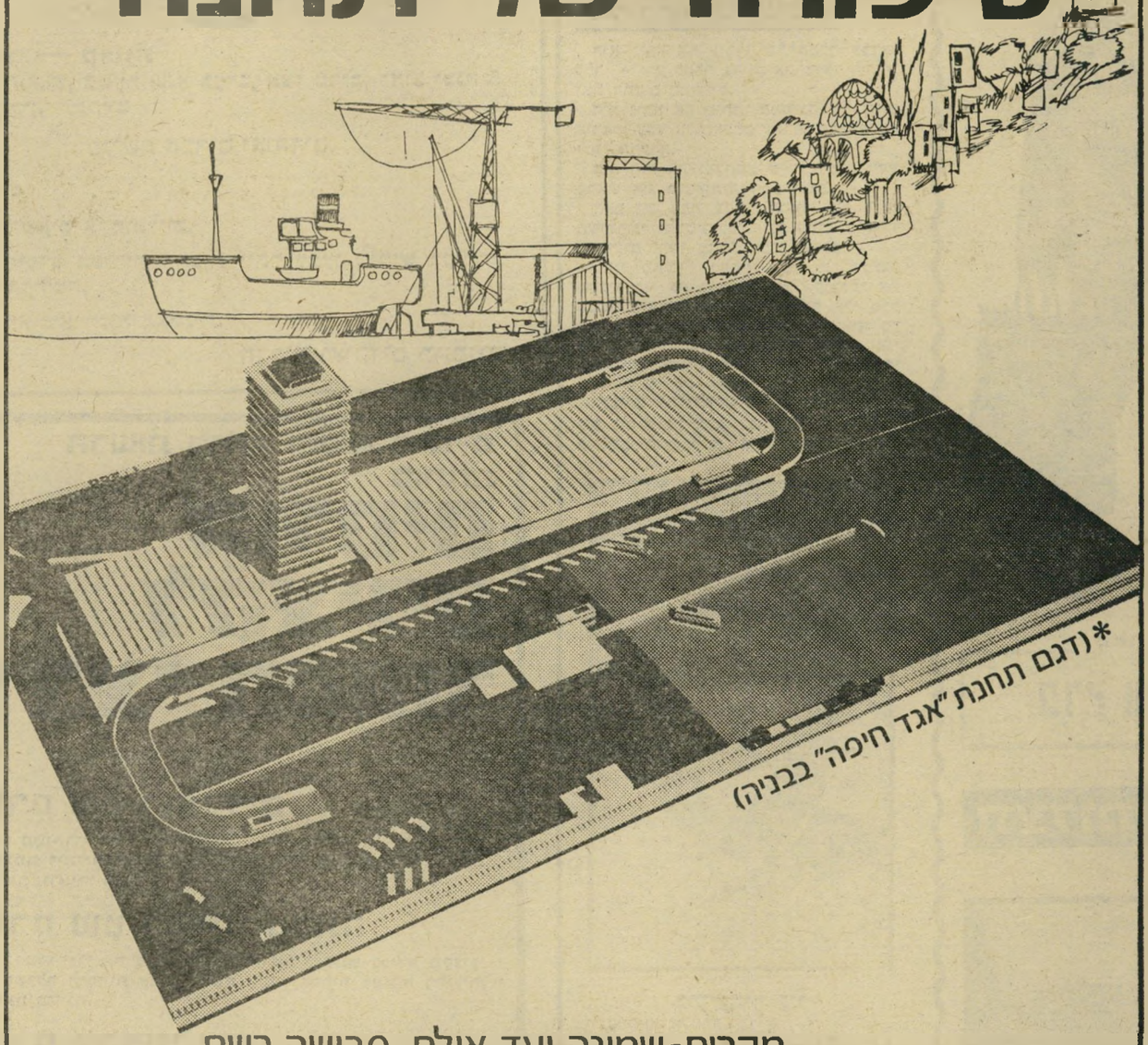
מי שאמר כי המצליח בקלפים נוחל כישלונות בחיי־האהבה שלו — צדק, בכל אופן לגביך. אם אתה באמת מאמין כי תוכל לבסס את עתידך הכלכלי תוך מישחקי הזארד — בבקשה, אך כדאי יהיה שתישקול זאת היטב. השבוע אתה עתיד לפגוש נערה חמודה, שתעמיד בפניך את הברירה הקשה: או היא, או הפוקר.

* * *

היזהר מתאונות! בייחוד בימי ב' ו־ג'. אם אתה יכול, התנהג לשבוע הזה כאל תקופה של חופשה ורגיעה. אל תנסה לכפות על עצמך מאמצי־יתר ואל תעשה שטויות. בת דגים: פגישה עם אדם הנראה לך, ממבט ראשון, כחשוד במיקצת, תגביר את המתח, תוסיף לחוג־מכריך רובד חדש לגמרי. לבשי אקווארון מארין או צבע ירוק.

סיפורה של תחנה*

*(דגם תחנת "אגד חיפה" בבניה)

מקרית-שמונה ועד אילת פרושה רשת
התחנות המרכזיות המפוארות שהקימה חברת
"מפעלי תחנות" לנוחיותם ולרווחתם של נוסעי "אגד".
אנו ממשיכים בבניית תחנות חדשות לשירות הציבור
באופירה, באילת, בערד, בת"א, בחיפה, בעכו ועוד...
סיסמתנו: שירות יעיל מתחנה נאה ועד תחנה נאה !

זהו אגד

מכירה מיוחדת של עודפי EXPORT

מיטב דגמי יצוא קיץ / סתיו 3 / 1972 מפריז
שמלות, חליפות, חליפות-מכנסיים.
מערכות-„שורטס", חולצות וכו'
הכל במחירים מיוחדים

בוטיק „**אפנת סריגה**" לגברות, רח' הגר"א 5 בתחנה המרכזית
חניה בחניון אילון ע"י בית הדר.
פתוח כל יום מ־8.00 עד 15.00, ביום ד' עד 18.00
המכירה בסיטונות וליחידים.

ביטוח שנתי לטלוויזיה
30.— ל"י
כולל מנורת המסך, כולל מיסים
סיגנל
אלקטרוניקה
רח' החשמל 4, תל־אביב,
טל. 625459, 615362

העולם הזה כוח חדש

● **חיפה — קריות**
ביום ד', 23.8.72, בשעה 8.30 בערב, אצל מרים, רחוב יכנה 5 קרית מוצקין, תתקיים

פגישת חברים ואוהדים

על סדר היום:

1) **נושאים אקטואליים,**
2) **חיפוש מסגרות רחבות יותר למען מימוש רעיונות הקידמה,**
3) **האידיאולוגיה הציונית.**

חברים ואוהדים מוזמנים

הרשות לחינוך והכשרה ימיים
פותחת

קורסים לקציני בצי הסוחר

★ קורס שט לחובלים

מתקבלים: משוחררי צה"ל, בעלי השכלה תיכונית של 10 שנות לימוד לפחות במגמה ריאלית או 11 שנות לימוד בכל מגמה תיכונית אחרת, בעלי בריאות וראיה תקינים.

★ קורס שט לקציני מכונה

מתקבלים: משוחררי צה"ל, בעלי השכלה של 3 שנים בבי"ס מקצועי או בעלי השכלה תיכונית של 10 שנות לימוד לפחות במגמה ריאלית, בעלי בריאות תקינה.

★ קורס לקציני רדיו

מתקבלים: משוחררי צה"ל, בוגרי בתי"ס מקצועיים של 4 שנות לימוד במגמת רדיו-אלקטרוניקה או בוגרי קורסים צבאיים מקבילים, וכן בעלי תעודה של אלקטרונאי מוסמך (סוג 2 לפחות), בעלי בריאות תקינה.

★ קורס לקציני חשמל

מתקבלים: משוחררי צה"ל, בוגרי בתי"ס מקצועיים במגמת חשמל, מסיימי 3 שנות לימוד בנושא חשמל (קורסים, פנימיות טכניות) או מסיימי 10 שנות לימוד שעבדו 3 שנים בבתי מלאכה אלקטרו-מכניים, בעלי בריאות תקינה.

הקורסים לחובלים ולקציני מכונה נפתחים מדי חודש על אוניות. הקורס לקציני רדיו (שיפתח בספטמבר) והקורס לקציני חשמל (שיפתח באוקטובר), יתקיימו במכון להכשרה ימית בעכו ומספר המקומות בהם מוגבל.

פרטים נוספים והרשמה:

בחיפה — ברשות לחינוך והכשרה ימיים, רח' נתן (קייזר-מן) 11, קומה ג', ליד כיכר פריס, בימים א', ב', ג', ה' בשעות 8.00—14.00 ובימי ו' בשעות 8.00—12.00;

בתל-אביב — במשרדי החבל הימי לישראל, רח' אחד העם 15, קומה ג', בימי ד' בשעות 9.00—13.00.

עולים חדשים יוכלו לפנות ישירות למשרדי החבל הימי לישראל, רח' הנמל 2, חיפה.

לנוחותך תוכל גם למלא התלוש המצורף ולשלוח לת.ד. 1909 חיפה.

הצטרף לצי הסוחר!

לכבוד
הרשות לחינוך והכשרה ימיים תאריך
ת. ד. 1909, חיפה.

הנני מעוניין להרשם לקורס

שם משפחה ..... **כתובת** .....

טל. ..... **השכלה** ..... **גיל** ..... **חתימה** .....

במדינה

דרכי־חיים

הנביא שמרפא לבבות

הוא ניבא את גורלו של המלך עבדאללה — ידע לספר בדיוק את מועד הרצחו ואת המקום המדויק.

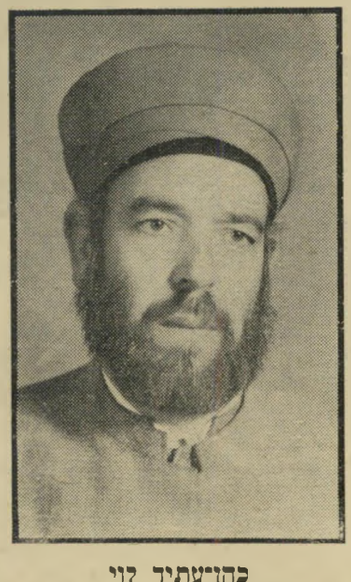
הוא ניבא את מיתתו המשונה של נשיא עיראק, עבד אל סאלאם עארף, שנה שלמה לפני המקרה.

הוא חזה את מילחמת ששת־הימים וידע מראש את תוצאותיה המפתיעות.

האם יש אמת בכוחו המאגי של הכהן השומרוני אלישע לוי? מה עומד מאחורי הקמיעות אותן מחלק הכהן משכם?

„אני מתעסק בעתיד כבר 25 שנים," מסביר לוי את כוחו המאגי. „קיבלתי את הכוח הזה בירושה מאבי. באים אלי מכל הארץ וגם מהעולם. אנשים שהתייאשו מהרופאים הרגילים ומהרפואות שלהם. אני לא נותן רפואות, רק קמיעות. את זה לא מחלקים בקופת חולים, אבל זה עוזר."

ילדים ובאקלאווה. לא רק בשברים של גוף עוסק הכהן, כוחו גדול גם בריפוי לבבות שבורים. והוא מספר: „צעירה

כהן־עתיד לוי
עסקים, מלחמה, בריאות... הכל!

אחת משכם היתה חייה עם גבר בתור אשתו. יום אחד נמאס לו ממנה והוא עזב אותה. היא ניסתה הכל בשביל להחזיר אותו ולא עזר כלום.

„בסוף היא באה אלי. תיכף הבנתי מה היא רוצה. הכנתי לה קמיע מיוחד למקרים כאלה. לא עברו יומיים והאיש שלה חזר אליה על ארבע. מאז הם נשואים בערשר והביאו כבר הרבה, הרבה ילדים לעולם. כל ראש־שנה הם מבקרים אותי ומביאים לי מגש גדול של באקלאווה."

איזה קמיע היה זה? „זה לא סתם קמיע! זה בדיוק אותו קמיע שהיה ליוסף הצדיק. הוא פועל בשביל הכל: הצלחה בעסקים, הצלחה במילחמה, בריאות, הכל."

אז באמת, לא הגיע הזמן לחסל את כל האנאכרוניזם הזה של קופות־חולים ופסיכיאטרים?

משפט

כמו המערב הפרוע

עבדול כארים אבו־סאלם, תושב תל־אביב, ירד עם שניים מחבריו במונית לטיול באילת. כדי להפיג את השיעמום, לגמו השלושה במשך יותר מחמש שעות הנסיעה, כמעט ללא הפוגה. כשהגיעו אילתה, היו כבר שיכורים לאללה.

חיש קל, הצליח עבדול כארים להסתכסך עם צעירה מקומית. המשטרה הוזעקה, ועבדול נעצר. לא נגבתה ממנו כל עדות.

כדאי לך. למחרת, הובא בפני השופט המקומי להארכת מעצרו. דעתו של עבדול עדיין לא היתה צלולה לגמרי. בגימגומים, ביקש להזעיק עורך־דין.

איש לא נענה לבקשתו. במקום זה, הציע לו התובע המשטרתי, לדבריו, להודות באשמה, ברמזו שייפטר בקנס בלבד.

עבדול לא רצה להודות, אבל כאשר

(המשך בעמוד 32)

מאת

פרץ עופר

תצלומים אלה

מבט מהמטוס

מחלון ה־מטוס,

בנמל־התעופה בצירידן, צילם שליח „העולם הזה" שני אנשי ביטחון שווייצריים.

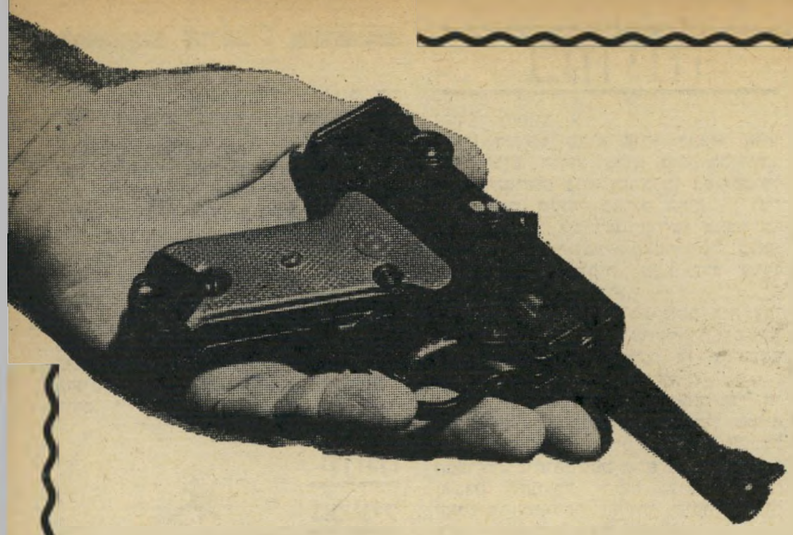
אקדח שקד לא יותר מחצי קילו, אולם לי נדמה היה שהוא קורע תיכף חור בכיס מכנסי. עמדתי שם, בדרכי למטוס ס.א.ס. ממינכן לקופנהגן, ממתין לתורי לעבור דרך המיתקן לגילוי מתכות, ומצפה לאי־נעימות הקרובה המצפה לי.

לא המתנתי הרבה. המיתקן הרגיש נזעק לחיים ברגע שעברתי בין דפנותיו. איש הביטחון הגרמני עצר אותי: „האם יש לך חפצי מתכת בכיס?" „רק זה," עניתי, ושלפתי מכיסי צרור מפתחות.

„אנשולדיגן זי," התנצל איש הביטחון, והורה לי לעבור — בלי לבדוק אם לא נשארו בכיסי חפצי מתכת נוספים — מסוכנים יותר. הצלחתי אם כן להעביר אקדח דרך המיתקן לגילוי מתכות. אולם

בעיקבות התערבות, הצליח שליח „העולם הזה"
להעביר „נשק" בתוך מטוסים ברחבי אירופה

אפשר!

התהליך הביטחוני לא נסתיים. לפני הכניסה לאולם־ההמתנה, לשם הועברו אחרי הבדיקה במיתקן — נערך חיפוש אצל הנוסעים. הפעם, חיפוש על הגוף ובתיקי־היד.

נעמדתי בתור. בתנועה אדישה העברתי את האקדח, באין רואה, מכיס המכנסיים לכיס הז'קט. הסרתי את הז'קט, והטלתי אותו ברשלנות על כתפי.

זילזול
בנקודה רגישה

שוב הצלחתי. גם הבדיקה השנייה היתה בדיחה. נתבקשתי לפתוח את תיק־היד, ולאחר הצצה חטופה בתוכו, ומיס־עקבותיה נהרגו מספר נוסעים, וחנה־לה מרון איבדה רגל.

אם בנמל־תעופה כה רגיש היו אמצעי־הביטחון כה עלובים, מאליו מובן כבר מה היה המצב בנמלים אחרים. שוב ושוב נוכחתי, בחודש האחרון, כי חטיפת מטוס בנתיבי־האוויר של אירופה היא משחק ילדים.

גם אצלי התחיל כל העניין כמשחק ילדים. היה זה ערב יציאתי לנסיעת־עס־קים באירופה, כאשר חבר שחזר זה עתה משם סיפר בהתפעלות על סידורי הבי־טחון הקפדניים בנמלי־האוויר. „אי־אפ־שר להבריח אפילו זבוב, אם הוא עשוי ממתכת," התלהב.

„הא," פלט בבוז איזה שוטה מתוך גרוני. „אני מתערב איתך שאצליח להע־ביר אקדח בנסיעה הקרובה שלי." אינ־סטינקט התעורר ובשנייה האחרונה הוסף־תי: „אקדח צעצוע."

התערבנו על בקבוק ויסקי — וכעבור יומיים עמדתי בתור לפני תאי־החיפוש, בנמל התעופה לוד, בדרכי למינכן. תוך זמן קצר, זכיתי לניצחוני הראשון — שהעכיר דווקא את רוחי: גיליתי ש־אפשר להבריח בלוד אקדח לתוך מטוס, למרות כל הבדיקות.

החיפוש
הראשון

חיפוש בתאי־החיפוש היה יסו־די. נתבקשתי להוריד את המיקסורן, ואיש־הביטחון עבר בתנועות מהירות על כל גופי. הוא לא התבייש לעבור ברי־רוף אפילו על פני החלקים האינטימיים שבגופי. הוא עשה זאת בתנועות טבעיות ובטוחות, לא חשתי כל בושה.

„פתח בבקשה את התיק," הורה איש־הביטחון. פתחתי את התיק. עכשיו יתפסו אותי, הרהרתי. הוצאתי אחד אחד את כל החפצים מתיק־היד. היו שם מספר קשלוגים סכניים, תיק כלי־רחצה, מעט לבנים, ומספר דוגמאות של אבזמי מתכת. האיש בדק ביסודיות את האבזמים. „דוג־מאות מסחריות," הסברתי. פתחתי את תיק כלי־הרחצה ותוכנו התפזר בקול שיקשוק על שולחן הבדיקה. לא כל תוכנו. בתוך הכיס הפנימי של תיק־הרחצה, היה חבוי האקדח. בתנועה משו־עממת התחלתי להכניס חזרה את כלי־הרחצה לתוך התיק. איש־הביטחון לא מישש את דפנות התיק, שנראה ריק. רכסתי את הרוכסן, אספתי במהירות את שאר החפצים ונעלתי את תיק היד. „דרך צלחה!" איחל לי איש־הביטחון בחיוך. „תודה רבה!" עניתי ומיהרתי לעבר היציאה.

לתוך
תא הטייס

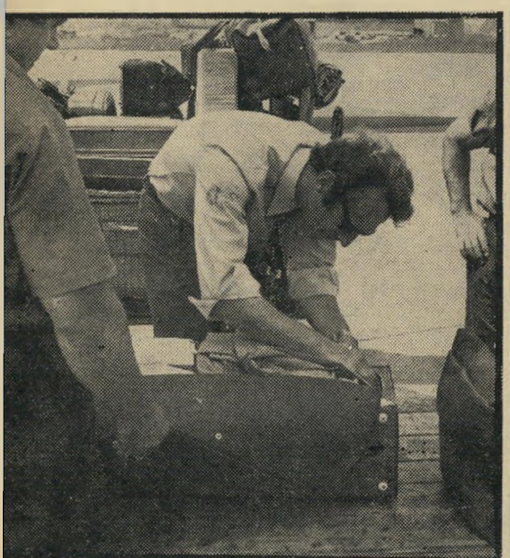
דיילת שד חברת לופטהנזה היתה תחיכה גרמניה אופיינית, בת הדור החדש. בלונדית, דקת גזרה, בעלת עיני תכלת מאופרות איפור קל. פניתי אליה בגרמנית, והיינו לידידים.

מטוס הבואינג אסף מהירות. תוך דקות מעטות היינו באוויר. נמל לוד נעלם מאחורינו. הדיילת שלי, העלמה וובר, הופיעה ובידה מגש עם כוסות מיץ. תה־ליך פיטום האווזים, הנמשך לאורך ה־טיסה כולה, החל.

משימתי, עתה, היתה לבדוק אם ניתן להגיע לתא־הטייס. כשעה לאחר ההמ־ראה התרוממתי ממקומי והתמתחתי. ב־צעדים איטיים התקדמתי במעבר לעבר המחלקה הראשונה, שבקידמת המטוס. הדיילות והדיילים עסקו בשקידה בשלי־פת מגשים מארונות־הקיר. בידי החזקתי את כוס הוויסקי. נעצרתי ליד העלמה וובר וקישקשתי בקוביות הקרח. תוך דקות מעטות כבר פיספסתי בעליצות עם שתי דיילות נוספות זדיל. מדי פעם העפתי מבט לעבר דלת תא הטייס.

הוראות הבטיחות מחייבות שהדלת

צולמו על־ידי שליח "העולם הזה" בנמלי התעופה של אירופה

חיפושים בתצלום זה, שנעשה גם הוא מתוך מזוודות הנוסעים, לאחר שנערך בהן חיפוש, כשהן מוט־ענות למטוס. הנוסעים מגיעים בנפרד מחפציהם.

בנשק דרוך עומד שוטר ליד מכוניתו בשדה־התעופה „קלוטן", כשהוא צופה בדריכות לעבר מטוס הממריא לישראל. המטוס נשלח לחמראה ממסלול מרוחק, חוקף מכוניות־משטרה, כיבוי־אש ואמבולנסים.

הגילוי איש־ביטחון שווייצרי מחטט ב־מזוודתו של כתב „העולם הזה", בנמל־התעופה בצירך, כשעמיתו צופה מחצד. דקה לאחר צילום זה, גילה חאיש את האקדח.

פר טפיחות רשלניות לאורך גופי — שלא כללו את הז'קט שעל כתפי — הורשיתי לעלות למטוס, כשבכיסי האקדח.

היה זה אמנם רק אקדח צעצוע, אולם הוא יכול היה גם להיות אמי־תי. לוא חפצתי, יכולתי, באותו יום לפני שבועיים, לחטוף את מטוס ס.א.ס. לה־ביאו, במקום לקופנהגן, לכל נקודה תחת השמש.

וסצינה זו התרחשה בנמל־התעופה ריב שליד מינכן — אחת הנקודות הרגישות ביותר באירופה. מנמל זה נחטף, רק לפני שבועות מעטים, מטוס שהיה בדרכו ל־פרנקפורט. החוטף האלג'ירי תבע אז כופר של 400 אלף דולר, נתפס רק הודות לטיפשותו שלו. בנמל זה בוצעה גם, בשעתו, ההתנקשות הקטלנית שב־

תהיה נעולה כל זמן הטיסה. היא היתה סגורה. לפתע נפתחה, וטייס־המישנה הו־פיע בפתח. המרחק ביני לביניו היה קטן. יכולתי לעברו בשלושה צעדים. לוא רציתי לחטוף את המטוס, זה היה הרגע: הצצתי את עצמי כאיש חיל־האוויר ה־ישראלי לשעבר, ושאלתי אם ניתן לבקר בקוקפיט (תא הטייס). טייס המשנה הת־נצל וסירב. „הוראות הבטיחות אוסרות עלינו," הסביר לי. „תוכל לראות את התא לאחר הנחיתה, לפני שתרד," הב־טיח לי. הודיתי לו על הטרחה וחזרתי למקומי. המסקנה היתה עגומה. לוא שלפתי אקדח — אפילו את אקדח הצע־צוע שלי — הייתי יכול להצמידו לרקתו של הטייס, בתאו, תוך שניות מעטות.

(המשך בעמוד 32)

אפשר!

(המשך מעמוד 31)

הרגשתי כבר כחושך מטוסים ותיק, חיכיתי בשלווה אולימפית לנחיתה בקופנהגן.

לא היה למה לחכות. לא היו שם בכלל סידורי בטיחות. לא בכניסה — ולא ביציאה. ליד שלט־פירסום גדול של חברת הסרטים ונוס, המזמין את המבקרים להקרנות־הדגמה של סרטים פורנוגרפיים צבעוניים, עם עלילה מלאה ז־צוות שחקניות בין־לאומי — הסתתר תמרור קטן, דומה בצורתו לתמרור אין חניה בארץ. על התמרור הופיעה צורת אקדח, מחוקה בקו אדום ומתחתיה הכתובת ורבודן (אסור). היתה זו דרכם של הדנים להודיע בנימוס שאין חניה לאקדחים.

תותח במעיל

המשך מסעי היה לשוודיה. מטוס ה־ד.ס.9 של חברת־התעופה הסקנדינבית היה ריק למחצה. הטיסה לגטבורג שבשוודיה ארכה פחות משעה. בהזדמנות הראשונה הצצתי, לכוון דלת תא הטייס. לא היו נוסעים במחלקה הראשונה, והמחלקה שבין מחלקת התיירים למחלקה הראשונה היה מופשל. דלת תא־הטייס היתה פתוחה. מישהו רוצה לטוס לדמשק?

גם את השוודים אין חטיפות המטוסים מדאיגות. הדבר היחיד שנשאלתי, ברדתי בגטבורג, היה אם הבאתי איתי משקאות.

אדישות זו — מדהימה. לישראלי כמוני — שררה גם בטיסה מגטבורג להמבורג, איש לא שאל, איש לא התעניין...

גם בטיסות הפנים־גרמניות לא שואלים אותך שאלות. אם אתה רוצה, תוכל להביא איתך גם תותח — בתנאי שייכנס לכיס המעיל. אם אתה רוצה לחטוף מטוס — כל נתיבי האוויר הפנימיים של אירופה לרשותך. בחר לך.

המשחק נגמר בציריך

המשחקים נגמרים שעה שמדובר בטיסות לישראל. שום מנהל נמל־תעופה איננו רוצה כיום לעמוד סמוק־פנים מול מצלמות הטלוויזיה, כפי ש־עמד בשעתו מנהל שדה אורלי לאחר הטבח בלוד. כשמדובר בטיסה לישראל בודקים, ועוד איך.

ההמראה ממנל קלוטן שליד ציריך דמתה למיבצע צבאי. למרות שהאקדח היה מונח הפעם בתוך המזוודה, ליד מספר צעצועי־ילדים נוספים שהבאתי כמתנה, חששתי לבאות.

חיפוש הגוף היה חמור ויסודי. שני אנשי ביטחון ניצבו בכל תא־חיפושים. אחד חיפש, השני השגיח על תגובותיו של הקליינט. כל הכיסים נבדקו, ותוכנו של תיק־היד, וכן התיק עצמו, עברו מיושוש יסודי. העבודה נעשתה בשקט ובמהירות. שני השוויצים אפורי המדים לא פסחו על כלום.

כשיצאתי מן התא, נשמתי לרווחה. התברכתי בליבי על שהפעם ארזתי את האקדח במזוודה. בלב קל עליתי על האוטובוס המוביל אל המטוס.

התברר שהשמחה היתה מוקדמת. מטוס סוויס־אייר חנה בקצה המרוחק של המסלול. אמבולנס, מכונית־כבאים ומכוניות משטרה התפרשו סביבו. בנקודות־מפתח ניצבו שוטרים מזוייגים ברובי־סער.

רציתי לרדת מן האוטובוס ולעלות למטוס. דיילת עצרה בעדי. „רק שני נוסעים בכל פעם!" הורתה. השקפתי מבעד לחלון. חושך בעיניים. על שורת עגלות, ליד המטוס, שכבו כל המזוודות של כל הנוסעים. כל נוסע ניגש למזודתו, פתח אותה לביקורת. בכל מזוודה נערך חיפוש יסודי.

הגיע תורי לרדת. קרבתי וזיהיתי את המזוודה. איש־הביטחון השווייצי התחיל לחטט בין החפצים. האקדח היה בידיו עוד לפני שהספקתי לומר ג'ק רובינסון. „צעצוע," חייכתי.

„כן, צעצוע," הסכים השוטר.

במדינה

(המשך מעמוד 30)

הכריז השופט שהוא עומד לעצור אותו ל־15 ימים, הודיע שהוא מוכן להודות.

כתב־האישום נגדו נכתב בו במקום, על גלילון נייר. עבדול כארים הודה — ונידון להפתעתו לשלושה חודשי מאסר ב־פועל, ושישה חודשי מאסר על תנאי. כאשר התפקח סופית, מצא כבר עצמו בצפון, במחנה מעשיהו.

משפט לא חוקי. רק משם פנה עבדול כארים לפרקליטו, עורך־הדין יעשיהו לויט, ביקש ממנו לערער הן על עצם ההרשעה — והן על גזר־הדין.

כתב לויט בעירעורו: מישפטו של המערער התנהל בניגוד לחוק, תוך סטייה מכללי הצדק היסודיים ועיוות־דינו של המערער. בית־המשפט שגה בהתעלמו מהעובדה, שהמערער הודה בעובדות כתב־האישום המאולתר בהיותו שיכור ולאור פיתוי והבטחות מצד התביעה."

עתה, נותר לראות אם בית־המשפט המחוזי יסכים לדעתם של עבדול וסניגורו.

הווי

איפה הבריונים, כולם?

אילו ידעו גברברי השבע פי שלוש את המצפה להם אותו יום, ספק אם בכלל היו יוצאים לרחוב.

מייק לבינטאל, עולה חדש מאנגליה, יצא לתור את תל־אביב בעזרת חבר ישראלי. השניים, שנקלעו במהלך סיורם לסביבות קולנוע תמר, נעצרו ליד התקהלות.

„מה עושים פה," חקר מייק את ידידו. בקושי רב עלה בפי הישראלי להסביר את יסודות ושיטת מישחק־המזל, הרווח על מידרכות העיר — שבע פי שלוש (העולם הזה 1796). מייק ניצת מייד. לא עזרו הסברי הידיד כי החוק אינו רואה בעיין יפה את מנהלי המישחק בדיוק כמו את מישתתפיו. מייק לקח את הסיכון ופיזר כמה מטבעות של לירה על שולחן הקרטון הרשוע.

קי־אייי... מזלו שיחק לו ושלוש פעמים רצופות זכה. הפעם הרביעית היתה הגורלית.

מייק הניח את כספו על ה־פי שלוש, כלומר, על הסיפרה שבע. אם יזכה יושלש הכסף אותו הניח — עשר ל־י שלמות וטובות. מייק זכה והחורבן החל.

היו במקום ארבעה גברברים כהי מבט. אחד חטף במהירות את השטרות, הספל והקוביות, שני נתפס בלוט, שלישי התכבש על הארגז והרביעי ביצע את איוולת חייו ושלח ימנית ארוכה לליסתו של מייק. לגבי מייק היתה הימנית מהירה כמו שיחת טלפון טראנס אטלאנטית. הוא עצר אותה באיבה, עשה משהו מהיר ליד המוטת, והבריון נע במסלול מדוייק סביב פסי תמר ונחת ליד תמונות הפירסומת לסרט האחרון.

גברתן שני שנחלץ מאי־שם, שמע רק את שאגת הקי־אייי, שליוותה את תנועותיו של מייק, את השאר סיפרו לו ידידיו

7 פי 3

אגרוף טראנס־אטלנטי

בחדר מיקרי אסון. כשהיה השטח מטואטא למשעי, תפש הידיד הישראלי את מייק וניקה אותו מהמקום תוך שנייה.

העולה מאנגליה, נמוך קומה ובעל פני־ילד, הינו מומחה לאיקידו — אחת משיטות הלוחמה היפאניות הקטלניות ביותר.

האם זוהי הרפואה לביריוני תל־אביב?

ההתרחש לראשונה הנס ההרין השווה מיליון

ע"ד חדשיים

ואני אראה לכולם מי אני באמת. כשדוקטור בירו יוציא לי מהבטן את התינוק שלי, יראו סוף־סוף כולם, איזה אשה אני!"

היא חזרה שוב. ויקטוריה בינהקר, אשה מושלמת שעד לפני שנים מעטות היתה גבר מושלם.

העובדה שהפכה לאשה „בכל המובנים" כדבריו של ד"ר מאירסון מן המכון לרפואה מישפטית בתל־אביב, היא כאין וכאפס לעומת הסנסאציה העולמית שנשאת לדבריה ויקטוריה ברחמה: „אני הרה, בחודש השביעי!" היא תופחת ב־גאווה על הכרס שבין שיניה.

לפני כשלוש שנים, בביקורה הקודם של ויקטוריה בארץ, היתה רחוקה מאוד מעליצות או גאווה. אז, היתה קרובה יותר לאיבוד עצמה לדעת („העולם הזה" 1738). „אם לא ישנו לי את השם מויקטור לויקטוריה ואם לא יחליפו לי ברישום את המין מזכר לנקבה, אקפוץ ממגדל שלום," אמרה אז ויקטוריה ופרצה בבכי („העולם הזה" 1738).

באותם ימים היתה עדיין ויקטוריה רווקה. היא נזקקה לשינוי סעיף המין כדי שתוכל להינשא לבחיר־ליבה הגרמני, האנס וייבר, מרצה באוניברסיטה בברלין־המערבית.

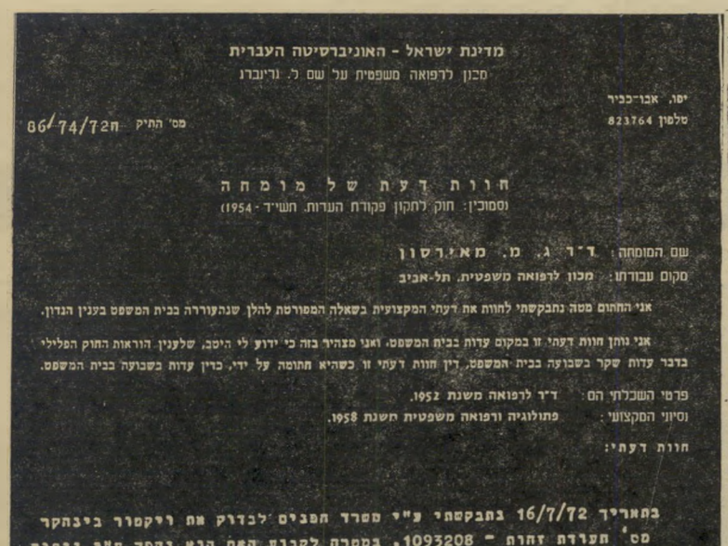
מישרד־הפנים סירב בשעתו להסדיר לה את השינוי בתעודת־הזהות. פקידי המישרד טענו כי רק אחרי שתעבור ויקטוריה, אשר אז היתה עדיין רק חצי אשה, ניתוח משלים — ישונה הסעיף בתעודת־הזהות.

בארץ סירבו לנתחה. לדבריה אמר לה אז ד"ר ברוך פדה מבית־החולים „תל־השומר," כי לדידו היא יכולה להישאר כמות שהיא: חצי גבר, חצי אשה.

אך ויקטוריה לא נשארה חצי־חצי. את אשר אירע מאותו יום בו עזבה את הארץ בוכייה וממורמרת, ועד לשובה בימים אלה, גוללה הגבר לשעבר, בעלת הרחם המושתלת בהרחבה:

„אנשים אוהבים דברים משונים"

חרי שעזבתי את הארץ כבר לא היה איכפת לי משום דבר. נסעתי למינכן, שמה אף אחד לא מכיר אותי, והתחלתי עובדת בתור זונה. בחיים שלי לא עבדתי זונה. אבל עכשיו החלטתי שאני מוכרחה את הכסף, לא איכפת לי

המיסמך הרפואי

זוהי התעודה אותה קיבלה ויקטוריה ביינהקר כהוכחה למישרד הבריאות, כי אכן הפכה מגבר לאשה לכל דבר לאחר שעברה ניתוח שינוי המין. בעזרת התעודה מקווה ויקטוריה להסדיר סוף־סוף את שינוי מינה בתעודת־הזהות הישראלית שלה מזכר־רווק לנקבה־נשואה.

הגינקולוג-גבר שהפך אשה נכנס להריון?

שינוי התעודה

כך נראתה ויקטוריה בעת שהוציאה את תעודת־הזהות אותה היא מבקשת לשנות היום. בתמונה משמאל — ויקטוריה, בת ה־45 כיום, חושפת בגאווה אימהית בטן־תפוחה ושדיים שופעים. „הרופאים שבדקו אותי בגרמניה קבעו שאני בהריון," היא שמחה להודיע.

בעברית. צעקתי רק בגרמנית: „הילפה! הילפה!" עזרה! עזרה!, וזה מה שהציל אותי. למה שאם הייתי צועקת בעברית מי יודע אם הייתי פה היום בשביל לספר את כל הסיפור הזה.

„האנס נורא רצה ילד..."

שבועות היינו בבית־חו־לים. הדוקטור בירו סיפר לי שהש־תיל לי רחם של אשה ערבייה שמתה ב־תאונת־דרכים. אחרי שבועיים קיבלתי וסת והייתי מבסוטית עד השמיים. פעם ראשונה בחיים שלי שהרגשתי כמו אשה באמת. שמחתי כמו ילדה בת 12.

אחרי השלושה שבועות הוציאו אותנו מבית־חולים באמבולאנס והביאו אותנו לשדה־התעופה בקהיר. משם טסנו לפרנק־פורט.

כשבאתי לגרמניה קיבלתי שוב פעם כאבים לא נורמליים, והכניסו אותי ל־בית־חולים אוגוסטה ויקטוריה בברלין. שם שכבתי עד שהכל התחיל לעבוד אצ־לי בסדר. אז נסעתי להאנס.

הוא השתגע משימחה לראות אותי ו־תיכף הלכנו אל ההורים שלו, שהיו נחמ־דים מאד, ולקחנו גם את האחות שלו וכולם ביחד הלכנו לכנסיית סאן־פאולו ושמה התחתנו.

אחרי חודשיים מהחתונה נכנסתי להר־יון, למה שהאנס נורא רצה שאני אביא לו ילד. אני לא כל כך רציתי אבל אחרי שכבר הייתי בהריון והרופאים בברלין נתנו לי אישור על זה, הייתי מאושרת כמו אני לא יודעת מה.

איך! עבדתי כמו סוס, יום ולילה. בשי־שה שבועות עשיתי 120,000 מארקים.

אנשים אוהבים כאלה דברים משונים, לא לפה לא לשם, לא לגמרי גבר, לא לגמרי אשה. הם אהבו את זה ואני עשיתי מזה כסף.

עם הכסף נסעתי לברלין לחבר שלי האנס והוא סידר לי דרכון מזוייף שעלה 5000 מארק בשביל לנסוע לקאזאבלאנקה, לניתוח הגדול. עכשיו שהיה לי הכסף, לא היה מה שיעצור אותי לעשות את ה־ניתוח. אפילו שידעתי שאני בתור ישר־אלית נוסעת עם דרכון מזוייף לארץ ער־בית, ששמה אם ידעו מי אני באמת, בטח ישחטו אותי.

היתה איתי חברה יווניה שגם היא היתה פעם גבר וגם היא רצתה לעשות עכשיו את הניתוח הסופי בשביל להיות אשה. טסנו מברלין לאורלי, ושם החלפנו למ־טוס ערבי של מארוקו וטסנו איתו לרא־באט.

כשהגענו לקאזאבלאנקה היה תשע ב־לילה. הלכנו לישון באיזה בית־מלון ותי־כף בבוקר הלכנו לבית־חולים. חיפשנו שם את דוקטור בירו. בכל העולם הקוק־סינלים יודעים שהוא הרופא־מנתח הכי טוב למקרים שלנו.

כששאלנו עליו קיבלנו שוק. אמרו לנו שהוא נסע לעבוד בבית־חולים בקאהיר, ברחוב דה פפה. קוראים לבית־חולים הזה: קלין דה־פארק.

„קשורה וכאבים עד השמיים"

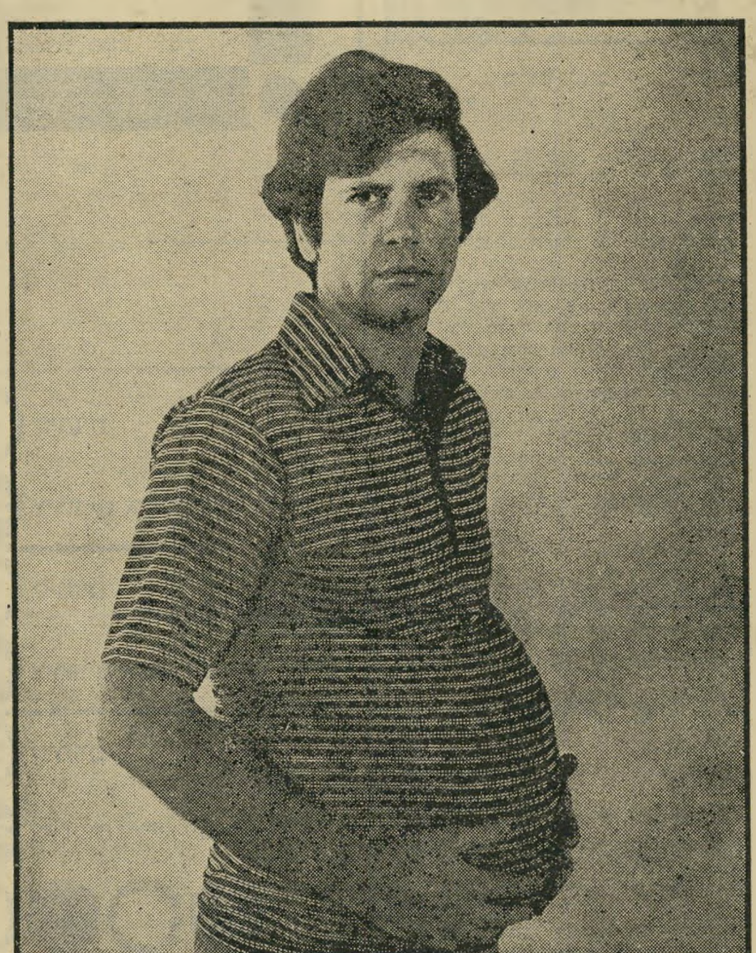
מרתי למרתה, שלי אין כבר מה להפסיד. אם אני חוזרת לגרמניה חצי גבר אז האנס שלי לא מתחתן איתי. יותר טוב לי המוות מהמצרים אם הם יתפסו שאני ישראלית, משלאבד את האנס שלי.

למרתה לא היה כסף בשביל הנסיעה לקאהיר, אז אני הלוויתי לה את הכסף ו־נסענו. שילמתי 2000 מארק כל כרטיס לקאהיר וכשהגענו נכנסנו למלון ושינג־טון שמה.

ביום המחרת נסענו לרחוב דה פפה ונכנסנו למחלקה של דוקטור בירו. הוא כבר ידע שאנחנו שתינו באות, כי טילפנו לו מהבית־חולים בקאזאבלאנקה.

נתתי לו 15,000 מארק בשביל שתינו והוא השכיב אותנו במחלקה שלו. אחרי כמה שעות באה אחות ערבייה, פאטימה קראו לה, ונתנה לנו זריקה שנהיינו ממנה מטושטשות כמו שיכורות. אחר כך אני זוכרת בקושי.

לקחו אותנו לחדר ניתוח, על מיטה כ־זאת עם גלגלים והניתוח לקח שש שעות. שלושה ימים שכבתי בלי הכרה מהכאבים ומהנרקוזה. אחר־כך התעוררתי ומצאתי את עצמי קשורה למיטה, וכאבים עד ה־שמיים. עד היום אני לא יודעת איך זה שהייתי בנרקוזה לא צעקתי מהכאבים כתבתי מיכתב לד"ר בירו במצ־ריים וסיפרתי לו שנכנסתי להריון והוא תיכף שלח לי מיברק בחזרה, שמתי שיגיע הזמן שלי להוליד הוא יבוא לגר־מניה והוא יהיה הרופא שיוציא לי את הילד.

נישואים בכבוד

סוף־סוף זה הכל העבודה שלו. רק לו אני חייבת תודה על החיים החדשים שלי. לא לאף רופא ישראלי אחד!

באתי לישראל בשביל לסדר עד הסוף את הניירות שלי. עכשיו כבר אף אחד לא יגיד לי להישאר חצי אשה. קיבלתי אישור מדוקטור חשוב באוניברסיטה ש־אני אשה עם כל המובנים, ומישרד הפ־נים מוכן עכשיו לסדר לי את השינוי. עוד כמה ימים אני מקבלת את התעודת־הזהות החדשה וחוזרת ישר לגרמניה.

הייתי מוכרחה את התעודת־זהות ה־זאת. זה לא בשביל הכבוד שלי להיות נשואה על פספורט מזוייף. למה שה־פספורט שעליו התחתנתי עם האנס זה הפספורט שנסעתי איתו למצריים. ואני לא רוצה שהילד שלי יהיה לו אמא נשו־אה בצורה מזוייפת. אני רוצה שיהיה אצ־לו הכל ישר וחלק מהרגע שהוא נולד.

עוד חודשיים אם ירצה השם אני אביא את הילד שלי ויותר אני לא צריכה ב־חיים.

אני לא חושבת על הפרס הזה שמדברים עליו, על המיליון לירות שטרלינג שהב־טיחו לתת לגבר הראשון בעולם שיהיה בהריון. אני לא גבר. אני אשה כמו כל אשה אחרת!

הריון בפלאקאט

האם יהפוך הרעיון המדהים — גבר המסוגל להרות ולילדת — מפלאקאטים פיקנטיים של התנועה לשיחרור האשה, לממשות? התשובה תינתן בעוד חודשים בדיוק, אליבא דויקטוריה: „אז אלד, והרופא המיילד שלי יהיה הדוקטור ממצריים שהשתיל לי רחם."

סבן — טלית מציגים:

קליף ריצ'ארד

Cliff Richard

* בליווי תזמורתו של **בריאן בנט** מ„הצללים"
* **שלישיית הבונז**
* **רוי יאנג**, זמר נשמה אנגלי
* **שלישיית הצ'רצ'ילים**

מנחה: **דני ליטני**

4 הופעות בלבד בישראל

* **מקהל גלבוע** ע"י מעיין חרוד
יום רביעי 16.8 ב־8.30
* **ירושלים** „בניני האומה"
יום חמישי 17.8 ב־8.30
* **חיפה** „בית צ'רצ'יל" הטכניון
יום שישי 18.8 בחצות

קליף ריצ'ארד ותזמורתו בלבד.

* ת"א „היכל הספורט"
מוצאי שבת 19.8 ב־8.30

כרטיסים ב„רוקוקו", טלפון 223663, ב„לאן" וביתר המשרדים בת"א והסביבה. לקבוצות וארגונים טל. 248824.
בירושלים „כהנא" ו„לאן הערב" טל. 222831.
בחיפה באגודת הסטודנטים ובכל משרדי הכרטיסים בעיר.
למקהל גלבוע כרטיסים בקופות כרטיס:
טבריה, עפולה, נצרת, בית־שאן
ובערב המופע בקופת האמפיתיאטרון מקהל גלבוע.

סינוויץ גדולים יותר בטפסים שיטתיים

8 סימנים
28 צירופים אפשריים
9 סימנים
84 צירופים אפשריים
10 סימנים
210 צירופים אפשריים

פרטים בכל תחנות האיסוף של טוטו

מפעל הפיס

במדינה

נוער

חופשה

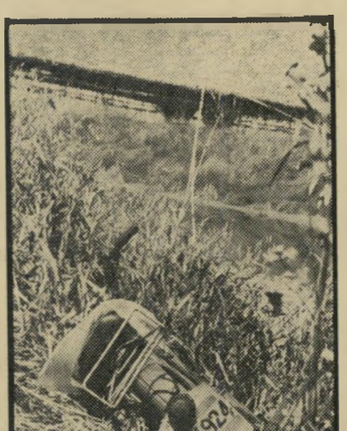
על גלגלים

מה עושה ילד בחופש הגדול?

בקייטנה אפשר להשתעמם רק שבועיים עד חודש. ספרים? לא כל אחד מוצא עניין בעיסוק זה. הפתרון: מתארגנים בחבורות ועושים נזקים.

הקבוצה בת חמשת הילדים שנעה ל־אורך גדות הירקון נדאחה תמימה לגמרי. גילם הממוצע היה כ־14. הם הקימו רעש רב אך בלתי מזיק.

„תגיד תודה!" עברה כרבע שעה של שעשועי דייג שלווים ולפתע נחרד

טילון גנוב
חופש גדול — גדול מדי

השקט ברעש של טילון מתקרב, כשהוא מופעל במלוא העוצמה על המהלך הרא־שון.

„תראו מה שמצאנו," קראו שני המזי־קים שנעלמו בחורשה, אל המשתכשכים במיים. עוד רגע וכל החבורה היתה רוכ־בת לסרוגין, שניים שניים, על הטילון האומלל. איש מהם לא ידע בדיוק מה מבדיל בין מהלך ראשון לשלישי. העסק נע, והם לא נזקקו ליותר מכך.

לא עבר זמן רב ואירע תקר בגלגל האחורי. „נראה אם הטראנטה הזאת יכו־לה לנסוע עם פאנצ'ר!" אמרו ועשו. ו־הטראנטה, בלית ברירה, נסעה.

מבוגרים שטיילו במקום, פנו אל הנע־רים וניסו לשכנעם להחזיר את הגניבה. „רק נגמור את הבנזין וכבר נחזיר," היה המענה. מישהו מהמבוגרים הלך לקרוא לשוטר ולא חזר.

הסוף היה שהבנזין באמת נגמר, אך הטילון לא הוחזר כי אם הושלך אל בין הקנים שעל גדות הנהר. כשהעיר להם מישהו על כך, צעקה אליו מקהלה ילדו־תית: „תגיד תודה שאנחנו לא מטבי־עים את הסוסטוס בירקון!"

דרכי־אדם

הסרטן

מול הים

„כשהייתי בן 62, אמרו לי הרופאים שיש לי עוד שישה חודשים לחיות. היום אני בן 77 ולא ראיתי צורה של רופא כמעט 15 שנה."

על המזח הישן, המבדיל בין ימה של יפו לזה של תל־אביב, קוראים לו יחזקאל הדייג. „השם האמיתי שלי זה יחזקאל שלוש. לא, אני לא קרוב של השלוש הזה המפורסם מתל־אביב הישנה, גם לא של זה מהמישטרה," אומר הדייג הזקן.

אפשר לראותו על המזח מוקדם בבוקר, לפני הזריחה או עם ערב לפני שקיעת השמש, כשהוא בא ומתארגן על מקומו הקבוע בקצה המזח, ליד הברזלים החלודים, לדיג־לילה.

„פעם הייתי צעיר," אומר יחזקאל ו־מחייך, „היתה לי משפחה, היה לי מקצוע. הייתי פתח רכב, היתה לי מסגריה קטנה במנשייה. עבדתי כמו חמור ונתתי הכול לילדים.

„הכול הלך כמו על שמן זית," ממשיך הזקן, „עד שאשתי מרים זכרונה־לברכה, מתה. הייתי בן 52. הילדים, חלק מהם היה בצבא וחלק הלך לגמור את הגימנסיה. בבת אחת איבדתי את כל ה־עולם שלי. הבית הפסיק להיות בית, והחיים, חיים."

ערב עוטף את המזח הישן ופניו של יחזקאל הדייג משחירות. „אחד אחד הם עזבו אותי. השניים הגדולים נסעו לאמ־ריקה, לחפש את המזל. הבת התחתנה ועברה לגור בחיפה ואני נשארתי לבד. לבד בבית ערבי גדול, עם הרבה חדרים, עם תיקרות גבוהות, בלי חשק ורצון לכלום."

החוט בידיו של הזקן מעלה דג נוסף. „ככה עברתי עשר שנים. יום עובד, יו־מיים לא. העסק הלך לעזאזל ובסוף מכרתי אותו. ופתאום התחילו הכאבים. בהתחלה חשבתי שזה מהסיגריות. הייתי משתעל ו־יורק, החזה כאב לי ולא יכולתי להירדם ב־לילה. הפסקתי קצת לעשן, אבל זה לא עזר. להיפך — נהיה יותר גרוע. הלכתי לרופ־אים. צילמו, בדקו ושתקו. התחלתי לח־שוד. לאט לאט, מסה משם, נתנו לי להבין את המצב שלי."

יש אכילות? שני דייגים, סלי ניילון ומקלות במבוק בידיהם, עולים על המזח וקרבים לראשו. „אהלן יחזקאל! יש אכי־לות?" „יבש," זורק לעברם הזקן ומפנה מקום בראש־המזח לחדשים.

בחצי קול ובפנים מושפלות הוא ממשיך בסיפורו: „הלכתי לרופא שלי, נכנסתי אליו הביתה ואמרתי לו: תראה דוק־טור, אני יודע הכול מה שיש לי. הרבה לא איכפת לי, אין לי פחד מהמוות, למה אין לי הרבה מהחיים, אבל דבר אחד אני מוכרח לדעת: כמה עוד נשאר לי לח־יות?"

„בהתחלה הוא לא רצה להגיד לי. אמר: ,שטויות, הכול יהיה בסדר,' ועוד זבל כזה. בסוף גילה לי: עוד שישה חודשים. קמתי והלכתי ממנו. טיילתי קצת ביפו ואיכשהו הגעתי לים. לא, לא היה לי שום כוונה לגמור עם החיים. סתם באתי קצת לראות נחמה בים.

„עמדתי הסתכלתי בדייגים, נשמתי את האוויר הטוב ובסוף ניגשתי לאחד ואמרתי לו: עשה טובה תן לזרוק פעם. הוא נתן ומאז לא הפסקתי. הדג הראשון שהו־צאתי, תפס אותי לכל החיים.

אני בא פה יום־יום, בקיץ כמו בחורף, לפעמים אפילו פעמיים ביום. בבית אני הולך רק לישון, וגם זה לא לוקח לי הרבה זמן. זקנים כמוני לא צריכים הרבה שינה. הדיג זה החיים שלי. זה מה שנתן לי את הבריאות, וזה מה שנותן לי את הכוח להמשיך לחיות מיום ליום."

דייג בריא שרוש
עוד שישה חודשי חיים

קולנוע

סרטים

הסנדק קונה סוס חדש

שיטת מסחר יהודית מפורסמת היא ש־כאשר מישהו פותח קיוסק ברחוב מסויים, ואותו קיוסק מצליח, הופכים כולם את חנו־יותיהם באותו רחוב לקיוסקים ואחר־כך מתפלאים מאוד כאשר אף אחד מהם אינו עושה עסקים.

בהוליבוד יש עיקרון דומה. אם מישהו עושה סרט שמצליח, מייד עושים עוד כמה עשרות סרטים כמוהו, ואיש אינו מבין אחר־כך, מה בעצם פסול בכל החיקויים למיניהם.

למשל הסנדק. הוא כבר הכניס למעלה מ־100 מיליון דולר, הוא ממשיך למשוך המונים להגאתם הבלתי מסויגת של מנהלי חברת פאראמונט, וכל האחרים מת־פוצצים מקינאה. הפיתרון: המוני הפקות מכל הסוגים, כולן מסביב למאפיה, שהמ־פורסמת שבהם, ניירות ואלאקי הופקה על־ידי דינו דה־לורנטיס, בויימה על־ידי טרנס יאנג, ומופיע בה בתפקיד הראשי לא אחר מאשר צ׳ארלס ברונסון.

נוסף לכך, יש סנדקית ובנו של הסנדק ובקרוב ודאי גם נזכה לסנדק רוכב שוב. וחברת פאראמונט החלה כנראה לפתע לקנא בכל החקיינים הללו שמנצלים בעצם את עמלה שלה. המסקנה, הם יקנו לסנדק סוס, לפני שהאחרים ירכיבו אותו שנית.

ואכן, לפני שבוע, הוכרז בארצות־הברית באופן רשמי שבתאריך 24 במרץ 1974, יוצג בהצגת בכורה סרט בשם הסנדק, חלק ב׳. את התסריט יכתוב מאריו פוזו, מי שכתב את רב המכר המקורי, הבמאי יהיה פרנסיס פורד קופולה, שעשה את חלק א׳, והחברה תשתדל להחתים כמה שאפשר יותר שחקנים מן הגירסה הרא־שונה, כדי שהקהל כולו ירגיש בחיק המש־פחה כאשר יבוא לראות את הסרט.

תדריך

תל־אביב

★★★ **השוד האלגנטי** (אופיר, אר־צות־הברית) — שוד מחוכם המבוסס על העיקרון שגונב מגנב פטור, ואין גנב אחד מעז להלשין על שביזתו נגניבה בידי אחר. ווארן באיטי וגולדי האון משעשעים.

★★ **צ׳ארלי בראון** (אורלי, ארצות־הברית, רק בהצגות יומיות) — סרט מצו־ייר שבדיחותיו מכוונות בעיקר למבוגרים ולאלה שמכירים את הסידרה המצויירת ה־פופולארית, באותו שם, המתפרסמת ב־מאות עיתונים באמריקה. ילדים לא יבינו מכל זה מאומה, אבל כרגיל, גאוני הפצת הסרטים בארץ, החליטו שדווקא ילדים צריכים לראות אותו.

★★★★ **מה נשמע דוק** (פאר, אר־צות־הברית) — אוסף הצחקות מקצועיות מכל תולדות הקולנוע מושאלות בכישרון רב על־ידי הבמאי פיטר בוגדאנוביץ׳, ב־קומדיה מצחיקה ומטורפת על נערה שנט־פלת למוסיקולוג מפורסם.

★★ **המפתח לקשר** (סינרמה, אר־צות־הברית) — שרותי הביון מחפשים את האשם בפיצוץ מיתקן גרעיני סודי. סרט מתח מלא תפניות שמתבלבל בכל פעם שהוא מנסה לחדור לעומק שאלות כמו: חדירת המשטרה לתחום הפרט, ו־כדומה. ג׳ורג׳ סגאל ומייקל סאראזין בתפקידים הראשיים.

★★★★ **מרק בידוז** (תכלת, ארצות־הברית) — האחים מארקס מלגלגים על עולם ומלואו, בפארסה בעלת צביון פולי־טי על מלחמה בין שתי מדינות דמיוניות. סרט קלאסי שכדאי לראות.

ירושלים

★★★ **הגן של פינצי קונטיני** (אר־נון, איטליה) — גירסתו הרגשנית של ויטוריו דה סיקה, לרומן מפורסם על הכחדת יהדות איטליה במלחמת־העולם השניה. שיחזור נאמן של התקופה וכמה מן הטיפוסים שחיו בה.

חיפה

★★★ **שגעון הגדולות** (ארמון, צר־פת) — פארודיה מצחיקה מאוד על רוי בלאס של ויקטור הוגו, כאשר איוו מונטאן הוא המשרת המתאהב במלכה, ולואי דה פינס, הוא כצפוי, אדונו ה־הרחרן והרתחן.

★★★ **חתולים בצמרת** (פאר, אר־צות־הברית) — הולכי על ארבע של דיסני, כרגיל, פיקחים וחכמים מכל ההול־כים על שניים, בעוד סרט מצוייר שיגרום

הסנדק מתחת לשולחן

כנופיית העקומים (צפון, תל־אביב, ארצות־הברית) — מאחר וה„מאפיה" באופנה, אבל „סנ־דק" יש רק אחד, צריך לנסות ולמצוא סיפורים מסביב ל„סנדק" כמו למשל „הכנופייה שלא ידעה לירות", סיפור מצחיק מאת ג׳מי ברסלין, עיתונאי אמריקאי, שהיה לרב־מכר לא מבוטל.

אלא שלא כל מה שמצליח בדפוס, חייב להצליח גם על הבד. וכל מי שאיתרע חוסר מזלו והלך לראות סרט זה, נוכח בכך על בשרו. הסיפור הוא על כנופייה בלתי מוכ־שרת של בריונים המנסה לחתוך לעצמה פרוסה מן העוגה של העולם התחתון הניו־יורקי, כשהסבתא המתנועעת בקושי, אבל מנופפת סכין מטבח גדולה, מדרבנת אותם מאחור. אבל איזה סיכויים יש לשלומיאל הלוחץ על הדק והאקדח מתפוצץ בידו? מובן שסיכוי אפסי, אפילו אם יש לו אריה במרתף, ואפילו אם יריבו, מתחבא כל בוקר מתחת לשולחן כאשר אשתו מדליקה את המכונית (אם תתפוצץ המכונית, שתיפגע רק זוגתו).

אמנם יש פה ושם כמה בדיחות לא רעות, כמו תעלוליו של אותו בן־סיציליה אשר בא להשתתף במירוץ אופניים בניו־יורק, ונשאר במקום כדי לאסוף תרומות לכנסייה הקא־תולית. את התרומות הוא מכניס לכיסו כנציגה הרשמי של

ואן־פליט (שיער לבן): המאפיה הזוללת

הכנסייה. ג׳רי אורבך, שחקן במה ומחזמר שמתחיל לאח־רונה להופיע בסרטים, ג׳ו ואן פליט, וליונל סטאנדר, זו־כים כל אחד, לכמה שברי רגעים מוצלחים, אבל בסך־הכל, כל הסרט הוא כמו בקבוק תסס שהוציאו ממנו את הגז.

פותחה, נעזבה וגם התעוורה

נורית (תל־אביב, תל־אביב, יש־ראל) — אז תקשיבו טוב ילדים: שושנה—סינדרלה—שילגיה, שסב־לה נורא מאמה החורגת ומאביה רודף הבצע, התאהבה בנסיך—צפרדע—נהג משאית. היא בורחת מן הבית אל זה שהיה לבעל־ליבה, והדואג להיות עד מהרה גם בעל גופה. ברקע מצלצלים פעמוני־נישואין, ואז מתהפכת המשאית עם הנסיך. שושנה—סינדרלה—שילגיה מאמינה שאישה נהרג (זה משום שאמו הקנאית שכחה להעמיד אותה על הטעות), וחוזרת לבית אביה עם זיכרון בחודש השני מן האהוב שאיננו. האבא מתרתח, האמא החורגת מסכסכת, הבת רצה לכינרת, היא כמעט קופצת פנימה, אבל מתחרטת, יולדת את המזכרת, ובדיוק כאשר נדמה שהיא עומדת לגווע יחד עימה מרעב, היא נדרסת קצת על־ידי שלושת הגמדים המופלאים. מן התאונה היא מתעוורת, כי הרי מזה היא עוד לא סבלה בסרט, אבל חוץ מזה היא מר־גישה טוב מאוד — תודה רבה, בחברת שלושת הדודים־גמדים הטובים שהם כליזמרים נוודים, ונעזרים בקולה הערב של האם הבלתי חוקית—העיוורת־הנאה, כדי לאגור כספיק ממון להזנת פיותיהם שלהם, וזה הקטן, אבל המת־פתח במחירות, של הרכה הנולדה, שאינה אלא נורית בכבודה ובעצמה.

בינתיים, כפי שקל להניח, נסיך—צפרדע—נהג משאית, לא מת בכלל, אבל הוא חושב ששושנה—שלגיה—סינדרלה שלו התאבדה. לכן, מרוב ייאוש הוא התחיל ללמוד זימרה ועד מהרה הוא הופך לנסיך—זמיר—אליל נוער. יום אחד הוא פוגש במקרה את נורית הקטנה, זו פותחת את פיה הגדול, ומייד הם נקשרים זה אל זה בחיבה אמיתית. שוב

אליאן וקשת: זמר הייאוש

בדרך מקרה, מצליח הנסיך—זמיר—אליל הנוער, לא לראות את הדודים ולא לראות את האמא העיוורת כל אותו זמן שהוא נפגש עם הילדה, אבל הוא ממנן את הניתוח היקר (ככה זה אלילי־זמר, כשילדה מבקשת מהם כמה אלפי לי־רות הם מייד תופסים תאלטורה בלונדון, ואת הכסף נות־נים לילדה), שבעקבותיו האם שבה לראות. בינתיים הנסיך מתכונן להינשא לזו שהפכה אותו מצפרדע לזמיר, אבל ברגע האחרון הוא שומע את קולה של שלגיה—סינדרלה—שושנה מזמר שיר ישן ואהוב (השיר שלהם) מן הרחוב, ומייד הוא רץ אל זרועות אהובתו, כשנורית־קופידונה מת־בוננת בהם במבט שופע אהבה. סוף.

סיפור אהבה בחיתולים

מלודי (חן, תל־אביב, אנגליה) — סרט זה אפשר היה לכנות „שנ־תיים לפני הקייץ שחלף", או „שלוש שנים לפני, והיה אם", וכן הלאה. זה סיפור על מערכת החינוך הפגומה באנגליה, על הורים שאינם משתד־לים די הצורך להבין את ילדיהם, על אהבה תמימה (בגיל 12 כנראה זה עדיין כך), ועל מרד הילדים נגד המבוגרים שמנסים להפריע להם בכך.

מובן שזה לא רציני. מארק לסטר וג׳ק ויילד, שני כוכבי „אוליבר" היו זקוקים לתפקידים ראשיים, רצוי יחד, משום שכך זה עבד יפה מאוד, ומכאן, כנראה, סרט זה. לסטר היפהפה (כמעט כמו נערה) הוא כמובן המאהב באיבו, ויילד (כמו ב„אוליבר") הוא הידיד הקונדסי ואילו הילדה טרייסי הייד היא מלודי האהובה.

הסרט כולו נוטף דבש, הדמויות שיגרתיות להחריד, בין אם זו אמא שבין מסיבה אחת לשנייה אין לה פנאי אלא ליישר לבנה את העניבה, וזה מסמל בעיניה מילוי תפ־קידי האם, או האבא שלוגם יותר מדי בירה, מדבר יותר מדי על הדודים הכרסתניים שלו, והוא המוני מדי לטעם בני משפחתו. גם הסיפור עצמו הוא דליל דיו, כך שהבמאי ממלא לא מעט חורים בהליכות לאורך רחובות לונדון,

ויילד (עם צעיף): המאהבים שבדרך

ועוד תמונות הווי מסוג זה.

אבל בעזרת מוסיקה ערבה לאוזן של ה„בי.ג׳יס", ובחת־חשב בעובדה ששלושת הצעירים הם בהחלט סימפטיים, זה לא סבל.

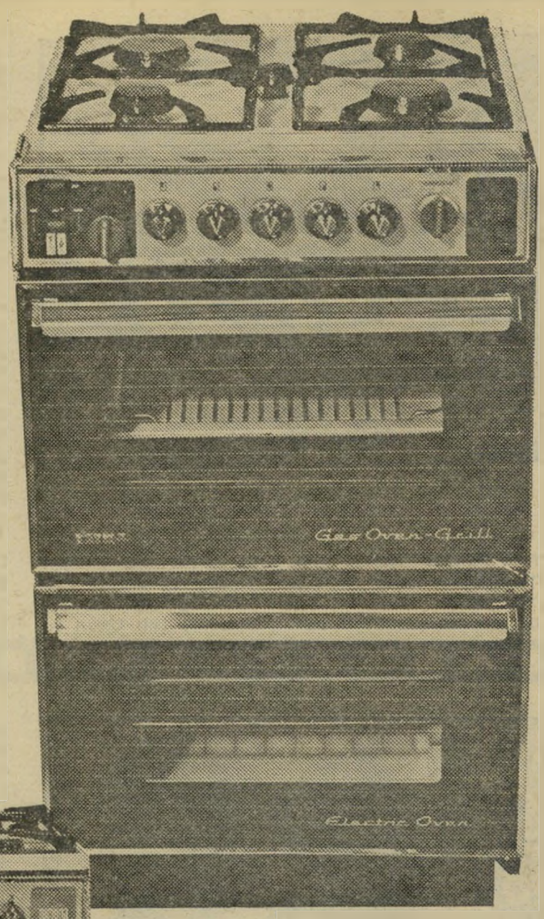
פזגז

PAZGAS

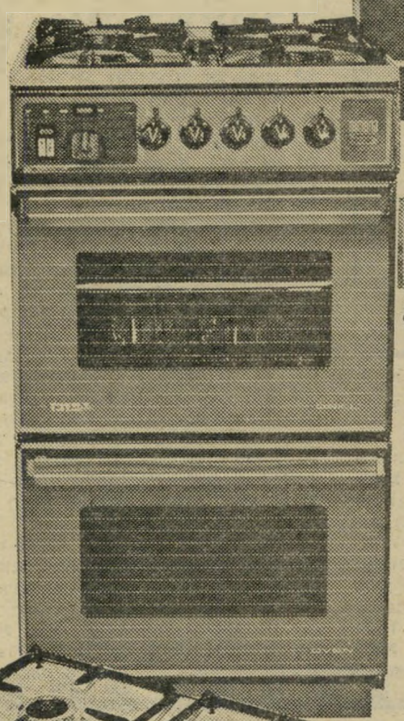
החברה הגדולה ביותר מציעה לך את המבחר הגדול ביותר

לקראת ראש השנה, פזגז מציעה לך מבחר עשיר מאין כמוהו של תנורים המופעלים בגז או בגז ובחשמל, בעלי תא אחד או בעלי שני תאים, מבחר של כיריים יפים ומשוכללים.

תנור אשף
2 תנורים בתנור אחד

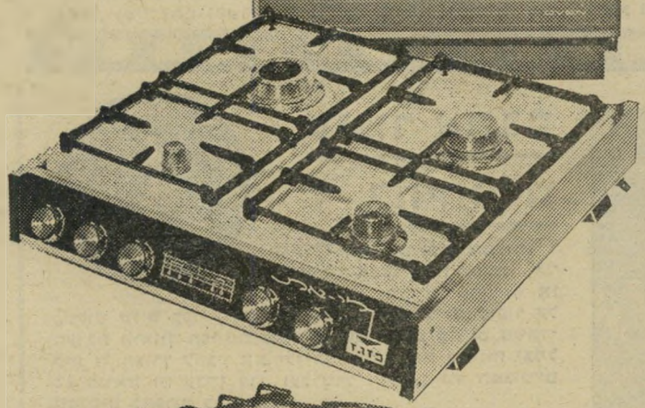
תנור רימונה

תנור נוג'יק שף

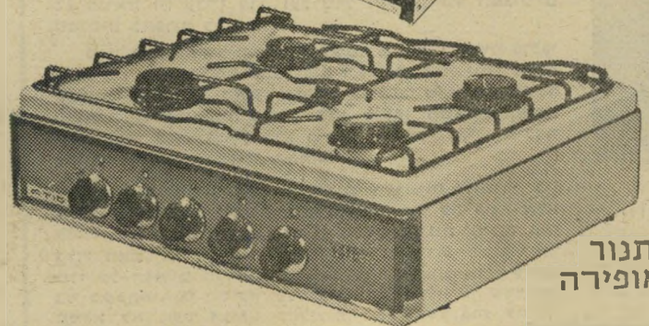

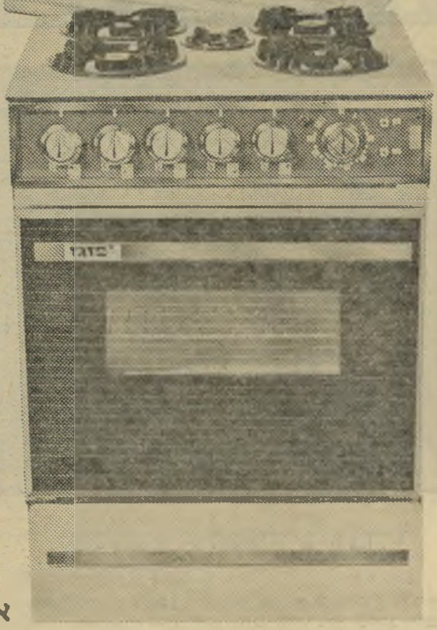
כיריים הליוס
כיריים משולבים לבישול ולגריל

כיריים לי-את
מכשיר היוקרה של "פזגז"

כיריים עתיד

תנור אופירה

בינג-ליניאל

מלכת המים 1972 מטעם העולם הזה

המועמדות הסופיות

אירים עובדיה 6

התחרתה בשעתו בכל נערות עמק־הירדן נבחרה לאצנית המהירה ביותר בעמק: 7.9 שניות ל־60 מטר.

בקצב כזה בטוח שאיריס עובדיה תגיע רחוק.

כיום היא נמצאת רוב הזמן בחדר קטן וחשוך, עוסקת במרץ רב בפיתוח והגדלת תמונות. היא עצמה התפתחה בבית מאוכ־לס בחשע נפשות. „יש לי שבעה אחים ואחיות. מהם שני תאומים בן ובת ושני תאומים בת ובת.״

אחרי שהיא גומרת לקרוא את הספר הרומנטי האחרון („מתה על ספרים שבו־כים בהם״), היא תופסת את החבר, שנה שלימה בלי פתחון פה לשטן, והולכת לרקוד. החבר, סטו־דנט להנדסת־חשמל בטכניון בחיפה, התלהב עוד יותר ממנה לרעיון תח־רות מלכת־המים. זה מה שנקרא טי־פוס ליבראלי.

לעולם הזוהר

עם מבט כזה לא רחוק היום ושאיפתה של אירים לבוא בשערי עולם הזוהר תתגשם. עד אז היא מסתפקת בזוהר שמעניק לה מקלון הסומק השקוף של **הלנה רובינשטיין**, הגלו **סטיק**.

שיער ארוך

עד מותניים, הוא מישפט אותו יכולה אירים לפזם בלא חשש גזמה. האם יעזור לה שערה הנפלא במסעה לקראת התואר הנכסף והפרס הנכסף לא פחות של חברת **טיסו**?

הנערה מעכו

ב חשו עד איפה מגיע שערה של מהדורת היופי הזאת? שקט! רק בלי מילים גסות.

את הנכס הזה היא מטפחת מאז שהיא זוכרת את עצמה, וככה זה נראה היום. השחורה והנאווה היא בת 19 והגיעה ארצה ממרוקו בהיותה חתיכה בת שנה בלבד.

חמש השנים האחרונות עברו עליה הר־חק מבית אבא — בקיבוץ אשדות־יעקב. „הרבה, הרבה בכיתי להורי, עד שהסכימו שאלך לקיבוץ.״ ודווקא עכשיו כשהיתה הנערה צריכה להחליט אם תקשור את חייה במשק ותהפוך לרפתנית מן המינ־יין, קפץ לה הג׳וק ועזבה את הקיבוץ. „אני רוצה לראות קצת עולם. לצאת אל הזוהר שבחוץ,״ מצהירה הכוכבת הפוטנ־ציאלית.

„זה לא אומר שאני לא אוהבת את החיים בקיבוץ,״ היא מוסיפה. „להיפך.״ אבל צריך גיוון בחיים.

לתחרויות היא דווקא רגילה. אחרי ש־

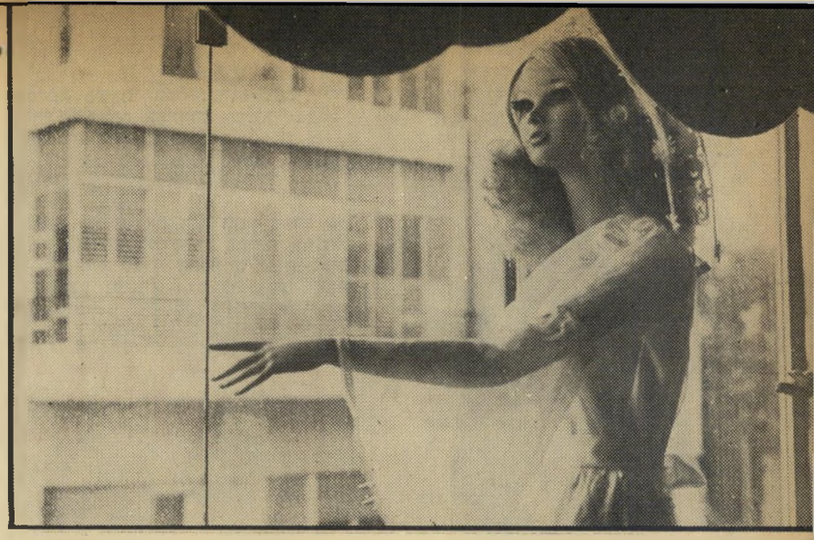

אלופת העמק

נו, עם רגליים באו־דה רצה מהר? אחרי שניצחה את כל בנות העמק ב־60 מטר ריצה, החליטה כי מי שרצה מהר מדי, עלולה לאבד כל מיני דברים בדרך. חפפה יפה את שערה האינסופי בתכשירי **וולה** הנודעים ובכל הדר יופייה התייצבה לתחרות נשית יותר. הריצה עוזרת אולי לבריאות, אך מה שווה בריאות בלי קצת זוהר והערצת המונים?

בין 5 ל־7 בערב מתקיימת ברחוב

רחוב הכלות

כלת השעווה הבוטיקים לשמלות חופה מפתים בחלונות ראווה מפוארים. בכל חלון ניצבות לתפארת שתיים שלוש בובות עשויות שעווה ולבושות שמלות חופה שמחירן נע בין 250 ל״י למעלה מאלף ל״י השימלה.

קולנוע מוגרבי לרחוב מאפו. העלילה המרכזית מתרכזת אמנם בצפון הקטע האמור, אך גם הדרום מצליח לגרוף קהל. כל הרוצה ליהנות מהבידור החדש, חייב לזכור כי קיימים זמני הצגה. שעות ה־בידור, הפתוחות־או־יותר רשמיות, הן 5 עד 7 בערב, בכל יום, להוציא ימי שישי ושבת. בערבי יום שלישי וחמישי, הצ־גות מיוחדות.

המופע קרוי: רחוב הכלות. מאחורי הקלעים הוצמד לו אמנם הכינוי: תע־שיית הכלות, אך קהל המבקרים ברחוב בן־יהודה מעדיף את השם הפשוט, הכמ־עט רשמי. כי זה מה שרואים: כלות, כלות, ושוב כלות. כולן יפות, כולן ב־בגדי לבן ארוכים ומרשימים.

כובעים יש כלות המסתפ־קות בכתר והינומה ו־ש אחרות שמתחתנות רק עם כובע. המב־חר גדול. המחיר: בין 75 ל־150 ל״י לכיסוי.

הכל תלוי בעומק הכיס

וכן עוטות כתרים, הינומות ופרחים ריחניים ומלאכותיים... כרקע לכל הלבן הזה, משמשות מכוניות מקושטות בזה־בים ובנוצצים ובפרחים שונים.

חתנים בחליפות חדישות, חתנים שחליפותיהם תלויות עדיין במכונ־יות הפרחוניות (בעוד הם עצמם קבועים על ה„ברזלים", ממתינים לצאת התגש־מות חלומותיהם מאחורי הקלעים).

פה ושם מופיעות בהצגה הגדולה של בן־יהודה גם אמהות עצבניות במכסי מנצנץ, הממתינות לבת המסכנה שיוצאת לעולם האכזר. לעתים רואים אפילו מה־דורה זעירה של כלה, עם כל התפאורה ההופכות ברווזונת ממוצעת לטווס בנו־צות מלאכותיות. צבועה ומבושמת לק־ראת... הצלם.

הצופים בבידור מתרכזים בדרך כלל ליד מכוני היופי ומכוני הצילום. הצופים שלא נותר להם מקום עמידה, מעיפים מבט מהיר בעוברם ברגל או מן המכו־נית. בין 5 ו־7 בערב כל מבט זוכה ב־כלה.

רחוב בן־יהודה מציע לכוכבות מבחר מגוון של „חדרי איפור והלבשה." הב־חירה תלוייה בעומק כיסי ההורים.

המבחר מתחלק כדלקמן: 3 בו־טיקים לשמלות חופה, 2 מכוני יופי לכחל וסרק ו־2 תעשיות של שילוב שמ־

שמלות למיבחר הכלה רחל משיח עומדת להיהפך לרחל גולדמן. בעוד שניות מיספר תצא לאולם, לאחר שעברה את כל תהליך הייפוי והפירכוס במכון הכלות. ברקע: שמלות החופה שמציע הבוטיק.

בידור חדש כבש את תל־אביב. בידור שאינו חייב בתשלום, גם לא במיסי תענוגות. אין לו אמרגן או אולם מופעים. עם זאת, יש בו מהזוהר, העו־שר, וההתרגשות של הצגות בכורה.

השחקנים, או יותר נכון, השחקניות, מתחרים־מתחרות ביופי המתקתק של סירטי־פירסומת. כל אחת היא כוכבת, ולו רק ללילה אחד.

הבמה הענקית היא רחוב בן־יהודה. המקום המדוייק: הקטע המתמשך בין

הפירכונית המכונית המקושטת שתוביל את הזוג המתחתן לאולם מצפה לרוב שעה שעתיים על מדרכת רחוב בן־יהודה. אם הכלה מוכנה בזמן, החתן עוד לא הגיע, וכששניהם מוכנים, הם רצים להצטלם. המכוניות מכוסות בפרחים טבעיים ומלאכותיים קלועים יחדיו, מתחרות זו בזו ביופיין.

מדי קרב הכלה שרה אריה (17), טרם חופה, צוחקת למאמציו של חתנה מוריס אקרמן (20) לענוב במו ידיו את עניבת החתן שלו. שרה אריה בילתה למעלה משש שעות בסלון אמבר, האחראי להופעתה הזוהרת.

של הכוכבת, אך היא משמשת רק כ־סטטיסטית — שושבינה.

ביום בו אמר אלוהים פעמיים „כי טוב," הוא היום השלישי בשבת, מציג רחוב הכלות בין 40 ל־50 כוכלות לערב. כך גם בחמישי בשבת, המוביל מסיבה הרבה יותר פרוזאית — אפשר להרוויח שבוע דבש יותר ארוך.

בימי ראשון, שני ורביעי, הקהל שעל המדרכות זוכה תמיד לתמורה מלאה. „תעשיית הכלות" פולטת את הסחורה שלה לרחוב, בקצב מדהים של 10—5 כלות בממוצע לכל רבע שעה.

מה שהקהל ברחוב אינו רואה הוא את שעות ההכנה הקודמות למופע. שעות

בן־יהודה בתל־אביב ההצגה הגדולה

לצילום

הנצחה בבגדי הכלה. הצלמים ברחוב בין־יהודה ערוכים לקרב בין השעות 6 ל־8 בערב. הזמנות מראש: שבועיים לפחות.

שלא תצא ממנו עד ממש לפני החופה. היא מביאה איתה, כמובן, את שימלת ה־כלולות שבחרה לפני חודש או חודשיים ומפקירה עצמה כליל בידי המעסים, ה־מאפרים, מלבישים.

מה הם עושים לה? מסג', מסיכה, אמ־בטיה עם קצף, פדיקור, מניקור, איפור, תסרוקת (חפיפה, ג'ילגול, סירוק), ריסים מלאכותיים, הלבשה בבגדי הפאר.

בין תהליך אחד לשני היא יכולה לנוח, לשתות ולאכול, הכל לפי ה־מקום אותו בחרה. שבעים וחמש הלירות ששילמה, מזכות אותה גם ביחס אוהד וחביב, ומרגע שנכנסה למכון ועד הרגע בו הוכנה לקראת ההצגה הגדולה, היא זוכה בתואר "כלה" וכל פניה אליה כו־ללת תואר זה.

נוחיות

סופר דה־לוקס

אשר לשמלות: הבוטיקים של רחוב הכלות מציעים סחורה להשכרה או שמלות במחיר 250—800 ל"י האחת.

שילוב השמלה + יופי קיים בשני מקומות בלבד. האחד צנוע ומייצר שלוש עד חמש כלות לערב, הוא מציע שמלה וטיפול קוסמטי באריזה אחת. המחיר —לפי השמלה, החל מ־200 וכלה ב־500 ל"י.

השני, חדיש ומשתרע על שתי קו־מות, מתהדר בנוחיות סופר דה־לוקס של טלפון ליד כל שולחן — תסרוקת, ארון ותא־פרטי לשמירת בגדי הכלה ועוד כ־הנא וכהנא אביזרי מלכות, נוטל מ־300 ל"י ועד 600 ל"י לתוצר מוגמר.

החתנים

מנחם יורם בן ה־29, על הברזלים, מחכה על מעקה הרחוב לעתידתו. לצידו, יהודה בן־יאיר חברו בעל הנסיון, התחתן לפני חודש.

מן הצופים בבידור החדש ברחוב בן־יהודה, מתפרצת לפעמים אנחה: "או! כמה שהשמלה יפה!" אך היפה הזו עו־לה כסף. ולפחות 10% מעקרות הבית לעתיד בוחרות בשימלה שעולה מ־600 ל"י ומעלה.

כל האוהב לפתור חידת חשבוניות יה־נה מפיצוח הבעייה: כמה מרוויחה תע־שיית הכלות לערב אחד, כשהיא מייצרת בממוצע 45 מהדורות לערב, במחיר ממוצע של 500 לירות לכלה? הפיתרון למתקשים בחשבון: 22,500 ל"י.

אז נכון שהבידור החדש אינו מחייב את הצופה בתשלום, אין לו אמרגן או אולם מופעים. אבל כמה שהוא עולה לשחקנים!

ליד הבובה

עם זר פרחי כלה ביד, בין בובות השעווה נושאות הפאות המלאכו־תיות, מחכה בסבלנות אחד החתנים.

מוכנות ומחכות

(22) ואירים מסיקה־אלוני יפות והדורות, לאחר 5 שעות בסלון אנטה. כעת כל מה שנותר הוא להמתין לחתנים. המפליא הוא שלאחר חמש שעות הטיפול, טענו הכלות שהן לא עייפות. אך בעלי המכונים יודעים לספר גם על כלות החשות ברע מהתרגשות.

לות ויופי, כשהגדול והחדש בהם מכיל אפילו את הצלם.

בפני הכוכבת ללילה, עומדות שתי ברירות: 1. לבחור שמלת חופה בחנות כלשהיא ומשם להיכנס לתהליך שיהפכה ליפה במכון היופי; 2. לבחור שמלה ולהפוך יפה באותו מכון ובאותה עיסקה.

מחירי היופי קבועים בכל מכוני היופי של רחוב הכלות. 75 לירות לכלה. מה מסתירים 75 הלירות? ראשית: הניסוי.

שבוע לפני תאריך ההצגה הגדולה, מגיעה הכוכבת לעתיד למכון, מפקירה ראשה ופרצופה בידי הספרית והמאפרת. שתי אלה קובעות את התסרוקת והאי־פור המתאימים, ומתחשבות מאד בכובע, בהינומה או בכתר שיפארו את הראש ה־מלכותי בלילה הגדול. ביום הגורלי מגי־עה הכוכבת למכון בשעות הבוקר בידיעה כל התעשייה, ללא יוצא מהכלל, דוא־גת למראה פנימי מלבב ועשיר של מקום הייצור שלה. המכון ליופי הוותיק ב־יותר ברחוב הכלות, (19 שנה) מתהדר ב־6 אולמות שקירותיהם מכוסים במר־אות מריצפה עד תקרה. המכון ליופי ה־שני בוותק, (14 שנה) מתהדר בקירות עץ מלוטשים.

הגדול והחדיש שבהם, התחיל כבוטיק לשמלות חופה שכלל גם אגף לשמלות. ב־1967 החליטו בעליו: "לחסוך לכלה את ההתרוצצות מהבוטיק לסלון ליופי ולרכז הכל במקום אחד." בתחילה הרחי־בו את הבוטיק, השנה נוספו לו שתי ה־קומות: הסלון־ליופי והסטודיו לצילום.

לישראלים יש היום הרבה כסף שאין להם על מה להוציא והוא נז־רק ברוחב יד הישר לתעשיית הכלות. זה שעריכת החתונה כשלעצמה, באולם מפואר, עם תזמורת ושלוש מנות מסור־תיות למאות אנשים, עולה אלפי לירות, כבר יודעים מזמן, אך מה מכל השימחה מרוויח רחוב הכלות עצמו?

בעלי הבוטיקים והיכלי־הכלות למיני־הם, אינם מוכנים, כמובן, לנקוב בסכו־מים כלשהם, אך בחשבון פשוט אפשר ללמוד כי הם אינם סובלים חלילה. ספירה פשוטה של הכוכבות ללילה אחד, המש־תלטות על הרחוב מדי ערב, נותנת את התמונה הבאה:

30—20 כוכבות במחיר ממוצע של 400 ל"י לשמלה, משאירות מאחורי הקלעים 12,000 ל"י לערב! זה כמובן, כשמדובר בשילוב של שימלה + יופי.

למכוני היופי בלבד משלמת כוכבת הערב 75 ל"י לטיפול מכון.

מספר 1824 שנה 36 ו' אלול תשל"ב 16.8.1972 המחיר 2.00 ל"י

העולם הזה

גבר ראשון בעולם נכנס להריון?

הגבר הישראלי שהפך לאשה טוען:

"אני בהריון!"

ויקטוריה (לשעבר ויקטור) ביינהקר